

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

คพ.04-240

รายงานประจำปี 2567

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

ปัญหามลพิษด้านกากของเสียและสารอันตรายเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็นต้องเร่งดำเนินการป้องกันและแก้ไขเพื่อให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนยังขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีระบบการคัดแยกขยะอย่างชัดเจน จนเกิดปัญหาขยะตกค้าง การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การถูกต้องด้านจากประชาชนในพื้นที่ปัญหาการจัดการขยะ ของเสียอันตรายชุมชน ขากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ของเสียอุตสาหกรรม รวมทั้งมูลฝอยติดเชื้อและขยะทะเลไปสู่สิ่งแวดล้อม จนเกิดเป็นปัญหาการลักลอบทิ้งในพื้นที่หลายจังหวัด อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินงานเพื่อจัดการปัญหามลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย โดยเน้นดำเนินการเชิงรุก ป้องกัน และลดปัญหามลพิษ ด้วยการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) และอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียและสารเคมีอันตราย โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ ได้จัดทำมาตรการ แนวทาง หลักเกณฑ์ทางวิชาการ และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกในการจัดการปัญหามลพิษด้านกากของเสียและสารอันตราย ตลอดจนการประสานการดำเนินงานให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และปัญหากรณีการลักลอบทิ้งกากของเสีย อีกทั้งการสื่อสารให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนได้รับทราบถึงข้อมูลและการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษดังกล่าว ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เห็นความสำคัญของปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปี 2567 จะสามารถสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสามารถใช้ประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ สื่อสารไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ต่อไป

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มีนาคม 2568

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 การบริหารงานกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

1.1	โครงสร้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	2
1.2	อัตรากำลังกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	3
1.3	หน้าที่และอำนาจกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	7
1.4	งบประมาณกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	12
1.5	กิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	15

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

2.1	การพัฒนาเครื่องมือการบริหารจัดการ : กฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ เกณฑ์การปฏิบัติ	
เรื่องที่ 1	(ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. ...	19
เรื่องที่ 2	(ร่าง) พระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ...	23
เรื่องที่ 3	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ประจำปี 2567	26
เรื่องที่ 4	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570)	30
เรื่องที่ 5	การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	33
เรื่องที่ 6	การขับเคลื่อนนโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก ประจำปี 2567	37
เรื่องที่ 7	ความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการดำเนินงานจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ด้วยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR)	40
เรื่องที่ 8	การพัฒนารูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ปี 2567	44

สารบัญ

หน้า

2.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

เรื่องที่ 1	การผลักดันเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	48
เรื่องที่ 2	การให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับพื้นที่	51
เรื่องที่ 3	การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เสี่ยงภาวะภัยพิบัติ	54
เรื่องที่ 4	Model เกาะเต่า การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	57
เรื่องที่ 5	การขับเคลื่อนรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	59
เรื่องที่ 6	ความร่วมมือกับกรมศุลกากรในการตรวจสอบเศษกระดาษนำเข้าจากต่างประเทศ	64
เรื่องที่ 7	การควบคุมและกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม	67
เรื่องที่ 8	การดำเนินการติดตามและประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจก สาขาการจัดการของเสียชุมชน	71
เรื่องที่ 9	การติดตามการดำเนินงานและขนย้ายกากตะกอนแคดเมียม จังหวัดตาก	74
เรื่องที่ 10	การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหพื้นที่ปนเปื้อนจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม	77

2.3 การสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

เรื่องที่ 1	ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	81
เรื่องที่ 2	การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ	83
เรื่องที่ 3	ทส. ต้นแบบการลดและคัดแยกขยะ ปี 2567	85
เรื่องที่ 4	เปลี่ยนอะลูมิเนียมเก่าเป็นแก้วใหม่ โครงการบริจาอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำชาเทียมพระราชทานปี 2567	87

2.4 การดำเนินงานพันธกรณีและความร่วมมือระหว่างประเทศ

เรื่องที่ 1	การดำเนินงานระหว่างสมัยประชุมของศูนย์ประสานงานระดับชาติ (National Focal Points) ในความร่วมมือพหุภาคีด้านการจัดการของเสียและสารเคมีอันตราย	90
-------------	---	----

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ 2 การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 9 (The 9 th Meeting of the ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: 9 th AWGCW)	100
เรื่องที่ 3 ผลการประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลในการจัดทำมาตรการที่มีผล ผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อม ทางทะเล ครั้งที่ 4	102
เรื่องที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมินและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ	106
ส่วนที่ 3 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
การสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร (Knowledge Management: KM) ของกองจัดการ กากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	110
ส่วนที่ 4 เอกสารเผยแพร่ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
เรื่องที่ 1 รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566	115
เรื่องที่ 2 แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. 2566 – 2573) และแผนปฏิบัติการด้าน การจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570)	115
เรื่องที่ 3 ข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	116
เรื่องที่ 4 ข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท	116
เรื่องที่ 5 คำแนะนำแนวทางการจัดการขยะอาหาร สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	117
เรื่องที่ 6 Infographic องค์ความรู้ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในปี พ.ศ. 2567	117
เรื่องที่ 7 รายงานประจำปี 2566 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	118

ที่ปรึกษาและคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ส่วนที่ 1

การบริหารงาน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โครงสร้างกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

นฤมล ศรีวิเศษ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
ฝ่ายบริหารทั่วไป

ส่วนงาน/ฝ่าย	ชื่อ - สกุล	ระดับ	หมายเหตุ
ผู้อำนวยการ กองจัดการ กากของเสีย และสารอันตราย เบอร์โทร 0 2298 2124	นางสาวผานิต รัตสุข (11 เมษายน 2567 – 30 กันยายน 2567)	ผู้อำนวยการสูง	
ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน การจัดการ กากของเสีย และสารอันตราย เบอร์โทร 0 2298 2422	นางสาวธีราพร วิรุฒิกกร (1 ตุลาคม 2566 – 22 สิงหาคม 2567)	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมเชี่ยวชาญ	
ฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 11 ราย เบอร์โทร 0 2298 2391- 2400	1. นางสาวรัฐา กวัคหิรัญ 2. นางสาวนฤมล ศรีวิเศษ 3. นางสาวอนุสรรา จันทะรัตน์ 4. นางสาวจินตนาภรณ์ คิตุฎก 5. นางสาวบุบผา ขวัญช่วย 6. นายชัยรัตน์ จันทรกุล 7. นางสาววลัยกร จบมะลุม 8. นางสาวกนกพร ลัดดาดำ 9. นางสาวกนกพร เอนก 10. นางสาวชุตติภา ตีคำ 11. นางสาวดรุณี อยู่ศรี	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานธุรการ ส 4 เจ้าพนักงานธุรการ ส 4 เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานธุรการ นายช่างเทคนิค ปฏิบัติงานด้านธุรการ ปฏิบัติงานด้านธุรการ	หัวหน้าฝ่าย

ส่วนงาน/ฝ่าย	ชื่อ - สกุล	ระดับ	หมายเหตุ
ส่วนแผนงาน และประมวลผล จำนวน 10 ราย เบอร์โทร 0 2298 2402- 2410	1. นายไชยา บุญชิต 2. - ว่าง - 3. นางสาวพนัสนิษฐ์ พงษ์ขวัญ 4. นางสาวภัทรกร ศรีขำนิ 5. นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ 6. นางสาวรัชต์ สุธะเจริญ 7. นางสาวสุธิดา ยูโซะ 8. นางสาวมลิวลัย จันทโรจน์ 9. นางสาวสาวิตรี สามัตถิยากร 10. นางสาวศิริกัลยา สะทองอ้าย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน
ส่วนขยะมูลฝอย ชุมชน จำนวน 13 ราย เบอร์โทร 0 2298 2482- 2489	1. นายวิจารณ์ อินทรกำแหง 2. - ว่าง - 3. นายสุพจิต สุขกันตะ 4. นางขามแก้ว มารคทรัพย์ 5. นายบัญชาการ วินัยพานิช 6. นางสาววรรณนิสา วิบูลย์เชื้อ 7. นางสาวมาริสสา โรจนบำรุง 8. นางสาวพรพรรณ เพื่องอักษร 9. นายศุภกรีย์ สุขจิตร 10. นางสาวชนิษฐา พวงระย้า 11. นางสาวปภาวรินทร์ ปราบทุกซ์ 12. นางสาวณัฐวี การะวี 13. นายศุภชัย ทรัพย์บุรณศรี	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน
ส่วนลดและ ใช้ประโยชน์ ของเสีย จำนวน 13 ราย เบอร์โทร 0 2298 2491- 2499	1. นายทวีชัย เจียรนัยขจร 2. นางสาววาสนา แจ่มประจักษ์ 3. นางสุนันทา พลทวงษ์ 4. นางสาวเบญจวรรณ บัวนุ่ม 5. นางสาวสาริณี ตริรัตน์ 6. นางสาวสุธินี พ่วงสุวรรณ 7. นางสาวจิตานุช บุญศรี 8. นางสาวละอองฟ้า ธนะโคตร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน

ส่วนงาน/ฝ่าย	ชื่อ - สกุล	ระดับ	หมายเหตุ
	9. นางสาวแปรกล้า มุก เด็ลลาคาซ่า 10. นางสาวดนิตา อยู่สุขวรกุล 11. นางสาวเบญจพร ยังวิเศษ 12. นายณัฐวรรธ เป็นสุข 13. นายธนฤทธิ์ อยู่จ้อย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	
ส่วนของเสีย อันตราย จำนวน 12 ราย เบอร์โทร 0 2298 2413- 2418	1. นางสาววานิช สาวาโย 2. นายเชิดชัย วรแก่นทราย 3. นางสาวประไพศรี อาสนรัตนจินดา 4. นางศิรินาท ผ่องญาติ 5. นายฤทธิพร คมขุนทด 6. นายณัฐพงศ์ บุญชุม 7. นายกฤษณะ บรรณประเสริฐ 8. นางสาวศศิณี ประกายรุ่งรศมี 9. นายกรदनัย นิธิพรชัยวงศ์ 10. นางสาวดรุณี ปฏิตั้ง 11. นางสาวพิมพ์ชนก บุญสวัสดิ์ 12. นางสาวสัจจา จำปาทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน
ส่วนสารอันตราย จำนวน 13 ราย เบอร์โทร 0 2298 2423- 2430	1. นายวุทธิชัย แก้วกระจำง (1 ตุลาคม 2566 – 28 พฤษภาคม 2567) 2. นายอร่าม พันธุ์วรรณ 3. นางสาวนภาพร ตั้งถิ่นไท 4. นางสาวปิยนันท์ อุดมแดง 5. นายนภดล ศรีหิรัญ 6. นางสาวสุปราณี อบเทียน 7. นางสาวมนกร จิโรชวรกร 8. นางสาวภัทรสุดา พรหมสุข 9. - ว่าง - 10. นางสาวนภาพร ลักขิตานนท์ 11. นางสาววณัฐชา พงษ์สมบุญ 12. นางสาวพัชรธิดา สุนทรเลิศชนากุล 13. นางสาวพิมพ์นิภา โสกุล	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน

ส่วนงาน/ฝ่าย	ชื่อ - สกุล	ระดับ	หมายเหตุ
ส่วนมลพิษจาก กากของเสีย และสารอันตราย จำนวน 9 ราย เบอร์โทร 0 2298 2380- 2387	1. นายมนรัตน์ ฤทธิ์เต็ม 2. -ว่าง- 3. นายจักรพันธ์ หมอยาดี 4. นายยุทธกิจ ชุสุทธิ 5. นางสาวอรณิชา นิตยะโรจน์ 6. นางสาวณัฐจินันท์ คล้ายชุ่ม 7. นางสาวฐิตาภรณ์ จริงจิตร 8. นางสาวธิดา รัตน์ประเสริฐ 9. นายเทพทัต โมงปั้นแก้ว	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการส่วน ไปช่วยราชการ

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

หมายเหตุ : กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น 83 ราย

1. ข้าราชการ	จำนวน 42 ราย
2. ลูกจ้างประจำ	จำนวน 2 ราย
3. พนักงานราชการ	จำนวน 22 ราย
4. ลูกจ้างเหมาบริการ	จำนวน 17 ราย

หน้าที่และอำนาจกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรรณิกา เอี่ยมศิริ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนแผนงานและประมวผล

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 45 ก วันที่ 20 กรกฎาคม 2565) กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ดังนี้

1. เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
2. จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการมลพิษ ประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
3. ประสานการปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการแก้ไข ฟื้นฟู และประเมินความเสียหายที่เกิดภาวะมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
4. เสนอแนะ มาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
5. ติดตาม ตรวจสอบ และจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
6. พัฒนาระบบ รูปแบบ หลักเกณฑ์ปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ในการลดมลพิษหรือการใช้ประโยชน์จากกากของเสียและสารอันตราย
7. เสนอแนะ ร่วมมือ และดำเนินมาตรการระหว่างประเทศด้านกากของเสียและสารอันตราย
8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่อธิบดีมอบหมาย

สถานที่ตั้งกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

คำสั่งกรมควบคุมมลพิษ ที่ 208/2565 ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2565 กำหนดหน่วยงานภายใน และหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

ฝ่ายบริหารทั่วไป

- (1) ปฏิบัติงานบริหารทั่วไป และงานสารบรรณของกอง
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุ
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบุคคล
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกผู้บริหาร
- (6) ดำเนินการควบคุม ดูแล บำรุงรักษา อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมการทำงาน และการรักษา

ความปลอดภัย

ส่วนแผนงานและประมวลผล

- (1) ประสานและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ และประสานการจัดทำแผนเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (3) ติดตาม วิเคราะห์ ประมวลผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนหลัก และมาตรการสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (4) ประสานและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- (5) ประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการ ค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี แผนงาน โครงการ และรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน โครงการของกอง
- (6) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารราชการของกอง

ฝ่ายบริหารทั่วไป และ ส่วนแผนงานและประมวลผล

ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

- (1) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษจากขยะมูลฝอยชุมชน
- (4) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (5) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
- (6) จัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และข้อมูลสารสนเทศด้านขยะมูลฝอยชุมชน
- (7) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย

ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

- (1) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (4) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (5) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (6) จัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย และข้อมูลสารสนเทศด้านการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
- (7) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

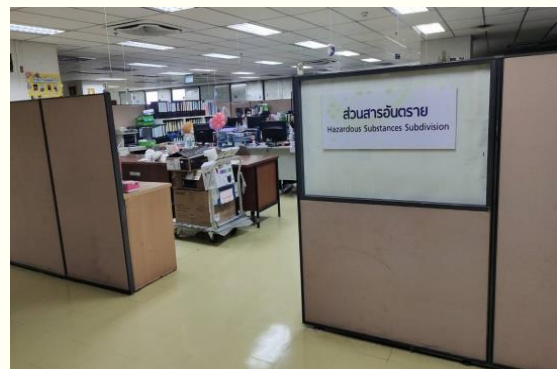
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน และ ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ส่วนของเสียอันตราย

- (1) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการของเสียอันตราย
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการของเสียอันตราย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษจากของเสียอันตราย
- (4) ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- (5) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการของเสียอันตราย
- (6) ให้คำแนะนำ ปรัชษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการของเสียอันตราย
- (7) จัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานการจัดการของเสียอันตราย และข้อมูลสารสนเทศด้านของเสียอันตราย
- (8) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการจัดการของเสียอันตราย

ส่วนสารอันตราย

- (1) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการสารอันตราย
- (2) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการสารอันตราย
- (3) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษจากสารอันตราย
- (4) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการสารอันตราย
- (5) ให้คำแนะนำ ปรัชษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการสารอันตราย
- (6) จัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานการจัดการสารอันตราย พัฒนาระบบการรายงานข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ และข้อมูลสารสนเทศด้านสารอันตราย
- (7) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านการจัดการสารอันตราย

ส่วนของเสียอันตราย และ ส่วนสารอันตราย

ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

- (1) ประสานและสนับสนุนการดำเนินการแก้ไขและหรือฟื้นฟูภาวะมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย ประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ จัดมลพิษ และค่าเสียหายที่เกิดภาวะมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (2) สนับสนุนการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์มลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (3) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (4) เสนอแนะความเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนด้านการจัดการมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (5) เสนอแนะมาตรฐาน มาตรการ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดมลพิษจากกากของเสียและสารอันตรายและในสิ่งแวดล้อม
- (6) พัฒนาระบบ รูปแบบ แนวปฏิบัติ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (7) ให้คำแนะนำ ปรึกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
- (8) เสนอแนะ ร่วมมือ ประสานการดำเนินมาตรการระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

งบประมาณกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ไชยา บุญชิต นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

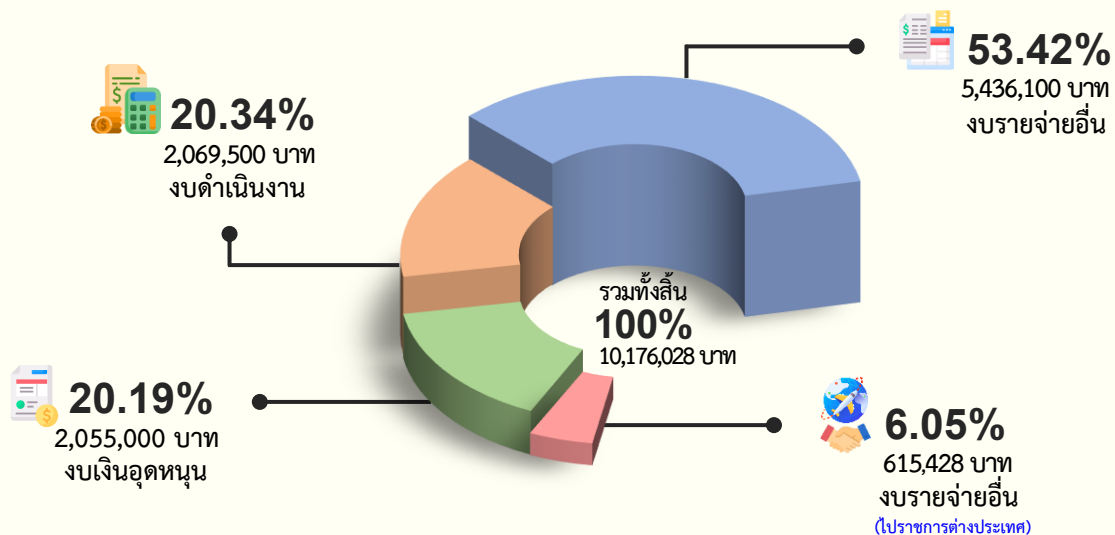
ภัทรกร ศรีขำนิ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

สุธิดา ยูโษะ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

ส่วนแผนงานและประมวลผล

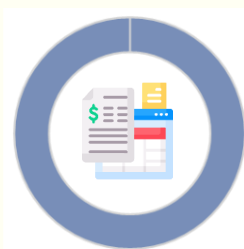
1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้รับการจัดสรรงบประมาณ 10,176,028 บาท จำแนกตามหมวดรายการงบประมาณ ดังนี้

2. ผลการเบิกจ่ายตามประเภทงบรายจ่าย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ถึง ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 10,096,221 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.22 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีรายละเอียดดังนี้

100%

งบรายจ่ายอื่น

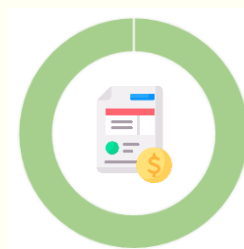
มีผลเบิกจ่าย
5,436,100 บาท

100%

งบดำเนินงาน

มีผลเบิกจ่าย
2,069,500 บาท

100%

งบเงินอุดหนุน

มีผลเบิกจ่าย
2,055,000 บาท

87.03%

งบรายจ่ายอื่น
(ไปราชการต่างประเทศ)

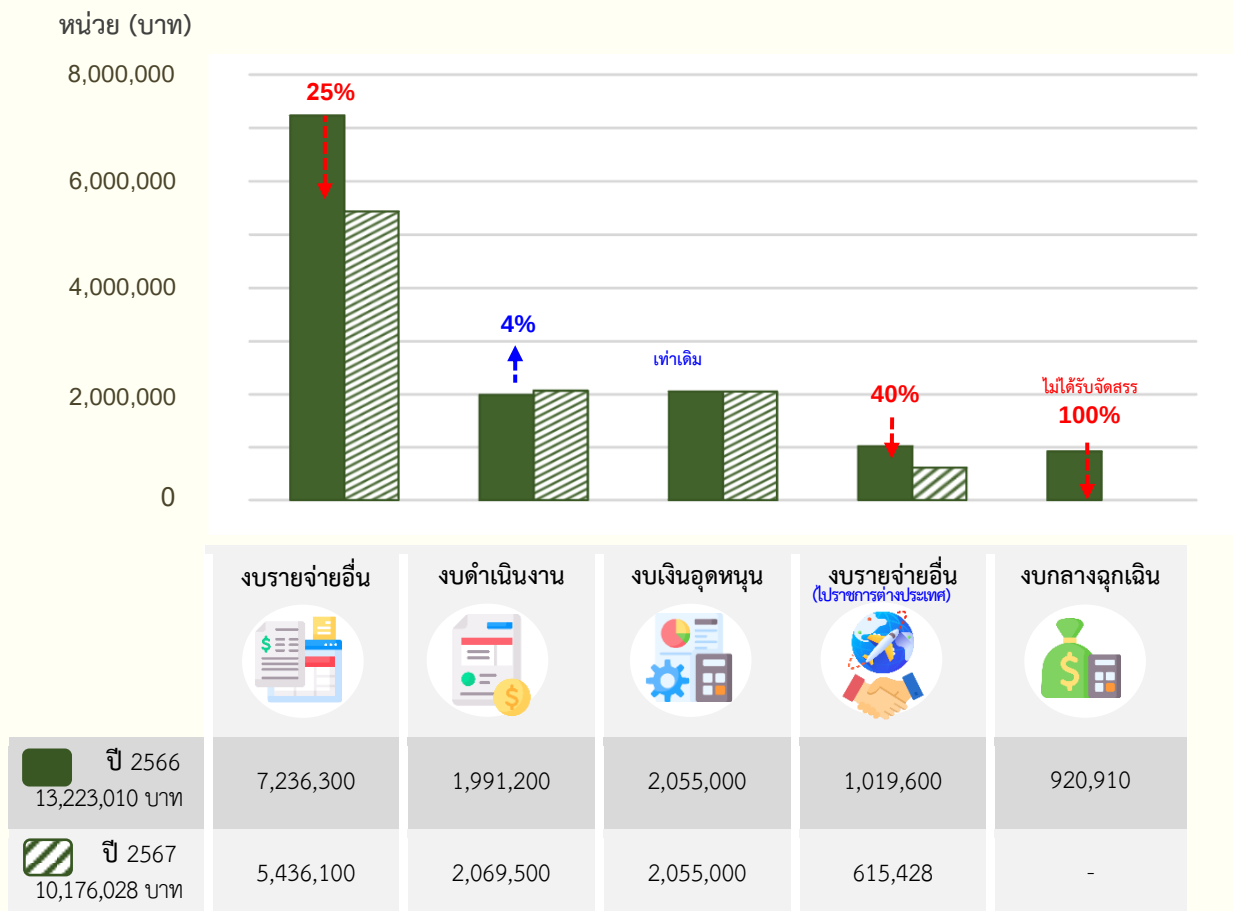
มีผลเบิกจ่าย
615,428 บาท

ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ใช้งบประมาณ จำนวน 10,176,028 บาท เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียชุมชน เพื่อการลดก๊าซเรือนกระจก การขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหาร การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในระดับพื้นที่และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ที่ไม่ถูกต้อง การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐกับภาคเอกชนในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน พร้อมกับการจัดการมลพิษจากกากของเสีย และสารอันตราย การจัดทำมาตรฐานคุณภาพดินและตะกอนดิน การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ. 2561 - 2573)

3. งบประมาณ พ.ศ. ปี 2566 จำแนกตามหมวดรายจ่าย และเปรียบเทียบกับ พ.ศ. ปี 2567

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้รับการจัดสรรงบประมาณ 10,176,028 บาท ลดลงจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (13,223,010 บาท) จำนวน 3,046,982 บาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 23% โดยจำแนกตามหมวดรายการงบประมาณ ดังนี้

จากข้อมูลงบประมาณ พ.ศ. 2567 ข้างต้น แยกตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5,072,600 บาท

โครงการการบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่	5,072,600 บาท
และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	
กิจกรรมที่ 1 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่ การบูรณาการเพิ่มประสิทธิภาพ	5,072,600 บาท
การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับพื้นที่	

แผนงานยุทธศาสตร์จัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน 363,500 บาท

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียชุมชนเพื่อการลดก๊าซเรือนกระจก	363,500 บาท
กิจกรรมที่ 1 การจัดการของเสียชุมชนเพื่อการลดก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียชุมชน	363,500 บาท
เพื่อการลดก๊าซเรือนกระจก	

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 4,739,928 บาท

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาเครื่องมือการบริหารจัดการองค์กรและการควบคุมมลพิษ	4,739,928
➢ โครงการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติด้านการบริหารและการจัดการมลพิษ	113,300
➢ โครงการติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวัง และเตือนภัยคุณภาพสิ่งแวดล้อม	562,500
➢ โครงการการดำเนินงานพันธกรณีและความร่วมมือระหว่างประเทศ	3,161,328
➢ โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษและองค์กร	439,400
➢ โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการมลพิษ	463,400

รวมทั้งสิ้น (3 แผนงาน)

10,176,028 บาท

กิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

นฤมล ศรีวิเศษ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
ฝ่ายบริหารทั่วไป

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กำหนดจัดกิจกรรม 5 ส ขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัย ความเป็นระเบียบวินัยให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งการเอื้ออำนวยความสะดวก สะดวก และความปลอดภัยให้กับองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ส สะสาง (ทำให้เป็นระเบียบ) ส สะดวก (วางของในที่ที่ควรอยู่) ส สะอาด (ทำความสะอาด) ส สุขลักษณะ (รักษาความสะดวก) และ ส สร้างนิสัย (ฝึกให้เป็นนิสัย) โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดระบบระเบียบสถานที่ทำงานให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เกิดบรรยากาศที่น่าทำงาน ซึ่งได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดกิจกรรม 5 ส ประกอบด้วยผู้แทนภายในกองฯ ร่วมกันติดตามตรวจประเมินผลกิจกรรม 5 ส

จากการตรวจประเมินฯ ในวันที่ 2 สิงหาคม 2567 สามารถสรุปผลการประเมินฯ ได้ดังนี้

ตารางแสดงสรุปลำดับคะแนนการตรวจประเมินกิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ลำดับที่	ชื่อส่วนฯ/ฝ่ายฯ	คะแนนรวมที่ได้รับ	ร้อยละ (เปอร์เซ็นต์: %)
1	ฝ่ายบริหารทั่วไป	476.20	99.21
2	ส่วนแผนงานและประมวลผล	476.10	99.19
3	ส่วนของเสียอันตราย	475.30	99.02
4	ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย	474.70	98.90
5	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย	474.20	98.79
6	ส่วนสารอันตราย	470.70	98.06
7	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน	486.30	97.56

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เจ้าหน้าที่มีระเบียบวินัยมากขึ้น
2. เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันในการทำงานเป็นทีม
3. มีการดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ และจัดเก็บอย่างเหมาะสม
4. ใช้วัสดุได้อย่างคุ้มค่า มีการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำอีก
5. เจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้วยความสะดวก เรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่ดี

ตารางแสดงภาพก่อน – หลังการตรวจประเมินกิจกรรม 5 ส กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ก่อน ทำกิจกรรม 5 ส	หลัง ทำกิจกรรม 5 ส
1	ฝ่ายบริหารทั่วไป		
2	ส่วนแผนงานและประมวลผล		
3	ส่วนของเสียอันตราย		
4	ส่วนมลพิษจากกากของเสีย และสารอันตราย		
5	ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย		
6	ส่วนสารอันตราย		
7	ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน		

ส่วนที่ 2

การดำเนินงานการจัดการ

ภาคของเสียและสารอันตราย

2.1

**การพัฒนาเครื่องมือการบริหารจัดการ :
กฎหมาย แผน มาตรฐาน มาตรการ
เกณฑ์การปฏิบัติ**

(ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.

เบญจวรรณ บัวนุ่น นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ปัจจุบันขยะบรรจุภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก ถูกทิ้งรวมกับขยะทั่วไป อุปสรรคสำคัญในการนำบรรจุภัณฑ์เหล่านั้นกลับมาแปรใช้ใหม่ มีตั้งแต่การผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุหลากหลายประเภท การบริโภคที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์เกินความจำเป็น พฤติกรรมการทิ้งของผู้บริโภคที่ไม่มีการคัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วจากขยะทั่วไป การขาดการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วในรูปแบบทรัพยากรหมุนเวียน จึงเป็นภาระการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต การปลดปล่อยคาร์บอนที่ทำให้เกิดปัญหาโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่น ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายรองรับการดำเนินการมาตรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนให้เป็นไปตามลำดับขั้นของการจัดการขยะ (Waste Management Hierarchy) และการจัดการตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Management) ของบรรจุภัณฑ์ภายใต้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และสนับสนุนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้จำหน่าย ผู้เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว สถานที่แปรใช้ใหม่ สถานที่กำจัดบรรจุภัณฑ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดการบรรจุภัณฑ์เป็นไปตามหลักวิชาการ เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า ส่งเสริมเศรษฐกิจ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. จะเป็นกลไกทางด้านกฎหมายสำหรับรองรับการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างเป็นระบบและครบวงจร ตั้งแต่การออกแบบ การควบคุมวัตถุดิบและการผลิตผลิตภัณฑ์ การกำหนดหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง การควบคุมในขั้นตอนการบริโภค การควบคุมสินค้าที่จะก่อให้เกิดปัญหา การจำกัดสินค้าที่กำจัดยากและไม่จำเป็น การวางระบบการคัดแยก การให้ออกชนมารับผิดชอบในผลิตภัณฑ์ของตนเอง โดยอาศัยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) การจัดการภายหลังจากการบริโภคและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ สอดคล้องกับ หลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ทำให้ลดการใช้ทรัพยากรใหม่ ลดการเกิดขยะที่ส่งกำจัด ลดภาระงบประมาณของภาครัฐในการกำจัดขยะมูลฝอย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. มีหลักการและสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้ถูกกำหนดด้วยคำนิยามสำคัญที่กำหนดให้ขอบเขตของ “การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน” ครอบคลุมกิจกรรมตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่การออกแบบไปจนถึงการจัดการของเสีย

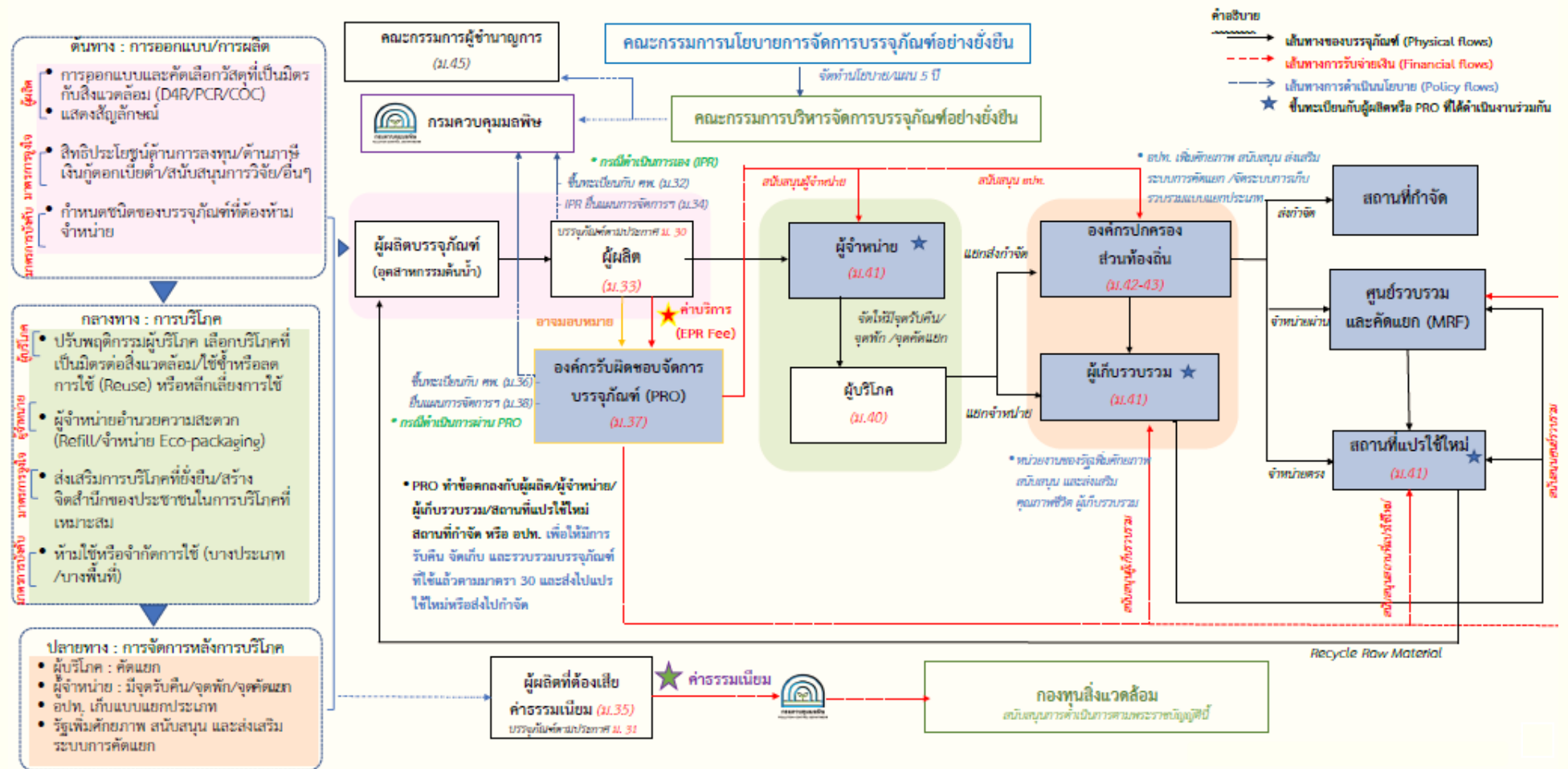
2. โครงสร้างการกำกับดูแล มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รักษาการ และมีกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลัก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขอบเขตของการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนเกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่ของหลายหน่วยงาน โครงสร้างการกำกับดูแล จึงยึดหลักการประสานงานและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียผ่านคณะกรรมการใน 2 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนและคณะกรรมการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการบริหารจัดการฯ จะมีหน้าที่จัดทำคำแนะนำและความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามกฎหมายนี้

3. การบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 1) การจัดการต้นทาง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเลือกวัตถุดิบหรือวัสดุที่ใช้ผลิต การออกแบบ กระบวนการผลิต การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้เหมาะสมกับการบริโภคในลักษณะใช้ซ้ำหรือลดการใช้ และการจัดการหลังการบริโภคที่สามารถแปรใช้ใหม่ได้อย่างเป็นระบบ ปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 2) การจัดการกลางทาง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมผู้บริโภคและการเลือกบริโภคบรรจุภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนให้ผู้บริโภคใช้บรรจุภัณฑ์ในลักษณะใช้ซ้ำหรือลดการใช้หรือหลีกเลี่ยงบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้ผู้จำหน่ายอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้บริโภคปรับปรุงพฤติกรรมบริโภค อันจะทำให้เกิดการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน และ 3) การจัดการหลังการบริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วหลังการบริโภค โดยการคัดแยก การเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว และการแปรใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดการคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วเข้าสู่กระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการกำจัดที่ถูกต้องเพื่อป้องกันมิให้เกิดการหลุดรอดของบรรจุภัณฑ์ออกสู่สิ่งแวดล้อม

4. การจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ประกอบด้วย 1) การกำหนดประเภทและชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกเก็บรวบรวมเพื่อนำมาแปรใช้ใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดประเภท ชนิด และอัตราค่าธรรมเนียมของบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการเก็บกลับคืนเพื่อแปรใช้ใหม่ 2) หน้าที่ของผู้ผลิต ได้แก่ ขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ รับคืน จัดเก็บ และรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วมาแปรใช้ใหม่ สื่อสารและให้ข้อมูลต่อผู้บริโภคและประชาชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ส่งคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาจัดการ และทำแผนความรับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ เสนอต่อกรมควบคุมมลพิษ โดยต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนความรับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์และรายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ เมื่อมีการประกาศกำหนดประเภทและชนิดบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการเก็บกลับคืนเพื่อแปรใช้ใหม่ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมให้แก่กรมควบคุมมลพิษ 3) หน้าที่ขององค์กรรับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ ขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ เป็นตัวแทนของผู้ผลิตเพื่อการดำเนินการในความรับผิดชอบ จัดทำและพัฒนาแผนความรับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์เพื่อรองรับการดำเนินการตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบมาจากผู้ผลิต ทำข้อตกลงกับผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว สถานที่แปรใช้ใหม่ สถานที่กำจัดบรรจุภัณฑ์หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการรับคืน จัดเก็บ รวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว และส่งไปแปรใช้ใหม่

หรือส่งไปกำจัด และกำหนดค่าบริการสำหรับผู้ผลิต 4) หน้าที่ของผู้บริโภค ได้แก่ คัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ตามที่กฎหมายกำหนด หน้าที่ของผู้จำหน่าย ผู้เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ และสถานที่แปรใช้ใหม่ ได้แก่ สนับสนุน ผู้ผลิตหรือองค์กรรับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์ โดยหากรายได้มีค่าประสงคจะเข้าร่วมให้ขึ้นทะเบียนกับผู้ผลิตหรือองค์กรรับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ได้ดำเนินงานร่วมกัน 5) หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ผู้บริโภค หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร บ้านเรือน สำนักงาน หรือสถานที่อื่นใดคัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว จัดระบบการเก็บรวบรวมมูลฝอยแบบแยกประเภท และรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วที่จัดเก็บได้ และ 6) การตรวจสอบและควบคุมในกรณีที่หน่วยงานไม่มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้

หากร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. สามารถบังคับใช้ได้โดยเร็วจะทำให้ลดปริมาณขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์ สร้างระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์ให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพิ่มสัดส่วนการใช้ซ้ำและการใช้วัสดุจากการแปรใช้ใหม่ของบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะยาว โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างนำร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

กลไกบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์ ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.

(ร่าง) พระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.

วานิช สาวาโย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กฤษณะ บรรณประเสริฐ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ดรุณี ปฏิติง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนของเสียอันตราย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายและกองกฎหมาย ได้ยกร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. เพื่อใช้เป็นกฎหมายเฉพาะในการบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบครบวงจร เนื่องด้วยผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยที่ผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ดังกล่าวส่วนใหญ่มีส่วนประกอบซึ่งเป็นสารอันตรายและโลหะหนักหลายชนิด หากรั่วไหลจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน จำเป็นต้องมีการจัดเก็บ รวบรวม ถอดแยกชิ้นส่วนเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) รวมทั้งกำจัดซากผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนั้น เพื่อให้มีระบบการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ที่ให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้ารับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ตั้งแต่การรับคืนซากผลิตภัณฑ์ สถานรวบรวมซากผลิตภัณฑ์ สถานที่ถอดแยกซากผลิตภัณฑ์ และการกำจัดของเสียจากการถอดแยกอย่างถูกต้อง ควบคู่กับหลักการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน และประโยชน์สาธารณะ

ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมายนี้จะใช้บังคับกับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพจนไม่สามารถใช้งานหรือไม่เป็นที่ต้องการอีกต่อไป ได้แก่ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ที่ต้องอาศัยกระแสไฟฟ้าหรือสนามแม่เหล็กไฟฟ้าในการทำงาน เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิต เก็บ ส่ง หรือวัดกระแสไฟฟ้าหรือสนามแม่เหล็กไฟฟ้า และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบของเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ดังกล่าว โดยจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องบังคับใช้ภายใต้ร่างพระราชบัญญัตินี้ในลำดับถัดไป โดยมีหลักเกณฑ์การกำหนดประเภทและชนิดของซากผลิตภัณฑ์ ต้องมีลักษณะข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้ 1) มีส่วนประกอบของสารอันตราย 2) มีค่าใช้จ่ายสูงในการจัดการส่วนประกอบหรือของเสียจากการถอดแยก 3) มีส่วนประกอบที่เป็นวัสดุ โลหะมีค่า หรือแร่ธาตุหายาก ควรนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในทางราชการทหารและผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการ จำนวน 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่ในการกำหนดแผนการบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมของประเทศ และคณะกรรมการผู้ชำนาญการมีหน้าที่ในการพิจารณาแผนการจัดการซากผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตหรือองค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์

2. ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ต้องขึ้นทะเบียนกับกรมควบคุมมลพิษและรับผิดชอบการจัดการซากผลิตภัณฑ์ด้วยตนเอง เว้นแต่จะได้มอบหมายให้องค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์เป็นผู้ดำเนินการจัดการซากผลิตภัณฑ์นั้น โดยจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เสนอต่อกรมควบคุมมลพิษเพื่อให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา

3. องค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์ อาจเป็นผู้ผลิตที่รวมกลุ่มกันตั้งแต่สองรายขึ้นไป หรือองค์กรนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการในการรับผิดชอบต่อจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องขึ้นทะเบียนกับกรมควบคุมมลพิษและจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เสนอต่อกรมควบคุมมลพิษเพื่อให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา

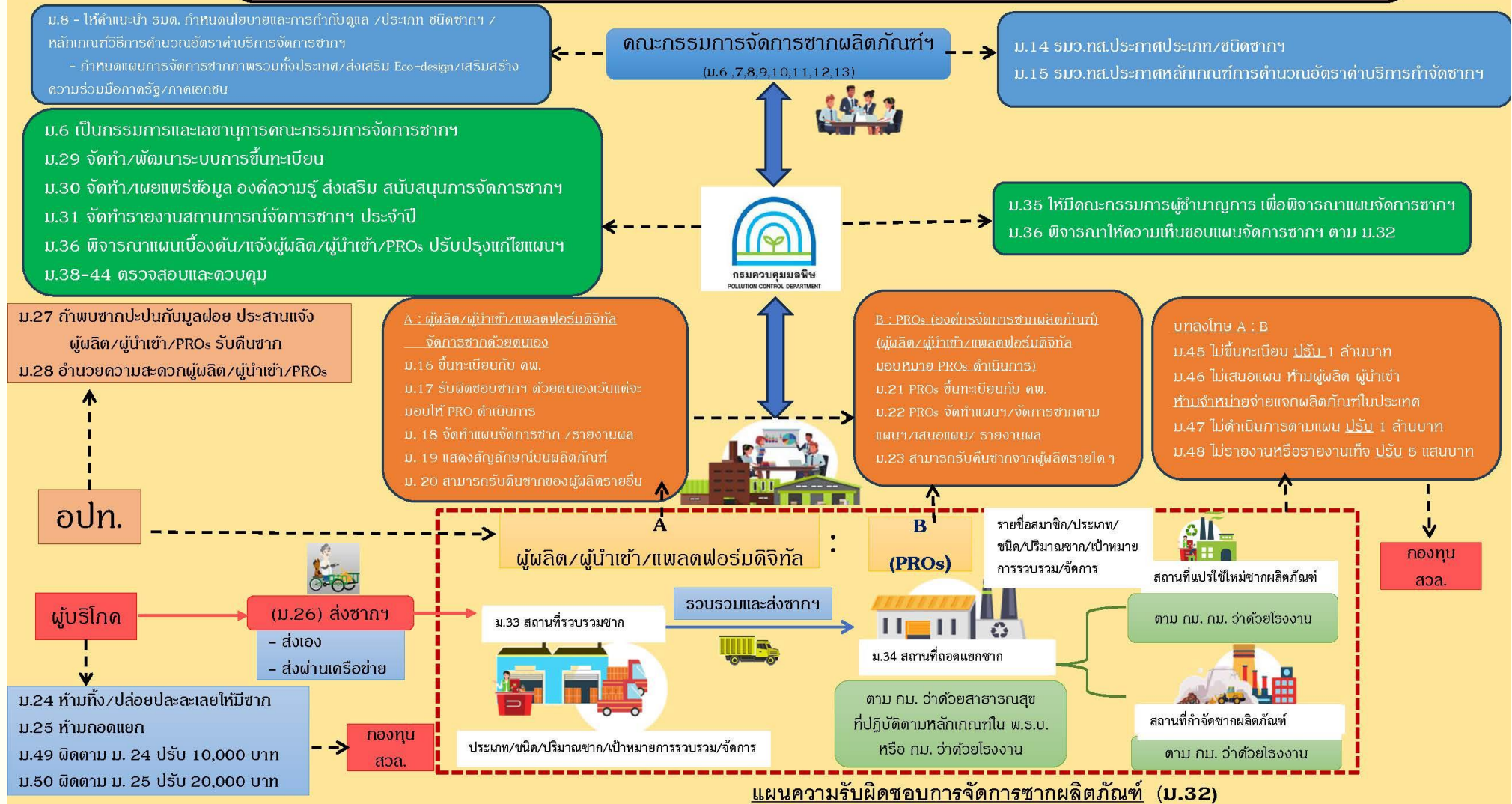
4. ผู้บริโภค ต้องส่งซากผลิตภัณฑ์ไปยังสถานรวบรวม หรือองค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์จัดเตรียมไว้ ห้ามทิ้ง ห้ามรวบรวม ห้ามทำลาย ห้ามถอดแยก

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องประสานผู้ผลิต หรือองค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์เพื่อให้มารับคืนซากผลิตภัณฑ์ที่มีการปนอยู่กับมูลฝอยที่จัดเก็บ

6. กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลให้การบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ เป็นไปตามกฎหมายนี้ โดยมีอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การตรวจสอบและควบคุมสถานรวบรวมซากผลิตภัณฑ์และสถานที่ถอดแยกซากผลิตภัณฑ์ การตรวจสอบการขึ้นทะเบียนของผู้ผลิต และองค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์ การตรวจสอบการเสนอแผนความรับผิดชอบต่อในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ การดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบต่อของผู้ผลิต และองค์กรจัดการซากผลิตภัณฑ์ การจัดทำและพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลเผยแพร่คู่มือจัดการซากผลิตภัณฑ์ จัดทำรายงานสถานการณ์ซากผลิตภัณฑ์ และปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการและฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการภายใต้กฎหมายนี้ทั้ง 2 ชุด

หากร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. สามารถบังคับใช้ได้โดยเร็วจะทำให้เกิดความเท่าเทียมของผู้ผลิตในการรับผิดชอบต่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการแก้ไขปัญหาการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งจะช่วยปกป้องสุขภาพอนามัยของประชาชนและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างนำร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

การจัดการซากผลิตภัณฑ์ ภายใต้ ร่าง พ.ร.บ. WEEE Management (PROs)

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปี 2567

สุนันทา พลทวงษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตามกรอบและทิศทางของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566 ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก ได้แก่ 1) การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2) การลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค 3) การจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค และ 4) การจัดการขยะพลาสติกในทะเล โดยมีเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2570 ในการลดปริมาณขยะพลาสติกเป้าหมายไม่ให้เข้าสู่ระบบฝังกลบขยะ ได้แก่ (1) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด) (2) ฝาขวด (3) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว (4) ถุงพลาสติกหูหิ้ว และ (5) ถ้วย/แก้วพลาสติก โดยนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิลให้ได้ ร้อยละ 100 รวมทั้งการลดปริมาณขยะพลาสติกที่มีโอกาสหลุดรอดลงสู่ทะเลให้ได้ ร้อยละ 50 อีกทั้งมีเป้าหมายในการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะพลาสติก อาทิ รูปแบบการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR)

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

มาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยร่วมกับสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (TIPMSE) และหน่วยงานภาคีเครือข่ายภาคเอกชนกว่า 140 หน่วยงาน ดำเนินการนำร่องโครงการ PackBack จังหวัดชลบุรีอย่างต่อเนื่อง ในการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานในพื้นที่ และพัฒนาสู่การเป็นองค์กรกลาง การสื่อสารความเข้าใจหลักการ EPR ให้แก่กลุ่มผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดทำร่างข้อเสนอมาตรการจูงใจ (Incentive) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าสู่หลักการ EPR การพัฒนาร่างโครงสร้างการทำงานของ PRO หรือองค์กรรับผิดชอบของผู้ผลิตภาคสมัครใจ (Producer Responsibility Organization Voluntary Effort: PROVE)

- ผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. เพื่อใช้เป็นกฎหมายหลักในการกำกับดูแลและบริหารจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นระบบและครบวงจรในการจัดการบรรจุภัณฑ์ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตที่เอื้อต่อการแปรใช้ใหม่ การจัดให้มีระบบการใช้ซ้ำบรรจุภัณฑ์ ระบบการเรียกเก็บกลับคืนบรรจุภัณฑ์ ภายใต้หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตภาคบังคับ และการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการ

เก็บกลับคืนเพื่อแปรใช้ใหม่ ซึ่งได้รับฟังความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้ผลิตและผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ กลุ่มผู้จัดจำหน่าย/ผู้เก็บรวบรวม ผู้รีไซเคิล และกลุ่มภาครัฐ เพื่อเสนอกฎหมายเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

- จัดทำกรอบแนวทางการกำหนดตราสัญลักษณ์บนบรรจุภัณฑ์พลาสติก เพื่อสื่อสารกับผู้บริโภคในการจัดการหลังการใช้งานร่วมกับคณะทำงานร่วมภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการพลาสติกและขยะพลาสติก เพื่อใช้ประกอบการขับเคลื่อนการดำเนินการตามหลักการ EPR

- ขับเคลื่อนแนวทางการกำหนดคุณลักษณะของบรรจุภัณฑ์พลาสติกให้สามารถนำกลับมารีไซเคิล (Design Recommendations for Recyclable Packaging : D4R) ไปสู่การปฏิบัติโดยร่วมกับกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย และสถาบันพลาสติกในรูปแบบของคณะกรรมการในการจัดประกวด 5th Thailand Plastics Awards 2024 เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำแนวทาง D4R ไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยได้มอบรางวัลในงาน A-PLAS 2024

- ศึกษาวิจัยในการสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ดังนี้

1) การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการวิจัย เรื่อง การผลิตหลอดพลาสติกชีวภาพจากพอลิแล็กติกแอซิดและเทอร์โมพลาสติกสตาซ์เพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

2) การศึกษาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และเสนอกลไกการขับเคลื่อนตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และโครงการ PPP Plastics ในการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการใช้วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกเป้าหมาย

มาตรการที่ 2 การลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค

- ประกาศเจตนารมณ์ เนื่องในวันปลอดถุงพลาสติกสากล International Plastic Bag Free Day 2024 ร่วมกับเครือข่ายภาคเอกชน กลุ่มผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ร้านสะดวกซื้อ ผู้ประกอบการร้านอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเครือข่ายสมาคมฯ จำนวน 45 หน่วยงาน รวมกว่า 31,000 สาขา ทั่วประเทศ ใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ ยกย่องผู้ประกอบการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

- โครงการ Siam Pieces จุด Drop Point พลาสติก โดยบริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด โครงการ PPP Plastics และสถาบันพลาสติก

- โครงการ Bottle Free Seas “ลดก่อน ล้นโลก” ติดตั้งจุดเติมน้ำดื่มสะอาด ปลอดภัย ฟรี ทั่วกรุง เพื่อให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานและวัฒนธรรม “การเติม” เพื่อการลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว โดยมูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (EJF) ร่วมกับกรุงเทพมหานคร

มาตรการที่ 3 การจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค

- ขับเคลื่อนข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและการเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ได้นำไปทดลองดำเนินการในพื้นที่นำร่อง 4 แห่ง ได้แก่ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เทศบาลตำบลเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

- ดำเนินโครงการมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน สังกัด ทส. ทั้ง 15 หน่วยงาน เพื่อให้เป็นต้นแบบสำหรับภาคเอกชนในการดำเนินการลด และคัดแยกขยะในอาคาร และหน่วยงาน

- ขับเคลื่อนนโยบายกำกับกับการนำเข้าเศษพลาสติกตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 อย่างต่อเนื่อง โดยมีการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้เศษพลาสติกเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ประกาศฯ เรื่อง กำหนดให้เศษพลาสติกเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2567 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 นอกจากนี้ ยังมีการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบโรงงานในพื้นที่เขตปลอดอากรตามมาตรการควบคุมการประกอบกิจการพลาสติกให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางสำหรับการจัดทำรายงานสำหรับผู้ยื่นขอนำเข้าเศษพลาสติกจากผลิตภัณฑ์ของตน จากนอกราชอาณาจักรกลับเข้ามาเพื่อรีไซเคิล (Closed – Loop Recycle) ในราชอาณาจักร

- จัดทำโครงการ Technical Support towards the Implementation of Plastics Circularity ร่วมกับธนาคารโลก (World Bank) เพื่อศึกษาพัฒนาแบบจำลองธุรกิจสำหรับการจัดตั้งโรงงานหรือศูนย์การรีไซเคิลขยะพลาสติก (Business Models for the Plastic Recycling Hubs) ศึกษาความเหมาะสมและความคุ้มค่าในการลงทุนเพื่อส่งเสริมการลงทุนในการรีไซเคิลขยะพลาสติกในประเทศไทย

มาตรการที่ 4 การจัดการขยะพลาสติกในทะเล

- ขับเคลื่อนแผนงานและกิจกรรมภายใต้แผนแม่บทโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา (อปสท.สร.) (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570) ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล โดยจัดทำโครงการ Upcycling For Life นำขยะพลาสติกมาพัฒนาเป็นหมอนนอน ภาชนะรองรับของเสียในสถานพยาบาล (หมอนนอน หรือ Bedpan) รวมทั้งได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการแปรรูปขยะจากท้องทะเลไทยเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน

- ขับเคลื่อนโครงการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาระบบขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) และระบบจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร โดยระยะแรกเป็นการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ขวดแก้วเปียร์เป็นกระป๋องอะลูมิเนียม ระยะที่ 2 เป็นการสร้างระบบ EPR การหาแนวทางการเรียกเก็บบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มชูกำลังกลับเข้าสู่ระบบ การวางระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติก การจัดการขยะพลาสติกที่มีมูลค่าการรับซื้อต่ำ การคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ทั้ง 4 มาตรการดังกล่าวข้างต้น ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งมาตรการภาคสมัครใจ (Voluntary) โดยการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการลดปริมาณขยะพลาสติก การส่งเสริมให้มีการนำผลิตภัณฑ์พลาสติกเข้าสู่ระบบการรีไซเคิล การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเชิงพื้นที่และเชิงพฤติกรรม สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำมาตรการต่าง ๆ หลังจากที่ถูกกฎหมายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนมีผลบังคับใช้ ซึ่งกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจะขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

โครงการสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2
(พ.ศ. 2566 - 2570) ประจำปี 2567

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ขามแก้ว มงคลทรัพย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ชนิษฐา พวงระย้า นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้จัดทำแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. 2566 – 2573) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งคณะกรรมการอาหารแห่งชาติมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะอาหารของประเทศตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนและผู้ประกอบการด้านอาหารในการประกอบอาหาร การจำหน่ายอาหาร และการบริโภค เพื่อลดปริมาณขยะอาหาร ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำไปกำจัดที่ปลายทางและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมาย 12.3 คือ การลดปริมาณขยะอาหารของประเทศลงครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค ภายในปี พ.ศ. 2573

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหารในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น รวมทั้งในแต่ละแหล่งกำเนิดขยะอาหารตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) ภายใต้ 3 มาตรการหลัก ดังนี้

มาตรการที่ 1 การป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร

- จัดทำ (ร่าง) แนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร และการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์หรือจัดการอย่างถูกต้องและเหมาะสม สำหรับผู้จำหน่ายอาหาร/ผู้ประกอบการในแต่ละแหล่งกำเนิด โดยร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ดำเนินการในกลุ่มโรงแรมและที่พัก กลุ่มศูนย์อาหาร และกลุ่มตลาด และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีแผนจะขับเคลื่อนในกลุ่มร้านอาหาร กลุ่มผู้บริโภค และกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิด

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านสะดวกซื้อบริจาคอาหารส่วนเกินให้กลุ่มผู้เปราะบาง เพื่อป้องกันและลดการเกิดขยะอาหาร ณ แหล่งกำเนิด และเพิ่มความมั่นคงทางอาหารให้กับกลุ่มผู้เปราะบาง

การประชุมหรือแนวทางการต่อยอดเทคโนโลยีประเมินติดตามปริมาณขยะอาหาร และพลาสติกบรรจุภัณฑ์
จากแหล่งกำเนิดต้นทางของประเทศร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2567

มาตรการที่ 2 การจัดการและการใช้ประโยชน์ขยะอาหาร

- ขับเคลื่อนข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางการคัดแยกขยะแต่ละประเภทตั้งแต่ต้นทาง และมีการเก็บขนขยะแบบแยกประเภทอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะขยะอาหาร เพื่อพัฒนาไปสู่การออกกฎระเบียบให้ครัวเรือน อาคาร และสำนักงาน และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกและจัดการขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยในเบื้องต้นได้มีการผลักดันและบรรจุให้เป็นเกณฑ์การประเมินจังหวัดสะอาดของกระทรวงมหาดไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านสะดวกซื้อที่มีการคัดแยกขยะอาหาร และส่งต่อขยะอาหารให้กับเกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ เช่น นำไปเลี้ยงสัตว์ (หมู ปลา และหนอนแมลงโปรตีน (Black soldier fly) และนำไปหมักทำปุ๋ย เป็นต้น

พิธีเปิดโครงการ ไม่เทรวม x เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ระหว่างกรุงเทพมหานคร และบริษัท ซีพี แอ็กซ์ตรา จำกัด (มหาชน)
เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2567

มาตรการที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการอาหารส่วนเกินและขยะอาหาร

- จัดทำแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริจาคอาหาร ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมอนามัย และมูลนิธิสโกลาร์ส์ออฟ ชีสทีแนนซ์ เพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของอาหารที่บริจาค ตลอดจนวิธีการบริจาค ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยที่ไม่ขัดต่อข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้อาหารที่บริจาคมีความปลอดภัยต่อผู้รับบริจาค โดยดำเนินการร่วมกันภายใต้คณะทำงานพิจารณากำหนดแนวทางการบริจาคอาหาร และได้นำเสนอแนวปฏิบัติฯ ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2567 ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีแผนจะจัดทำโครงการรณรงค์การบริจาคอาหารส่วนเกินร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะดำเนินการตามแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอาหารสำหรับการบริจาคอาหาร เพื่อให้เกิดการส่งต่ออาหารส่วนเกินจากผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบอาหารไปยังกลุ่มผู้เปราะบาง เกิดการดำเนินการป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารตั้งแต่ต้นทาง และช่วยลดปริมาณขยะอาหารที่ต้องนำไปกำจัดที่ปลายทาง รวมทั้งช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ซึ่งจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย

- จัดทำคำแนะนำแนวทางการจัดการขยะอาหารสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ในแต่ละแหล่งกำเนิดดำเนินการจัดการขยะอาหารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

- ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขยะอาหาร เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานการจัดการขยะอาหารของประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำแผนกิจกรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ต่อไป

พิธีเปิดโครงการจัดตั้งธนาคารอาหารของประเทศไทย (Thailand's Food Bank) : การบริหารจัดการอาหารส่วนเกิน คำตอบในการสร้างความมั่นคงทางอาหารและความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2567

การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย
ในพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา
ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สุธินี พ่วงสุวรรณ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ปัญหาขยะทะเลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นปัญหาที่หลายประเทศให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ไม่เพียงแต่ประเทศไทย เนื่องจากปริมาณขยะทะเลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ในกรณีนี้ กองทัพเรือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้สนองพระดำริโดยการจัดทำโครงการ “อนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา” (อปสท.สร.) ขึ้นมา โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนคำปรึกษาจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในการจัดทำโครงการ แผนงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระประสงค์ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ ด้านการอนุรักษ์ท้องทะเลไทยและแนวปะการัง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการรณรงค์ปลูกจิตสำนึก และด้านการบริหารจัดการขยะทะเล เพื่อสนองพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ที่ทรงมีเจตนารมณ์ในการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยและพลิกฟื้นคืนความสมบูรณ์ ความสมดุลทางธรรมชาติให้แก่ท้องทะเลไทย และสัตว์ทะเลหายากไม่ถูกทำลาย

กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย ในพระราชดำริฯ ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะทะเล ภายใต้แผนแม่บทโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยในพระราชดำริฯ ระยะ 5 ปี ปีที่สอง (พ.ศ. 2567 – 2571) เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการจัดการขยะพลาสติกร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 3 แผนงานหลัก ได้แก่

- แผนงานที่ 1 การจัดการขยะที่ต้นทางในพื้นที่เป้าหมาย เช่น โครงการนำร่องจัดการขยะบรรจุภัณฑ์บนพื้นที่เกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน และผลักดันให้เกิดต้นแบบนำร่องอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะเต่า โดยการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์จากขวดแก้วเป็นอะลูมิเนียม
- แผนงานที่ 2 การป้องกันขยะหลุดรอตลงสู่ทะเล เช่น โครงการเก็บขยะในพื้นที่ชายหาดทะเล แล/ะเรือประมง ด้วยกิจกรรม และ โครงการเก็บขยะในพื้นที่ชายหาดด้วยกิจกรรมเก็บขยะ ”ขยะคืนฝั่ง ทะเลสวยด้วยมือเรา” ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล เป็นต้น

- แผนงานที่ 3 การสร้างกลไกการเก็บกลับคืนเพื่อเพิ่มมูลค่าขยะทะเล เช่น โครงการการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อัพไซคลิงเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมุ่งเน้นการ Upcycling for life พัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

การประชุมจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยฯ

เพื่อขับเคลื่อน ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างมูลค่าให้ขยะ และเกิดการหมุนเวียนของทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตามแผนงานที่ 3 กรมควบคุมมลพิษ จึงร่วมกับมูลนิธิอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทย เพื่อสนองพระดำริภายใต้โครงการ Upcycling For Life โดยระยะแรก (Flagship Project) จะนำขยะพลาสติกมาพัฒนาเป็นหมอนนอนภาชนะรองรับของเสียในสถานพยาบาล (หมอนนอน หรือ Bedpan) ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการยกระดับมูลค่าของขยะพลาสติก ทำให้ประชาชนคัดแยกขยะเพื่อเข้าสู่ระบบ Upcycling และในเดือนธันวาคม 2566 กรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนการแปรรูปขยะจากท้องทะเลไทยเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โครงการ Upcycling For Life ร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อมคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิเอิร์ธ อะเจนด้า และภาคเอกชนต่าง ๆ ประกอบด้วย บริษัท เจ.ซี.เจ. จำกัด (Double Lock) บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน) บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด มหาชน และบริษัท นิล-วัน โปรเจ็ค จำกัด เพื่อสนับสนุนการแปรรูปขยะจากท้องทะเลไทยเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม โดยศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ร่วมออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมอนนอนภาชนะรองรับของเสียในสถานพยาบาล (หมอนนอน หรือ Bedpan) และได้มีการประชุมหารือร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำหมอนนอนไปใช้ประโยชน์ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสถานพยาบาล รวมถึงกลุ่มเปราะบางทางด้านร่างกายที่มีความจำเป็นในการใช้หมอนนอนในลำดับต่อไป

พิธีลงนามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการแปรรูปขยะจากท้องทะเลไทย
โครงการ Upcycling For Life

การประชุมสามัญ ประจำปีงบประมาณ 2566
ของมูลนิธิอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยฯ

กิจกรรม “รักษ์ทะเลไทยตามแนวพระดำริฯ”
เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 8 มกราคม 2567

กิจกรรม young รักทะเลแหลมสิงห์

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) ได้เข้าร่วมและสนับสนุนกิจกรรมภายใต้โครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยฯ อาทิ กิจกรรม “รักทะเลไทย ตามแนวพระดำริฯ” เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 8 มกราคม 2567 กิจกรรม young รักทะเลแหลมสิงห์ และกิจกรรมอุทยานการเรียนรู้ใต้ท้องทะเล เรือ ต.94 ต.95 ณ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ร่วมแสดงนิทรรศการด้านการบริหารจัดการขยะทะเล เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้ตระหนักในการคัดแยกขยะมูลฝอย และนำมาขยะกลับมาใช้ประโยชน์อย่างถูกต้อง และในเดือน มีนาคม 2567 การประชุมสามัญ ประจำปีงบประมาณ 2566 ของมูลนิธิอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยฯ ณ ห้องเจ้าพระยา หอประชุมกองทัพเรือ โดยมี พลเอก ศิวะ ภาระมทัต กรมวังผู้ใหญ่ประจำวังศุโขทัย เป็นประธานการประชุม ทั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ ทั้ง 5 ด้าน ได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการผลการดำเนินงานประจำปี 2566 และนิทรรศการโครงการ Upcycling For Life จากศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การดำเนินงานในระยะต่อไป กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานหลักในคณะกรรมการดำเนินงาน อปสท.สร. ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล จะร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนงาน/กิจกรรมภายใต้แผนแม่บทโครงการอนุรักษ์แนวปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลไทยฯ ระยะ 5 ปี ปีที่สอง (พ.ศ. 2567 – 2571) ด้านการบริหารจัดการขยะทะเล และสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะทะเลต่อไป

การขับเคลื่อนนโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก ประจำปี 2567

จิตานุช บุญศรี นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการนำเข้าเศษพลาสติก จึงมีมติเห็นชอบนโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก และมีการบูรณาการในการพิจารณา กำหนดแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก จะเป็นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาเศษพลาสติกที่นำเข้าและที่มีอยู่ในประเทศอย่าง มีระบบและครบวงจร ให้ความสำคัญต่อความจำเป็น ความเหมาะสม ความคุ้มค่าและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงสุขภาพอนามัยของประชาชนที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ รวมทั้งการกำหนดมาตรการกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก และมาตรการลดผลกระทบจากการห้ามนำเข้าเศษพลาสติกเพื่อควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก

การกำกับการนำเข้าเศษพลาสติกจะห้ามนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร ตั้งแต่ปี 2568 ทั้งการนำเข้าเศษพลาสติกในพื้นที่เขตปลอดอากร และการนำเข้าเศษพลาสติกในพื้นที่ทั่วไป จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ดังนี้

1.1 การนำเข้าเศษพลาสติกในพื้นที่เขตปลอดอากรที่อนุญาตให้โรงงานอุตสาหกรรมในเขตปลอดอากร จำนวน 14 โรงงาน ตามบัญชีรายชื่อที่กำหนดนำเข้าเศษพลาสติก ซึ่งจะต้องมีปริมาณการอนุญาตนำเข้าเศษพลาสติก ไม่เกินความสามารถในการผลิตจริง รวมไม่เกิน 186,497 ตันต่อปี ภายในปี 2567 และจะต้องห้ามนำเข้าเศษพลาสติก จากต่างประเทศ ปี 2568

1.2 การนำเข้าเศษพลาสติกในพื้นที่ทั่วไปเฉพาะกรณีที่ไม่ใช่เศษพลาสติกในประเทศหรือมี ในปริมาณไม่เพียงพอ ในช่วงระหว่าง ปี 2566 - 2567 เพื่อเป็นการลดผลกระทบให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ทั่วไป ซึ่งจะต้องเป็นเศษพลาสติก เศษตัดและของที่ใช้ไม่ได้ ตามพิกัดอัตราศุลกากรขาเข้าประเภทที่ 39.15 และผู้ประกอบการ โรงงานต้องแสดงหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใดที่แสดงได้ว่าจะมีความจำเป็นในการนำเข้าเศษพลาสติก และไม่สามารถ หาเศษพลาสติกที่มีในประเทศหรือมีในปริมาณไม่เพียงพอ ทั้งนี้ ปริมาณเศษพลาสติกที่จะพิจารณาให้นำเข้าได้ ต้องสอดคล้องกับกำลังการผลิตจริง

2. การดำเนินงานเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายกำกับการนำเข้าเศษพลาสติก ตามมาตรการกำกับการนำเข้า เศษพลาสติกและมาตรการลดผลกระทบจากการห้ามนำเข้าเศษพลาสติกเพื่อควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติก เพื่อการควบคุมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน เครือข่ายองค์กรภาคประชาชน และป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับการใช้เศษพลาสติก ภายในประเทศ เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

1) มาตรการกำกับกับการนำเข้าเศษพลาสติก เพื่อควบคุมปริมาณการนำเข้าให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการรีไซเคิลพลาสติกในประเทศ ป้องกันการลักลอบนำเข้าเศษพลาสติกเข้ามาในประเทศ และการควบคุมการประกอบกิจการ

2) มาตรการลดผลกระทบจากการห้ามนำเข้าเศษพลาสติก เพื่อป้องกันการขาดแคลนเศษพลาสติกบางชนิดในประเทศที่ใช้เป็นวัตถุดิบภาคอุตสาหกรรม มีการคัดแยกขยะที่เป็นระบบตั้งแต่ต้นทางทำให้เศษพลาสติกถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์เป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการมีกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกเป็นการเฉพาะ

การดำเนินงานที่ผ่านมารวมควบคุมมลพิษ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบโรงงาน กรณีการย้ายสถานประกอบกิจการในพื้นที่เขตปลอดอากร ตามมาตรการควบคุมการประกอบกิจการพลาสติกให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย ซึ่งมีเป้าหมายในการตรวจสอบโรงงานที่ได้รับอนุญาตการนำเข้าเศษพลาสติกต้องผ่านการตรวจรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนจากการประกอบกิจการพลาสติกในประเทศลดลง นอกจากนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแนวทางการพิจารณาหลักเกณฑ์การนำเข้าเศษพลาสติกจากผลิตภัณฑ์ของตนเอง จากนอกราชอาณาจักรกลับเข้ามาเพื่อรีไซเคิล (Closed – Loop Recycle) ในราชอาณาจักร โดยมีผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ และสถาบันพลาสติก เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการนำเข้าเศษพลาสติกจากผลิตภัณฑ์ของตนเองจากนอกราชอาณาจักรกลับเข้ามาเพื่อรีไซเคิล (Closed – Loop Recycle) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางสำหรับการจัดทำรายงานสำหรับผู้ยื่นขอนำเข้าเศษพลาสติกจากผลิตภัณฑ์ของตนเองจากนอกราชอาณาจักรกลับเข้ามาเพื่อรีไซเคิล (Closed – Loop Recycle) ในราชอาณาจักร เพื่อเสนอคณะทำงานฯ พิจารณา เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมมีการดำเนินงานตามหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ในการนำเศษพลาสติกจากผลิตภัณฑ์หรือสินค้าของตนเองที่ได้มีการส่งออกหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักรกลับเข้ามารีไซเคิลเพื่อใช้ใหม่ ภายใต้การตรวจสอบและควบคุมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางข้อกำหนดในการขอนำเข้า ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการลดการใช้ทรัพยากร ลดการปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในภาคการผลิต ลดมลพิษจากพลาสติกตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) ควบคุมและป้องกันการลักลอบการนำเข้าเศษพลาสติกประเภทอื่น เศษอื่นที่เหลือจากการผลิต ขยะพลาสติก รวมทั้งขยะเทศบาลที่จะถูกนำเข้ามาในประเทศเพื่อจัดการหรือกำจัด

การประชุมหารือการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566
เรื่อง นโยบายก้ากับการนำเข้าเศษพลาสติก เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2566

การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีการย้ายสถานประกอบกิจการในพื้นที่เขตปลอดอากร
เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2567

ความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน

ในการดำเนินงานจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ด้วยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR)

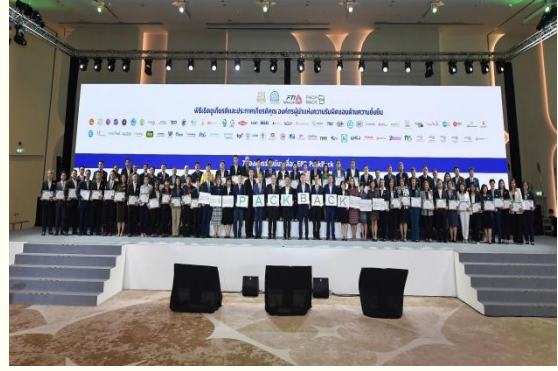

วาสนา แจ่มประจักษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ละอองฟ้า ธนะโคตร นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

มูลค่าของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์โลกมีมูลค่า 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือกว่า 33 ล้านล้านบาท และอัตราการเติบโตเฉลี่ย 5 ปี (2562 - 2566) ที่ร้อยละ 4.3 โดยในปี 2564 ประเทศไทยโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเรื่องการนำหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) มาใช้เพื่อจัดการบรรจุภัณฑ์หลังจากใช้แล้วให้หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยร่วมมือกับสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์ และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม (TIPMSE) ดำเนินกิจกรรมภายใต้ชื่อโครงการ PackBack เก็บกลับบรรจุภัณฑ์เพื่อวันที่ยั่งยืน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่ทดลองใช้เครื่องมือ EPR ในการจัดการกับบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว ประเภทต่าง ๆ ทั้งแก้ว กระดาษ กระป๋องอลูมิเนียม และพลาสติก โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ในกลุ่มของภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้รวบรวม โรงงานรีไซเคิล มากกว่า 140 องค์กร และความร่วมมือของเทศบาลเมืองแสนสุข เทศบาลเมืองบ้านบึง และเทศบาลตำบลเกาะสีชัง ที่ได้มีการประกาศ โครงการนำร่องในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อจัดการบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR ผ่านเครื่องมือ 3 รูปแบบ คือ 1) การสนับสนุนกลไกการรับซื้อ โดยการอุดหนุนกลไกการรับซื้อ 2) พัฒนาระบบเก็บกลับ โดยการตั้งจุด drop off ตลาดนัดรีไซเคิล ธนาคารขยะรีไซเคิล Saleng Delivery การสร้างแรงจูงใจ (แยกแลกของ ถู้นรับโชค สะสมแต้ม) พนักงานทำยรมมีการคัดแยกก่อนกำจัดฝังกลบ การพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบร่วมกับร้านรับซื้อของเก่า และ 3) การสื่อสาร และการสร้างองค์ความรู้ โดยการอบรม การสื่อสาร ทั้งผ่านออนไลน์และตัวต่อตัว

การแสดงเจตจำนงความร่วมมือ 50 องค์กร
16 ธันวาคม 2564 ณ ซีอาเซียน รัชดา

การมอบประกาศและเจตจำนงความร่วมมือ (เพิ่มเติม) 66 องค์กร
27 กันยายน 2565 ในงาน SX2022

การแสดงเจตจำนงความร่วมมือ (เพิ่มเติม) 100 องค์กร
6 ตุลาคม 2566 ในงาน SX2023

การแสดงเจตจำนงความร่วมมือ (เพิ่มเติม) 149 องค์กร
2 ตุลาคม 2567 ในงาน SX2024

**การขับเคลื่อนหลักการ EPR ร่วมกับภาคเอกชน
ภายใต้ชื่อโครงการ PackBack เก็บกลับบรรจุภัณฑ์เพื่อวันที่ยั่งยืน**

การดำเนินงานช่วงสองปีแรกเน้นการมีส่วนร่วมและพัฒนาระบบจัดเก็บด้วยวิธีการต่าง ๆ สามารถรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วได้ประมาณ 147 ตัน พบว่า “การเก็บกลับผ่านกลไกการรับซื้อ” ได้ปริมาณบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วสูง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ต้องการผลตอบแทน ในขณะที่การคัดแยกโดยพนักงานเทศบาล ได้ปริมาณบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วรองลงมา โดยพนักงานเทศบาลกลุ่มของพนักงานเก็บขยะจะทำการคัดแยกกระหว่างปฏิบัติหน้าที่ทำยารถ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วที่คัดแยกคุณภาพวัตถุดิบไม่ดี เกิดการปนเปื้อน จะเห็นได้ว่าการคัดแยกต้นทางยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีการคัดแยกต้นทาง จะทำให้ได้วัตถุดิบที่สะอาดและมีคุณภาพ

การดำเนินงานร่วมกับเทศบาลนาร่องทั้ง 3 แห่ง พบว่า แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายการคัดแยกขยะต้นทาง แต่อาจไม่เอื้อสู่การดำเนินงานการเก็บขนขยะตามประเภท โดยส่วนใหญ่ดำเนินงานเป็นลักษณะของกิจกรรม อาทิ ธนาคารขยะ แยกแลกของ ตลาดนัดวีลแชร์ไซเคิล นอกจากนี้ ระบบโครงสร้างพื้นฐานในการเก็บกลับบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วที่เพียงพอก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การคัดแยกขยะต้นทางและการเก็บรวบรวมได้ผลลัพธ์ที่ดี ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวได้นำมาพัฒนาเพื่อขยายผลคัดเลือกเทศบาลที่มีความพร้อมเข้าร่วมและต่อยอดการผลักดันให้เกิดนโยบายจากส่วนกลางที่เอื้อให้เกิดการคัดแยกต้นทางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดเก็บตามวันเวลา ตั้งจุด drop off คัดแยก เป็นต้น

การดำเนินโครงการนาร่อง PackBack ในพื้นที่นาร่องจังหวัดชลบุรี

ในส่วนของภาครัฐที่จะส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ กรมควบคุมมลพิษจึงเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ด้วยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต เพื่อบูรณาการการดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีการขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ซึ่งในคณะกรรมการดังกล่าวมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชนผู้ผลิตทุกกลุ่มบรรจุภัณฑ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยมีกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมการชุดนี้ได้เป็นกลไกขับเคลื่อนหลักการ EPR ภาคสมัครใจของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ภาคเอกชน อย่างเช่น การจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ครอบคลุม 1) การดำเนินงาน EPR ภาคสมัครใจของเอกชน 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น 3) การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR) ในอนาคต (ถอดบทเรียนจากการนาร่อง) 4) การจัดทำข้อมูลและฐานข้อมูล 5) การพัฒนาข้อเสนอแรงจูงใจ (Incentives) เพื่อสนับสนุนภาคเอกชนกรณี

จัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักการ EPR 6) การสร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 7) การพัฒนากฎหมายการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR) และ แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนามาตรการจูงใจเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลัก EPR โดยเฉพาะมาตรการจูงใจ ระยะแรกได้มีการเสนอที่ประชุมพิจารณาให้มีการขอลดหย่อนภาษี กรณีมีการจ่ายเงิน เพื่อสนับสนุนให้เกิดองค์กรรับผิดชอบของผู้ผลิตภาคสมัครใจ (Producer Responsibility Organization Voluntary EFFORT: PROVE) ตามมาตรการ 1 และเสนอให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีแปรผันตามสัดส่วน การใช้พลาสติกรีไซเคิล (Tax Incentive) ตามมาตรการ 2 รวมทั้งจะมีการออกใบรับรองหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน EPR มาตรการ 3 ซึ่งบางส่วนได้มีการหารือร่วมกับกรมสรรพากรในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษี และกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นในเรื่องของการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติการคัดแยกขยะต้นทาง และความเป็นไปได้ ในการจัดให้มีศูนย์คัดแยกขยะรีไซเคิลที่เชื่อมกับโครงการธนาคารขยะที่กระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างการ ดำเนินงาน และการนำผลการดำเนินงานภายใต้โครงการ PackBack ของ TIPMSE และการดำเนินงานของ ภาคเอกชนที่ร่วมกันเพื่อจัดระบบเก็บกลับคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มต่าง ๆ ภายใต้ PRO Thailand Network มาวิเคราะห์บทเรียน และวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) จากการดำเนินงาน และนำไปหารือกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว หลังการบริโภค ตั้งแต่ระบบการคัดแยกต้นทาง การพัฒนาระบบเก็บรวบรวม และการแปรรูปใหม่ เพื่อให้เกิด การคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วเชื่อมโยงกับระบบเก็บขนและร้านรับซื้อของเก่า และส่งคืนบรรจุภัณฑ์ เข้าสู่กระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงการกำจัดการอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันมิให้เกิดการหลุดรอดของบรรจุภัณฑ์ ออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่า เอกชนที่ประกอบธุรกิจรีไซเคิล และสถานที่กำจัดขยะ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้มีการประสานงานเพื่อให้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานการรวบรวมและการแยกขยะรีไซเคิลให้รองรับหลักการ EPR และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วยหลักการ ขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR)

การพัฒนาแบบแผนการคัดแยกและเก็บขยะมูลฝอย แบบแยกประเภท ปี 2567

บัญชาการ วินัยพานิช นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ณัฐวี การะวี ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กรมควบคุมมลพิษร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมอนามัย จัดทำข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท เพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดรูปแบบการคัดแยกและเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และเป็นทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 5/2566 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566 โดยในปี 2567 กรมควบคุมมลพิษได้นำไปทดลองดำเนินการในพื้นที่นำร่อง 4 แห่ง ได้แก่ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เทศบาลตำบลเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

ข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นแบบ 4 (+1) ประเภท คือ ขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร) ของเสียอันตรายจากชุมชน ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และมูลฝอยติดเชื้อในชุมชน การจัดการขยะมูลฝอยมี 2 วิธี คือ 1) การจัดการเอง ขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร) สามารถนำไปเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงไส้เดือนดิน ทำปุ๋ยหมักและใช้บำรุงดินหรือบำรุงต้นไม้ ขยะรีไซเคิล สามารถขายให้กับชาล้ง/ร้านรับซื้อของเก่าได้ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป นำไปส่งในถุงหรือภาชนะที่สามารถมองเห็นได้หรือเขียนข้อความกำกับ นำมาวางไว้ตามจุด ตามวันและเวลาที่กำหนด มูลฝอยติดเชื้อในชุมชนดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นแบบ 4 (+1) ประเภท

2. การเก็บรวบรวมและขนขะมูลฝอยแบบแยกประเภท

2.1 กำหนดให้ใช้ภาชนะหรือถุงสีตามประเภทของขยะมูลฝอย ขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร) ใช้สีเขียว ขยะทั่วไป ใช้สีน้ำเงิน ของเสียอันตรายจากชุมชน ใช้สีส้ม ขยะรีไซเคิล ใช้สีเหลือง และมูลฝอยติดเชื้อในชุมชน ใช้สีแดง

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอย แต่ละประเภทตามความเหมาะสม โดยขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร) มีรถเก็บขนแยกต่างหาก ของเสียอันตรายจากชุมชน ขยะรีไซเคิล และขยะทั่วไป สามารถใช้รถเก็บขนร่วมกันได้ โดยจัดช่องเก็บตามประเภทขยะมูลฝอย ให้เป็นสัดส่วน สำหรับมูลฝอยติดเชื้อในชุมชน ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3. แผนงานและการขับเคลื่อน ในปี 2568

จัดทำคำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำแนะนำการจัดเตรียมระบบการคัดแยกมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2567

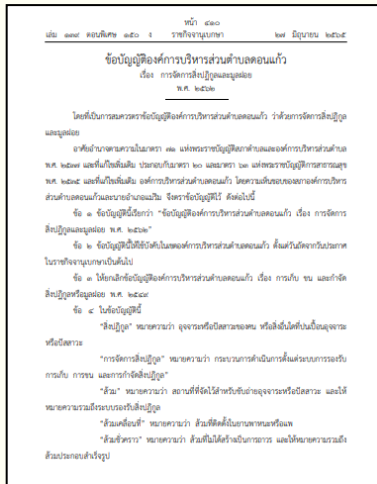
ทั้งนี้ ในปี 2567 กรมควบคุมมลพิษ ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในพื้นที่นำร่อง 4 แห่ง โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้

ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย : มีการกำหนดให้ใช้ภาชนะหรือถุงสีตามประเภทของขยะมูลฝอย หรือใช้ถุงพลาสติกใสหรือสีขาวขุ่น หรือภาชนะอื่นที่สามารถมองเห็นขยะมูลฝอยข้างในได้ หรือเขียนข้อความกำกับ และไม่มีการตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนในที่สาธารณะ เว้นแต่เป็นจุดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

กำหนดวัน เวลา การเก็บขนขยะมูลฝอย : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่และเส้นทางการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกตามประเภท พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนทราบ

การเก็บขนขยะมูลฝอย : การเก็บขนขยะอินทรีย์หรือขยะอาหารมีรถเก็บขนแยกส่วนขยะมูลฝอยประเภทอื่น ๆ ใช้รถเก็บขนที่มีช่องใส่ขยะ 3 ช่อง โดยจัดช่องเก็บตามประเภทขยะมูลฝอยให้เป็นสัดส่วน หรือใช้รถเก็บขนคันเดียวกัน แต่มีการแบ่งเวลาในการเก็บขน สำหรับมูลฝอยติดเชื้อในชุมชนให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

การเก็บค่าธรรมเนียม : มีการใช้ธรรมณูญท้องถิ่นในการเก็บค่าธรรมเนียมแตกต่างกันตามลักษณะการจัดการขยะมูลฝอย (บุฟเฟต์ขยะ) ซึ่งประชาชนที่จัดการขยะมูลฝอยเองจะลดค่าธรรมเนียมในการจัดการขยะมูลฝอย โดย 1) คริวเรือนคัดแยกขยะ ทำปุ๋ยหมักเอง นำขยะทั่วไปมาวางจตุรวบรวมเองจะไม่เสียค่าธรรมเนียม 2) คริวเรือนคัดแยกขยะ ทำปุ๋ยหมักเอง ให้อาสาสมัครเก็บขยะทั่วไปที่บ้านเสียค่าธรรมเนียม 50 บาท/เดือน 3) คริวเรือนคัดแยกขยะ นำขยะทั่วไปมาวางจตุรวบรวมเอง ให้อาสาสมัครเก็บขยะอินทรีย์ที่บ้าน เสียค่าธรรมเนียม 70 บาท/เดือน และ 4) คริวเรือนคัดแยกขยะ ให้อาสาสมัครเก็บขยะทั่วไปและขยะอินทรีย์ที่บ้าน เสียค่าธรรมเนียม 90 บาท/เดือน การเก็บค่าธรรมเนียมในลักษณะนี้เป็นการลดค่าใช้จ่ายและลดภาระในการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมการประชุมและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอรูปแบบการคัดแยก
และเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในพื้นที่นาร่อง

2.2

**การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ
จากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย**

การผลักดันเพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

สุพจิต สุขกันตะ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ศุภรีย์ สุขจิตร นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย เป็นปัญหาหลักที่ประเทศไทยกำลังเผชิญ ทำให้เกิดความท้าทายในการรับมือและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Greenhouse Gas Emission) ภายในหรือก่อนปี พ.ศ. 2608 ตามเจตจำนงของประเทศไทยที่ให้ไว้ในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 (COP 26) ณ เมืองกลาสโกว์ สหราชอาณาจักร จากรายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ปี พ.ศ. 2566 พบว่า คนไทยสร้างขยะมากถึง 26.95 ล้านตัน หรือคิดเป็น 1.12 กิโลกรัม/คน/วัน (เทียบกับจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรปี พ.ศ. 2566) โดยขยะมูลฝอยถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 9.31 ล้านตัน ซึ่งขยะมูลฝอย 7.47 ล้านตัน ถูกกำจัดด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง และ 10.17 ล้านตัน กำจัดอย่างถูกต้อง ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ หากพิจารณาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เปิดดำเนินการ มีจำนวน 2,079 แห่ง โดยแบ่งเป็น สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ 114 แห่ง (ร้อยละ 5) ที่เหลือเป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง 1,965 แห่ง (ร้อยละ 95) ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงมาก ซึ่งการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาซ้ำซาก อาทิ ไฟไหม้บ่อขยะมูลฝอยมลพิษจากการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง น้ำเสียจากบ่อขยะมูลฝอยและกลิ่นเหม็นที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้จัดทำข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อขับเคลื่อนมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 -2570) ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่จะส่งผลให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระดับประเทศ แนวคิดการจัดทำข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง จะพิจารณาจากสถานะของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ในปี พ.ศ. 2567 กรมควบคุมมลพิษได้ปรับปรุงข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยจัดทำเป็นข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม (จำนวน 1,965 แห่ง) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อยู่ในพื้นที่ป่า จำนวน 416 แห่ง

กลุ่มที่ 2 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีความพร้อมในการผลิตกระแสไฟฟ้าและระบบอื่น ๆ ตามโครงการของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 34 แห่ง

กลุ่มที่ 3 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีความเสี่ยงสูงที่จะก่อให้เกิดมลพิษ จำนวน 36 แห่ง

กลุ่มที่ 4 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีความเสี่ยงต่ำที่จะก่อให้เกิดมลพิษ จำนวน 1,479 แห่ง

การดำเนินงานด้านการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องในปี พ.ศ. 2567

ทั้งนี้ ข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง จะพิจารณาแยกตามรายกลุ่ม ซึ่งมีข้อเสนอในการยกระดับที่แตกต่างกัน อาทิ การปรับปรุงให้ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ การปรับปรุงเป็นสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรวบรวมและนำส่งไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง การผลักดันการจัดการขยะมูลฝอยตามแบบการรวมกลุ่มพื้นที่ (Cluster) เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยและการปิดและจัดการขยะมูลฝอยที่ตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยตามแบบ Cluster เป็นนโยบายหลักในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมควบคุมมลพิษดำเนินการขับเคลื่อนข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อประสานแจ้งไปยังสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพื่อนำข้อเสนอการยกระดับฯ ไปใช้ประกอบการจัดลำดับความสำคัญและแผนการดำเนินงานเพื่อปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง และรายงานความก้าวหน้าผ่านคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดและคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามลำดับ รวมทั้งนำข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการโครงการให้เอกชนร่วมดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อผลิตพลังงาน (Waste to Energy : WTE) ของคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

2. ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำข้อเสนอการยกระดับฯ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาโครงการก่อสร้างหรือเพิ่มประสิทธิภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

3. ประสานกรมป่าไม้ เพื่อนำข้อเสนอการยกระดับฯ ไปใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปิดสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ได้รับอนุญาตดำเนินการ หรือพิจารณาอนุญาตให้กับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีการร้องขอเพื่อดำเนินการเป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ประสานผู้ว่าราชการจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อมอบหมายให้ 1) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในการจัดลำดับความสำคัญของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ต้องผลักดันเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และ 2) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพื่อนำข้อเสนอการยกระดับฯ ไปใช้ประกอบการจัดลำดับความสำคัญ และแผนการดำเนินงานเพื่อปิดหรือปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง และรายงานความก้าวหน้าผ่านคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดและคณะกรรมการกลางจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามลำดับ รวมถึงเพื่อใช้ประกอบในการติดตามและกำกับกำกับการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถลดก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมของประเทศได้

5. ประสานกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำข้อเสนอการยกระดับฯ ใช้ประกอบการพิจารณาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีข้อเสนอแนะให้ปิดดำเนินการ และมีศักยภาพมาพัฒนาเป็นพื้นที่สวนป่า (Waste to Forest) และขยายผลการใช้แนวทางธรรมชาติ (Nature – based solutions) เพื่อประโยชน์ในการลดก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2568 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจะดำเนินการปรับปรุงข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง และเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ พร้อมทั้งร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการผลักดันการปรับปรุงและยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดด้านการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดต่อไป

การให้คำแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับพื้นที่

สุพจิต สุขกันตะ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ศุภกรีย์ สุขจิตร นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

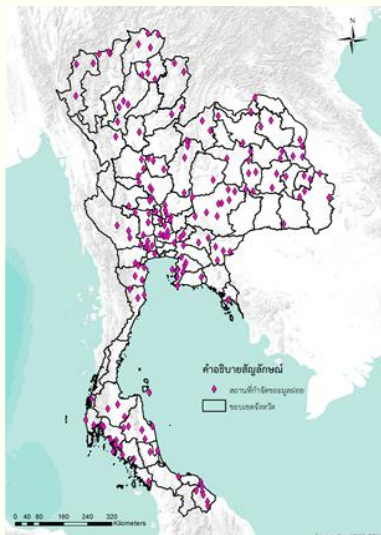
ปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น โดยประเทศที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นรูปธรรมนั้น เกิดจากการมีกฎหมายที่เข้มแข็ง การมีมาตรการ/แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของประเทศ ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ยกตัวอย่าง เช่น ประเทศในแถบเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และเกาหลี หรือประเทศในแถบยุโรป ได้แก่ เยอรมัน และอิตาลี เป็นต้น ซึ่งเป็นประเทศที่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย (กลางทาง) และการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง สำหรับประเทศไทย การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเป็นประเด็นหลักที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกำจัดอย่างไม่ถูกต้องมีจำนวนมากถึง 1,919 แห่ง (ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566) ซึ่งหากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องดังกล่าว ได้ดำเนินการปิดหรือปรับปรุงแก้ไขและยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ดำเนินการได้อย่างถูกต้องแล้ว จะส่งผลให้พื้นที่ซึ่งอาจได้รับผลกระทบทางมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยลดลง รวมทั้งหากทำการยกระดับเป็นเทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกแล้วจะช่วยตอบโจทย์ของประเทศด้านการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามการให้สัตยาบันของประเทศไทย

กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ ได้ดำเนินการให้คำแนะนำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้องให้สามารถยกระดับการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เพื่อขับเคลื่อนมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่จะส่งผลให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการฯ ระดับประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2567 กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 – 16 ได้ลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบและให้คำแนะนำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 170 แห่ง ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ และครอบคลุม 4 กลุ่ม ตามข้อเสนอแนะการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้จัดส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบ

และให้คำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 170 แห่ง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงแก้ไข บริหารจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ยกระดับการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยตามคำแนะนำในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำผลการวิเคราะห์ความสำเร็จ-ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขอุปสรรคการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค รวมถึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาค และระดับส่วนกลาง โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ขาดแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในระดับพื้นที่ กลุ่มพื้นที่ และในภาพรวมของจังหวัด
- ปัญหาการรวมกลุ่มพื้นที่บริหารจัดการขยะมูลฝอย (Cluster)
- การร้องเรียนจากประชาชนโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- ไม่มีหน่วยงานหลักที่มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลการดำเนินงานกำจัดขยะมูลฝอย
- สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่อยู่ในพื้นที่ป่าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่มี การขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ และไม่มีระบบเก็บขนขยะมูลฝอย
- ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าจากพลังงานขยะ (Waste To Energy : WTE)

การดำเนินงานลงพื้นที่และให้คำแนะนำในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ
สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอในการบริหารจัดการในระดับนโยบาย

- จังหวัดจัดทำแผนการบริหารจัดการเพื่อการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั้งในระดับพื้นที่กลุ่มพื้นที่ และในภาพรวมของจังหวัด
 - ดำเนินการทบทวนมาตรการและแนวทางการรวมกลุ่มพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานจริงของ อปท. ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน
 - คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยจังหวัด คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด ติดตามและกำกับกำกับการดำเนินงานของ อปท. ติดตามและกำกับกำกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการจัดการขยะให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - กรมป่าไม้ กรมที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งดำเนินการเผยแพร่ให้ความรู้กับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความประสงค์ดำเนินการขอใช้พื้นที่ในแต่ละประเภท และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีระบบเก็บขนรวบรวมและส่งกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยให้เป็นไปตาม กฎ/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
 - เร่งรัดดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าจากพลังงานขยะ (Waste To Energy : WTE)
- ทั้งนี้ การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการผลักดันการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ดำเนินการอย่างถูกต้องและเห็นผลเป็นรูปธรรม

การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่เสี่ยงภาวะภัยพิบัติ

สุพจิต สุขกันตะ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ปภาวรินทร์ ปราบทุกซ์ ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

ประเทศไทยตั้งอยู่ในพื้นที่เขตร้อนทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย สภาพอากาศโดยทั่วไปจึงร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากก่อให้เกิดภาวะเอลนีโญ ส่งผลให้ปริมาณฝนของประเทศไทยส่วนใหญ่ต่ำกว่าปกติ (Rainfall Index น้อยกว่า 50) โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝนอุณหภูมิอากาศจะสูงกว่าปกติ และภาวะลานีญา จะส่งผลให้ปริมาณฝนของประเทศไทยส่วนใหญ่สูงกว่าปกติช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ทำให้ปริมาณฝนของประเทศไทยสูงกว่าปกติ ขณะที่อุณหภูมิต่ำกว่าปกติมากขึ้น โดยภาวะดังกล่าวมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและผู้ที่อยู่โดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก

จากข้อมูลสถิติการเกิดเหตุภัยพิบัติที่อาจส่งผลกระทบต่อสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน พบว่าปัญหาอุทกภัยซึ่งมักจะเกิดในช่วงฤดูฝน (พฤษภาคม - ตุลาคม) อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ (ตุลาคม - กุมภาพันธ์) และเหตุเพลิงไหม้ในฤดูหนาวและฤดูร้อน (มกราคม - พฤษภาคม) มักจะเกิดขึ้นเป็นประจำ เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบจากเหตุภัยพิบัติดังกล่าว กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจึงประสานหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมของพื้นที่ในการรับเหตุและเพื่อป้องกันปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดเหตุขึ้น ๆ

ปัญหาขยะมูลฝอยในช่วงอุทกภัย

ปัญหาอุทกภัยเป็นปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับประเทศไทยในทุกปี เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรซึ่งได้รับอิทธิพลจากพายุหมุนเขตร้อน รวมทั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อาจส่งผลให้เกิดปัญหาฝนตกหนักและอุทกภัยต่อสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของ 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ในช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน และ 2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ และภาคตะวันตกบางแห่ง ในช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนมกราคม รวมทั้งปัญหาเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอยและน้ำเสียหลังเกิดอุทกภัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ตามมา

ปัญหาเหตุเพลิงไหม้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยมักเกิดเหตุเพลิงไหม้อยู่บ่อยครั้ง โดยสถิติพบว่า ประเทศไทยเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ และฤดูร้อนในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือน พฤษภาคม ส่งผลให้ประเทศไทยมีสภาพอากาศแห้งและร้อน ซึ่งเอื้อต่อการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยเฉพาะสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องที่มีการลักลอบเผากำจัดขยะมูลฝอย หรือมีการเผาในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจลุกลามไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งสถานที่แปรรูปเป็นเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel; RDF) และมีการเก็บกัก RDF เพื่อรอการนำไปแปรรูปเป็นพลังงาน ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในช่วงเวลาดังกล่าว

การดำเนินงาน

การแก้ไขปัญหาขยะในช่วงอุทกภัย กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายทำการประเมินสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมและดินโคลนถล่มเป็นประจำทุกปี โดยประมวลผลจากข้อมูลพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยของกองวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์น้ำ กรมทรัพยากรน้ำ ข้อมูลพื้นที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินไหว กรมทรัพยากรธรณี และข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) : GISTDA ร่วมกับข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วประเทศของกรมควบคุมมลพิษและจัดทำแนวทางในการดำเนินงานรับมือกับการจัดการขยะมูลฝอยในช่วงอุทกภัย เพื่อใช้ในการรับมือกับเหตุอุทกภัยในช่วงก่อนและหลังเหตุอุทกภัยเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชน พร้อมทั้งประสานแจ้งเตือนให้กับอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้ว่าราชการจังหวัด 76 จังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

การเฝ้าระวังเหตุเพลิงไหม้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายดำเนินการประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดเพลิงไหม้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่บ่อยครั้ง โดยพบว่าเกิดจาก 6 สาเหตุ ได้แก่ 1) มีขยะมูลฝอยเก่าตกค้างสะสมเป็นจำนวนมาก 2) เกิดการจุดไฟเผาเพื่อหาของมีค่าหรือการลักลอบวางเพลิง 3) ไม่มีการกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินตามระยะเวลาที่กำหนด 4) มักพบในสถานที่แปรรูปขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงขยะที่ไม่มีการระวังป้องกัน 5) ขาดการใส่ใจเฝ้าระวังการจุดไฟเผาวัสดุในพื้นที่ 6) การลักลอบทิ้งของเสียอันตรายชุมชน วัตถุไวไฟ หรือแบตเตอรี่ในพื้นที่กองขยะมูลฝอย และจัดทำคู่มือแนวทางการระวังเหตุไฟไหม้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและ Infographic เพื่อให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งประสานแจ้งเตือนให้กับอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้ว่าราชการจังหวัด 76 จังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้กำหนดปฏิทินในการแจ้งเตือนและเผยแพร่แนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งเหตุอุทกภัยและเพลิงไหม้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และแฟนเพจของกรมควบคุมมลพิษ และเว็บไซต์ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อเป็นการป้องกัน การรับเหตุ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หลังเกิดเหตุได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์

ตัวอย่าง Infographic เรื่อง การแจ้งเตือนและการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดเหตุฉุกเฉิน
(<https://thaimsw.pcd.go.th>)

ตัวอย่าง Infographic เรื่อง การแจ้งเตือนภัยสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้
(<https://thaimsw.pcd.go.th>)

Model เกาะเต่า การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

สาริณีย์ ตรีรัตน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

เกาะเต่า เป็นเกาะที่ตั้งอยู่ในอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจุดดำน้ำกว่า 20 แห่งรอบเกาะ สามารถดำได้ทั้งน้ำตื้น น้ำลึก และการดำน้ำแบบฟรีไดฟ์ ทำให้เกาะเต่าดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่งผลให้มีปริมาณขยะเพิ่มสูงถึง 15-20 ตันต่อวัน ขณะที่พื้นที่สำหรับกำจัดขยะบนเกาะมีเพียง 4 ไร่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการรองรับ ขยะส่วนใหญ่ที่พบ คือ พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง และเศษอาหารจากเรือประมง เพื่อแก้ไขปัญหานี้ กรมควบคุมมลพิษ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้นำร่องการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะเต่า โดยเป้าหมายของโครงการ คือ การส่งเสริมการคัดแยกขยะและการจัดการขยะอย่างถูกต้อง ไม่ให้ตกค้างบนเกาะหรือหลุดร่อนลงสู่ทะเล พร้อมสร้างวัฒนธรรมการบริโภคที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ระยะเวลาการดำเนินโครงการ คือ ตุลาคม 2566 – กันยายน 2568 โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ขวดแก้วเปียร์เป็นกระป๋องอะลูมิเนียม ระยะที่ 2 การสร้างระบบ EPR และระยะที่ 3 การขับเคลื่อนระบบ EPR โดยเน้น 5 บรรจุภัณฑ์หลัก คือ (1) ขวดเครื่องดื่มพลาสติก (2) กระป๋องอะลูมิเนียม (3) กล่องผลิตภัณฑ์ UHT และกล่องลัง (4) แก้ว และ (5) บรรจุภัณฑ์พลาสติกหลายชั้น (MLP) สำหรับการใช้บริโภค

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ระยะที่ 1 จากการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ขวดแก้วเปียร์เป็นกระป๋องอะลูมิเนียม ทำให้ปริมาณและองค์ประกอบของขวดแก้วเปียร์ที่เกิดขึ้น ณ สถานที่กำจัดขยะ ร้านรับซื้อของเก่า ร้านค้าบนเกาะเต่า และบริเวณพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ มีปริมาณลดลงจาก 5 ตันต่อวัน เหลือไม่ถึง 1 ตันต่อวัน อย่างไรก็ตาม ขวดแก้วที่ยังพบอยู่ส่วนใหญ่เป็นขวดเหล้าโซจู ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง ขวดโซดา และขวดไวน์

ระยะที่ 2 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มูลนิธิการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน (มูลนิธิ 3R) สมาคมผู้ผลิตเครื่องดื่มให้พลังงาน (EDMA) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) และองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) หาแนวทางการเรียกเก็บบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มชูกำลังกลับเข้าสู่ระบบ การวางระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติก การจัดการขยะพลาสติกที่มีมูลค่าการรับซื้อต่ำ และการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยรวมทั้งประสานกับเทศบาลตำบลเกาะเต่า และสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานีสำหรับข้อมูลด้านวิชาการในการดำเนินโครงการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และการจัดการกองขยะเก่าบนสถานที่กำจัดขยะ และการเปลี่ยนถุงใส่ขยะจากถุงพลาสติกดำเป็นถุงพลาสติกสีขาวขุ่น หรือถุงอื่น ๆ ที่เหมาะสม

นอกจากนี้ กลุ่มอุตสาหกรรมแก้วและกระจก สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้เข้าพบกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และลงพื้นที่เกาะเต่าเพื่อเข้าพบนายกเทศบาลตำบลเกาะเต่า ในการร่วมแก้ไขปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์ โดยเฉพาะขยะขวดแก้ว และหาแนวทางในการเรียกกลับคืน เนื่องจากต้องการให้ขวดเปียร์กลับมาเป็นทางเลือกของนักท่องเที่ยวในการบริโภค โดยในเบื้องต้นอาจเป็นลักษณะการเพิ่มมูลค่าให้กับการรับ

ซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ร้านรับซื้อของเก่าบนเกาะเป็นจุดรวบรวม ทั้งนี้ กลุ่มอุตสาหกรรมแก้วและกระจก อยู่ระหว่างลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์กลับเข้าสู่ระบบ

การดำเนินงานในระยะต่อไป เป็นระยะที่ 3 จะมุ่งเน้นการจัดการขยะพลาสติกและบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้นำผลการศึกษาศึกษาการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว บรรจุภัณฑ์พลาสติก และการจัดการขยะขององค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) มาเป็นแนวทางในการวางระบบการเรียกกลับคืนขยะพลาสติก พร้อมทั้งร่วมกับมูลนิธิการจัดการทรัพยากร อย่างยั่งยืนขับเคลื่อนระบบ EPR ในการจัดการบรรจุภัณฑ์เป้าหมาย 5 ประเภท และศึกษาความเหมาะสมของการจัดให้มีหน่วยบริหารจัดการขยะบรรจุภัณฑ์บนเกาะในการขับเคลื่อนระบบ EPR บนเกาะ ในส่วนของกลุ่ม อุตสาหกรรมแก้วและกระจก จะดำเนินการวางระบบการเรียกกลับคืนขวดแก้ว รวมถึงหาแนวทางการจัดการ ขยะขวดแก้วในระยะยาว ขณะเดียวกัน กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสำนักงานสิ่งแวดล้อม และควบคุมมลพิษที่ 14 จะให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็น เพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ทั้งระบบ รวมทั้งการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดและตกค้างบนเกาะ และ สนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) และติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ EPR ในการจัดการกับ บรรจุภัณฑ์เป้าหมาย เพื่อการหมุนเวียนกลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อลด ปริมาณขยะที่ตกค้าง รวมถึงการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปจัดการตามประเภทของขยะได้อย่างเหมาะสม เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการบรรจุภัณฑ์ ที่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม และจัดการได้ยากของภาคเอกชน และผู้นำบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นเกาะ เพื่อให้เกาะเต่า เป็นต้นแบบการนำร่องการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน และคงความงดงามของเกาะแห่งนี้ต่อไป

การลงพื้นที่เกาะเต่า และการประชุมหารือการดำเนินโครงการ

การขับเคลื่อนรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ที่เหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฤทธิพร คมขุนทด นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนของเสียอันตราย

สืบเนื่องจากการออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางระบบกำหนดรูปแบบการจัดการ 7 ขั้นตอน ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมแนวทางการบริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด โดยใช้รูปแบบการแยกทิ้ง ณ ต้นทาง จัดวางภาชนะรองรับหรือตู้แยกทิ้ง กำหนดจุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน (จุด drop off) ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เพื่อเก็บรวบรวมส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม และผลักดันการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด ที่ผ่านมามีการปรับใช้รูปแบบตามบริบทของพื้นที่ รวมถึงบางจังหวัดยังมีข้อจำกัดในการดำเนินงานทำให้ไม่สามารถรวบรวมส่งกำจัดภายในระยะเวลาที่เหมาะสมได้

ในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้ขับเคลื่อนรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อวางระบบการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. สนับสนุนความร่วมมือในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในภาพรวมของจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดชัยนาท และจังหวัดเพชรบุรี โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) จังหวัดสมุทรปราการ จัดพิธีเปิดโครงการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปี พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2567 ณ ลานหน้าศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการที่ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 34 แห่ง กว่า 7 ตัน และไปกำจัดอย่างถูกต้องหลักวิชาการ ณ บริษัท วิน เทรด เมเนจเม้นท์ จำกัด จังหวัดปทุมธานี

พิธีเปิดโครงการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปี พ.ศ. 2567
เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2567

2) จังหวัดชัยนาท จัดโครงการอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2567 ให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท จำนวน 59 แห่ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมจัดพิธีลงนาม MOU และการส่ง ของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัด ตามลำดับ

โครงการอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จังหวัดชัยนาท
เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2567

3) จังหวัดเพชรบุรี อยู่ระหว่างการจัดทำแนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ในภาพรวมของจังหวัดเพชรบุรีที่เหมาะสม (ยกเว้นเทศบาลเมืองเพชรบุรี ส่งทำจัดเอง)

2. ลงพื้นที่ประชุมหารือการยกระดับการขับเคลื่อนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และซากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดเลย และ จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567 17 กันยายน 2567 และ 18 กันยายน 2567 ตามลำดับ

การประชุมการยกระดับการขับเคลื่อนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า
และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และซากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี
เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567

การประชุมการยกระดับการขับเคลื่อนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และซากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของจังหวัดเลย
เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2567

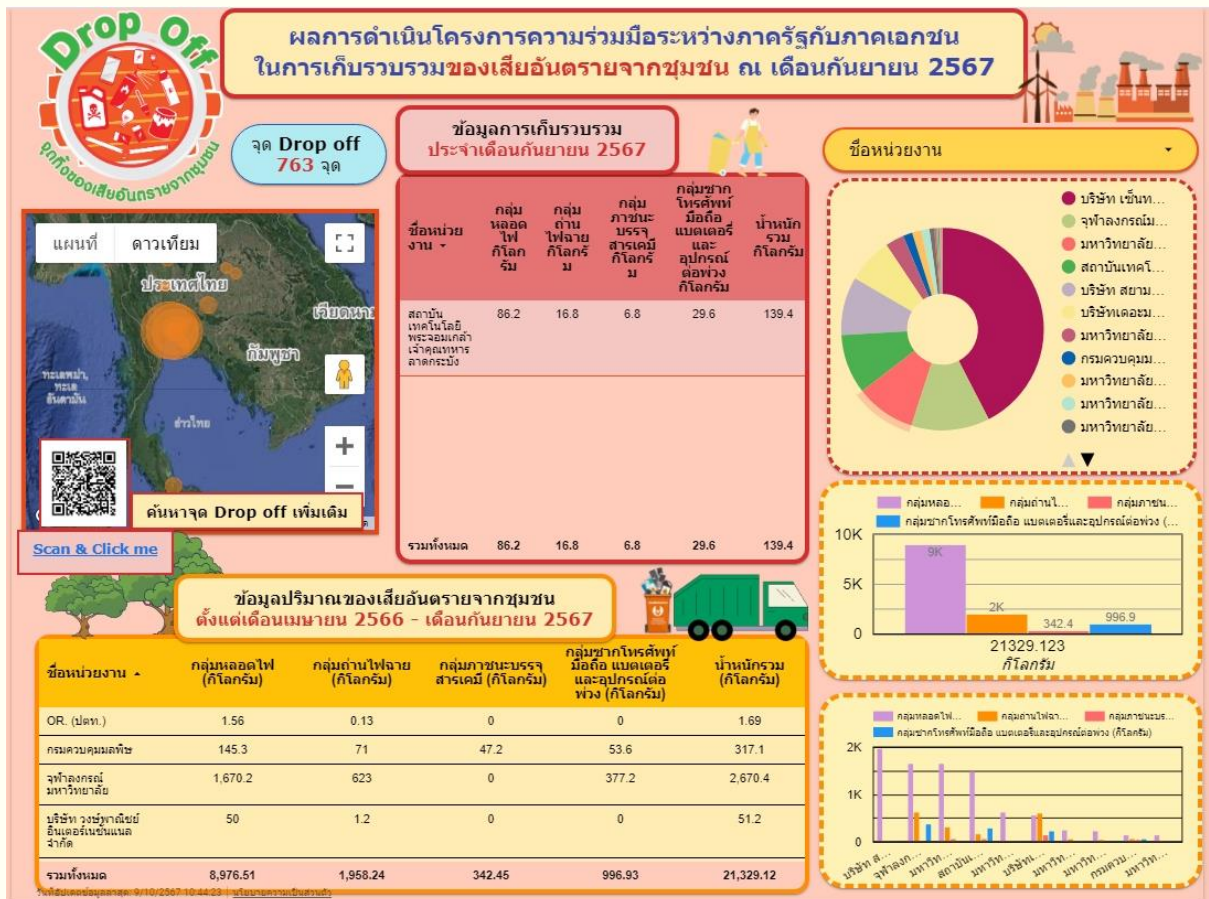

การประชุมการยกระดับการขับเคลื่อนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ชากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และซากผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของจังหวัดอุดรธานี
เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2567

ปัจจุบันมีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด จำนวน 23 จังหวัด ที่เหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเก็บรวบรวมไว้เพื่อส่งกำจัด ปีละ 1 - 2 ครั้ง โดยกรุงเทพมหานครและองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในภาพรวม 71 จังหวัด และ อบท. แต่ละแห่งเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองอีก 6 จังหวัด (สุพรรณบุรี อ่างทอง สระแก้ว เพชรบุรี บุรีรัมย์ และภูเก็ต)

นอกจากการขับเคลื่อนให้จังหวัดและ อบท. ดำเนินงานตามรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้จัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสนับสนุน และจัดให้มีจุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน (จุด drop off) นำร่อง 4 ประเภท คือ หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี และซากโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์ต่อพ่วง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และส่งให้กรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปบำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ซึ่งได้ประกาศเจตนารมณ์ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา สมาคม ภาคเอกชน และบริษัทรับกำจัด ของเสียอันตราย รวม 50 องค์กร โดยผลการดำเนินงานโครงการฯ ณ เดือนกันยายน 2567 ภาคีเครือข่าย จัดตั้งมีจุด drop off ของเสียอันตรายจากชุมชน จำนวน 763 จุด รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนได้ 21.30 ตัน

ข้อมูลการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

<https://lookerstudio.google.com/reporting/f1048f63-7735-4854-9509-81d4af95de3f/page/pwdID>

ความร่วมมือกับกรมศุลกากรในการตรวจสอบเศษกระดาษ นำเข้าจากต่างประเทศ

วานิช สาวาโย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กรदनัย นิธิพรชัยวงศ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนของเสียอันตราย

อุตสาหกรรมกระดาษเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ เนื่องจากเยื่อกระดาษเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษ เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษคราฟท์ กระดาษลูกฟูก กระดาษแข็ง กล่องกระดาษ เป็นต้น ซึ่งกระดาษเหล่านี้สามารถนำมาหมุนเวียนรีไซเคิลในกระบวนการผลิตได้ และมีแนวโน้มการผลิตและการบริโภคภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยผลิตภัณฑ์กระดาษที่ผลิตได้ในประเทศจะถูกใช้เพื่อบริโภคในประเทศและส่งออกด้วย ทำให้กระดาษบางส่วนไม่ถูกนำกลับมาหมุนเวียนเป็นวัตถุดิบในประเทศ ส่งผลให้วัตถุดิบในการผลิตในประเทศมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมรีไซเคิลกระดาษ โดยเฉพาะกระดาษเยื่อใยยาวที่ทำจากไม้สนต่างประเทศที่ไม่มีในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องมีการนำเข้ากระดาษจากต่างประเทศเพื่อนำกลับมาเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม

การนำเข้ากระดาษที่ใช้แล้ว ที่ไม่มีการปนเปื้อนกับขยะอื่นหรือวัสดุประเภทอื่น จะเข้าข่ายเป็น “กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก” ตามพิกัดอัตราศุลกากร ประเภท 47.07 แต่ในกรณีที่มีการปนเปื้อนด้วยวัสดุอื่น เช่น พลาสติก ยางไม้ สิ่งทอ แก้ว โลหะ เศษอาหาร เพอร์นิเจอร์แตกหัก และของชำรุดหรือของทิ้งอื่น ๆ เป็นต้น จะเข้าข่ายเป็นขยะเทศบาล (Municipal Waste) พิกัดอัตราศุลกากร 3825.10.00 ซึ่งเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ขยะเทศบาลเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2562 ภายใต้พระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับกรมศุลกากรและกรมโรงงานอุตสาหกรรม ลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีการนำเข้าตู้สินค้า ซึ่งสำแดงชนิดสินค้าเป็นกระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก ตามพิกัดอัตราศุลกากร 47.07 จำนวน 3 กรณี ดังนี้

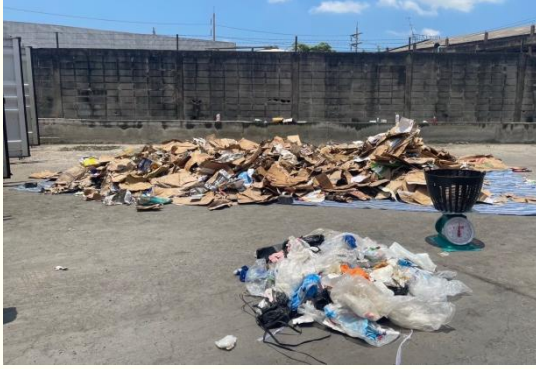
1. กรณีการตรวจสอบสินค้าขาเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษอื่น ๆ รวมถึงเศษของที่ใช้ไม่ได้ ซึ่งไม่ได้คัดแยก พิกัดอัตราศุลกากร 4707.90.00 กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้) อื่น ๆ รวมถึงเศษและของที่ใช้ไม่ได้ ซึ่งไม่ได้คัดแยก น้ำหนักรวม 102,830 กิโลกรัม ณ ส่วนบริการศุลกากรสำโรงใต้ฝ่ายบริหารที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ

2. กรณีการตรวจสอบสินค้าขาเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษ ชนิดลูกฟูก พิกัดอัตราศุลกากร 4707.10.00 กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้) ที่เป็นกระดาษหรือกระดาษแข็ง ชนิดกระดาษกราฟที่ไม่ได้ฟอก หรือชนิดลูกฟูก น้ำหนักรวม 187,279 กิโลกรัม ณ สำนักงานศุลกากรตรวจสอบสินค้าลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

3. กรณีการตรวจสอบสินค้าขาเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตามใบขนสินค้าขาเข้า จำนวน 2 ฉบับ
1) สำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษที่ไม่ได้ฟอกหรือชนิดลูกฟูก พิกัดอัตราศุลกากร 4707.10.00 กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้) ที่เป็นกระดาษหรือกระดาษแข็ง ชนิดกระดาษกราฟที่ไม่ได้ฟอก หรือชนิดลูกฟูก น้ำหนัก 101,760 กิโลกรัม และ 2) สำแดงชนิดสินค้าเป็นเศษกระดาษที่ไม่ได้ฟอกหรือชนิดลูกฟูก พิกัดอัตราศุลกากร 4707.10.00 กระดาษหรือกระดาษแข็งที่นำกลับคืนมาใช้ได้อีก (เศษและของที่ใช้ไม่ได้) ที่เป็นกระดาษหรือกระดาษแข็ง ชนิดกระดาษกราฟที่ไม่ได้ฟอก หรือชนิดลูกฟูก น้ำหนักรวม 329,584 กิโลกรัม ณ ส่วนบริการศุลกากรสำโรงใต้ฝ่ายบริหารที่ 1 จังหวัดสมุทรปราการ

จากการตรวจสอบทางกายภาพของทั้ง 3 กรณีดังกล่าว พบสินค้าภายในตู้สินค้ามีวัตถุชนิดอื่นปะปนจำนวนมาก อาทิ โฟม เศษพลาสติก เศษผ้า กระป๋องน้ำอัดลม อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผ้าอ้อม และถุงมือทางการแพทย์ใช้แล้ว เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเข้าข่ายเป็นขยะเทศบาล ซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้าและห้ามนำผ่านราชอาณาจักร กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจึงได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) กรมศุลกากร เพื่อแจ้งผลการตรวจสอบสินค้า และ 2) กรมการค้าต่างประเทศ เพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งประเทศต้นทางให้เข้มงวดในการส่งสินค้าต้องห้ามเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับดูแลการนำเข้าเศษกระดาษ กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดมาตรการกำกับควบคุมการนำเข้าเศษกระดาษ และหลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ จำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2567 ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบต่อ “หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า” โดยกำหนดให้ระดับสิ่งปะปนในเศษกระดาษที่อนุญาตให้นำเข้ามาในประเทศไทยใช้ค่าเดียวกับมาตรฐานของยุโรป และกำหนดค่าความชื้นอยู่ที่ 10% พร้อมทั้งเพิ่มเติมวัสดุกัมมันตรังสี เป็นสิ่งต้องห้ามไม่ให้มีในเศษกระดาษที่จะนำเข้า ปัจจุบันอยู่ระหว่างหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดัน “หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า” ออกเป็นกฎระเบียบภายใต้กฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบังคับใช้ต่อไป

การลงพื้นที่ตรวจสอบการนำเข้าตู้สินค้า

การประชุมคณะทำงานกำหนดมาตรการกำกับควบคุมการนำเข้าเศษกระดาษและหลักเกณฑ์การพิจารณา
ระดับสิ่งปะปนของเศษกระดาษที่จะอนุญาตให้นำเข้า ครั้งที่ 1/2568
เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2567

การควบคุมและกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม

วานิช สาวาโย นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ณัฐพงษ์ บุญชุม นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนของเสียอันตราย

จากสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุภัยสารเคมีที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับกรณีการลักลอบขนย้ายกากอุตสาหกรรมที่ปนเปื้อนแคดเมียมจากจังหวัดตาก มาเก็บไว้ในโรงงานพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ชลบุรี และกรุงเทพมหานคร ซึ่งสร้างความกังวลเป็นวงกว้างต่อสังคม ในประเด็นความปลอดภัยของประชาชนและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้นำผลการดำเนินงานในการจัดการกรณีดังกล่าวรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2567 ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นควรให้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อสำรวจโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการรับดำเนินการของเสียอันตราย และโรงงานอื่นที่มีความเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การกำกับ ควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดสถานการณ์เช่นนี้อีก โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน อุตสาหกรรมจังหวัดและผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นเลขานุการ และมีภาคประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

สภาพปัญหาจากกากอุตสาหกรรม

เพื่อดำเนินการตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้กำหนด

1. กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการเป้าหมายที่เข้าข่ายที่จะดำเนินการตรวจสอบ เป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมที่รับดำเนินการของเสียอันตราย ประกอบด้วย โรงงานลำดับที่ 60 (โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับถลุง ผสม ทำให้บริสุทธิ์ หลอม หล่อ รีด ดึง หรือผลิตโลหะในขั้นต้น ซึ่งมีใช้เหล็กหรือเหล็กกล้า) และโรงงานลำดับที่ 106 (โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสียจากโรงงานมาผลิตเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม) และ 2) กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อ

ประชาชนและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรม ตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 โรงงานอุตสาหกรรมอื่นที่มี ประวัติเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้ สารเคมีรั่วไหล ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง หรือถูกร้องเรียนปัญหาด้านมลพิษซ้ำซาก และสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และโกดังหรือสถานที่เก็บวัตถุดิบอันตราย

2. เจื่อนไข/หลักเกณฑ์สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็น กลุ่มเป้าหมายในการตรวจสอบ ดังนี้ 1) มีการครอบครองสารเคมีหรือวัตถุดิบอันตรายในปริมาณมาก 2) สถานที่ ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน และ 3) มีเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษซ้ำซาก ซึ่งผลจากการประเมินเบื้องต้นมีโรงงาน อุตสาหกรรมในพื้นที่ 76 จังหวัด และพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่เข้าข่ายที่ต้องตรวจสอบ จำนวนทั้งสิ้น 4,185 แห่ง และภายหลังจากตรวจสอบแล้วพบเป็นโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยง จำนวน 1,986 แห่ง และไม่มีความเสี่ยง จำนวน 2,199 แห่ง

การลงพื้นที่ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบกิจการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ดำเนินการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบกิจการ พบว่า ต้องมีการเฝ้าระวัง ควบคุมและกำกับการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในระดับพื้นที่ ดังนี้

1) กลุ่มโรงงานลำดับที่ 60 ได้แก่ โรงงานที่รับหลอมตะกั่ว หรืออะลูมิเนียม เนื่องจากเป็นโรงงานที่ ก่อให้เกิดมลพิษและมักจะถูกร้องเรียนปัญหาด้านมลพิษแบบซ้ำซาก

2) กลุ่มโรงงานลำดับที่ 106 ได้แก่ โรงงานที่รับจัดการของเสียอันตรายหรือกากอุตสาหกรรมที่ เป็นอันตราย โรงงานที่มีการแปรรูปของเสียไม่อันตรายแล้วได้ผลิตภัณฑ์ที่เข้าข่ายเป็นสารหรือวัตถุดิบอันตราย เป็นโรงงานเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด เนื่องจากเป็นโรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุสารเคมีและลักลอบทิ้ง กากของเสีย

3) กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครอง ความปลอดภัยในการดำเนินงาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 ได้แก่ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์ สารเคมี หรือวัตถุดิบอันตราย โรงงานห้องเย็นที่ใช้แอมโมเนียเป็นสารทำความเย็น โรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายก๊าซ ซึ่งมีใช้ก๊าซธรรมชาติ เนื่องจากมีการครอบครองสารเคมีหรือวัตถุดิบอันตรายในปริมาณตั้งแต่ 1,000 ตัน/ปี ตั้งอยู่ ในแหล่งชุมชนในรัศมีไม่เกิน 1 กิโลเมตร และมีประวัติเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้ สารเคมีรั่วไหล ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง หรือถูกร้องเรียนปัญหาด้านมลพิษซ้ำซาก

4) กลุ่มกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ได้แก่ ร้านจำหน่ายพลุดอกไม้ไฟ ร้านรับซื้อของเก่าที่มีการสะสมวัตถุที่อาจเป็นเชื้อเพลิง โรงผลิตน้ำแข็ง การล้างถังสารเคมี เนื่องจากมีประวัติเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สารเคมีรั่วไหล หรือถูกร้องเรียนปัญหาด้านมลพิษซ้ำซาก

5) กลุ่มโกดังหรือสถานที่เก็บวัตถุนตราย เนื่องจากโกดังเหล่านี้ถูกใช้เป็นที่ลักลอบเก็บหรือทิ้งกากของเสียอันตรายหรือสารเคมีจากอุตสาหกรรม และเกิดเหตุเพลิงไหม้บ่อยครั้ง

4. จัดทำมาตรการควบคุมและกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมที่รับดำเนินการของเสียอันตรายและโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับในการควบคุมและกำกับดูแลให้มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567 ซึ่งคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการตามมาตรการฯ ดังกล่าว และให้กรมควบคุมมลพิษ แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อย่างบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อทราบเป็นระยะ โดยประกอบด้วย 5 มาตรการ ดังนี้

1) มาตรการที่ 1 การออกใบอนุญาต อาทิ การยกเลิกคำสั่ง คสช. ฉบับที่ 4/2559 เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท การส่งเสริมการตั้งโรงงานลำดับที่ 106 ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม การกำหนดให้โรงงานลำดับที่ 106 ต้องจัดทำรายงาน EIA และกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบที่เข้มงวด

2) มาตรการที่ 2 การยกระดับการกำกับดูแล อาทิ การพัฒนาระบบบริหารจัดการการกำกับการณ์ส่งกากอุตสาหกรรมแบบครบวงจร (E-fully Manifest) การพิจารณาบุคคลที่สาม (third party) ที่ได้รับการรับรองให้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขท้ายใบอนุญาต เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนบุคลากรภาครัฐที่ไม่เพียงพอ

3) มาตรการที่ 3 การรับมืออุบัติเหตุ อาทิ ให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดส่งข้อมูลสารเคมีอันตรายที่ใช้เป็นวัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายที่ถูกครอบครองไว้ในโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ให้หน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการระงับเหตุได้อย่างถูกต้องและทันที่

4) มาตรการที่ 4 การบริหารจัดการปัญหามลพิษเมื่อเกิดการปนเปื้อน อาทิ ให้หน่วยงานสามารถขอรับการจัดสรรงบกลางกรณีเกิดอุบัติเหตุสารเคมีร้ายแรง เพื่อเยียวยาประชาชน การเร่งรัดการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา กรณีคดีด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้าง

5) มาตรการที่ 5 การปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมและกำกับดูแล อาทิ การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เช่น ส่งเสริมให้ย้ายโรงงานไปตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบการอุตสาหกรรม เป็นต้น การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มอำนาจให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการออกคำสั่งให้แหล่งกำเนิดมลพิษระงับการปล่อยมลพิษ

โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายอยู่ระหว่างเสนอมาตรการฯ ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ได้มีคำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ 433/2567 ลงวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจติดตามการดำเนินงานตามมาตรการควบคุมและกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมที่รับดำเนินการของเสียอันตรายและโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงานฯ เพื่อติดตาม เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามมาตรการฯ และรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

การดำเนินการติดตามและประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจก

สาขาการจัดการของเสียชุมชน

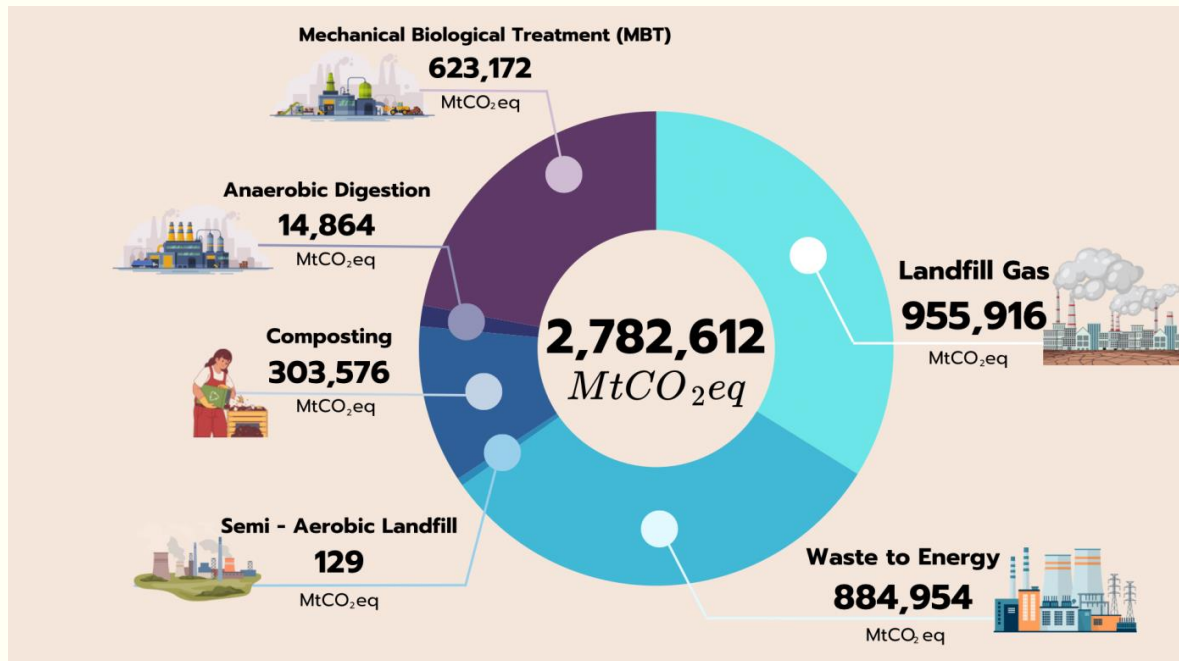
มาริสสา โรจนบำรุง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ศุภชัย ทรัพย์บุญศรี ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงปารีส (Paris Agreement) และได้จัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศ ฉบับปรับปรุง (LT-LEDs Revised Version) รวมถึงการยกระดับแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ หรือ “การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 (2nd Updated NDC)” โดยประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 30-40 เมื่อเทียบกับกรณีฐาน ภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) รวมถึงบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ในปี ค.ศ. 2050 (พ.ศ. 2593) และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-Zero Emission) ในปี ค.ศ. 2065 (พ.ศ. 2608)

แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 – 2573 สาขาการจัดการของเสียชุมชน และน้ำเสียอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การดำเนินมาตรการจาก 4 กลุ่มมาตรการ ได้แก่ มาตรการที่ 1 การจัดการขยะชุมชน มาตรการที่ 2 การจัดการน้ำเสียชุมชน มาตรการที่ 3 การจัดการน้ำเสียอุตสาหกรรม และมาตรการที่ 4 มาตรการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาของเสียชุมชนและน้ำเสียอุตสาหกรรม

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ให้เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำข้อมูลกิจกรรม เพื่อประกอบการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจก และผลการลดก๊าซเรือนกระจกระดับประเทศ โดยมาตรการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการที่ 1 และมาตรการที่ 4 สำหรับผลการดำเนินงานการลดก๊าซเรือนกระจก มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการดำเนินงานตามมาตรการที่ 1 การจัดการขยะชุมชน โดยวิเคราะห์จากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 6 เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ มีผลการลดก๊าซเรือนกระจก ดังนี้ 1) การนำก๊าซจากบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย (Landfill Gas) ไปเผาทิ้งหรือนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การผลิตไฟฟ้า สามารถลดได้ 955,916 tCO₂ep 2) การเผาขยะมูลฝอยในเตาเผาเพื่อผลิตไฟฟ้า (Waste to Energy) 884,954 tCO₂ep 3) การฝังกลบขยะมูลฝอยแบบกึ่งใช้อากาศ (Semi – Aerobic Landfill) 129 tCO₂ep 4) การนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก (Composting) 303,576 tCO₂ep 5) การนำขยะอินทรีย์ไปหมักแบบไร้อากาศ (Anaerobic Digestion) ส่งเสริมการนำก๊าซไปใช้ประโยชน์ 14,864 tCO₂ep 6) การนำขยะอินทรีย์ไปบำบัดเชิงกลชีวภาพ (Mechanical Biological Treatment) 623,172 tCO₂ep โดยรวมการจัดการขยะชุมชนสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 2,782,612 tCO₂ep หรือ 2.78 MtCO₂ep

ผลการดำเนินงานตามมาตรการการจัดการขยะชุมชน โดย 6 เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ

สำหรับผลการดำเนินงานตามมาตรการที่ 4 มาตรการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาของเสียชุมชน เป็นมาตรการที่ไม่ได้คิดคำนวณปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจกโดยตรง ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

1. การลดปริมาณขยะมูลฝอยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ อาทิ การลดปริมาณการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-Use Plastic) และกล่องโฟมบรรจุอาหาร ภาครัฐสร้างร่วมมือกับผู้ประกอบการ ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ร้านสะดวกซื้อ สถานประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพในการนำกลับมารีไซเคิล (Eco-design)
2. การเพิ่มการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลดและคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิด สร้างความร่วมมือจากผู้จำหน่ายอาหารและผู้ประกอบการอาหารในการใช้ประโยชน์ขยะอาหาร การนำขยะอินทรีย์ในแหล่งกำเนิดไปใช้ประโยชน์
3. การยุติการเผากลางแจ้ง โดยการประชาสัมพันธ์ณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่งดการเผาขยะหรือสิ่งเหลือใช้ในชุมชน กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การห้ามเผาขยะ การลดปริมาณขยะมูลฝอยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ

รายงานการติดตามประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจก สาขาการจัดการของเสียชุมชน และน้ำเสียอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2565 โดยกรมควบคุมมลพิษร่วมกับกรมโรงงานจัดส่งข้อมูลให้กับ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลภาพรวมของประเทศไทย

การติดตามการดำเนินงานและขนย้ายกากตะกอนแคดเมียม จังหวัดตาก

ณัฐนันท์ คล้ายชุ่ม นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

จากกรณีที่ประชาชนได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการอุตสาหกรรม สภาผู้แทนราษฎร เมื่อช่วงเดือนเมษายน 2567 ว่ามีบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก ขยายกากแร่แคดเมียมเศษเหลือจากการทำเหมืองแร่ ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งให้กับบริษัทแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งอาจเป็นการกระทำผิดกฎหมาย และส่งผลกระทบต่อประชาชน คณะกรรมการการอุตสาหกรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมเพื่อสรุปข้อเท็จจริงและแนวทางการแก้ไขปัญหาพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่อมาทราบว่าเหตุดังกล่าวเกิดจากมีการขุดรื้อกากอุตสาหกรรมที่ปนเปื้อนแคดเมียมจากหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย (Secure Landfill) ของบริษัท เบาต์ แอนด์ ปียอนด์ จำกัด (มหาชน) อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก (ชื่อเดิม บริษัท ฝาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)) ไปกองเก็บไว้ในพื้นที่โรงงานและโกดังในจังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดชลบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยอ้างว่าจะนำไปรีไซเคิล

นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชามอบให้กระทรวงอุตสาหกรรม แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาและการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อประชาชน โดยมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ร่วมเป็นคณะทำงาน กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้มีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ในการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณภาพดิน น้ำผิวดิน น้ำทิ้งในโรงงาน และไอระเหยสารเคมี ในพื้นที่โรงงานที่ตรวจพบกากตะกอนในจังหวัดสมุทรสาคร ชลบุรี กรุงเทพมหานคร และตาก

1. จังหวัดตาก บริษัท เบาต์ แอนด์ ปียอนด์ จำกัด (มหาชน) ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมืองตาก เมื่อวันที่ 10 - 11 เมษายน 2567
2. จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 3 แห่ง เมื่อวันที่ 4 - 6 เมษายน 2567
 - 1) บริษัท เจ แอนด์ พี เมททอล จำกัด (มหาชน) ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร
 - 2) บริษัท ชิน หงส์ เฉิง จิวเวลรี่ จำกัด ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร
 - 3) โกดังไม่ทราบชื่อ เลขที่ 70/2 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน
3. จังหวัดชลบุรี บริษัท อีฟง จำกัด ตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2567
4. กรุงเทพมหานคร บริษัท ล้อโลหะไทย เมททอล จำกัด ถนนประชาราษฎร์สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2567

การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การชักซ้อมการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมไปยังหลุมฝังกลบจังหวัดตาก

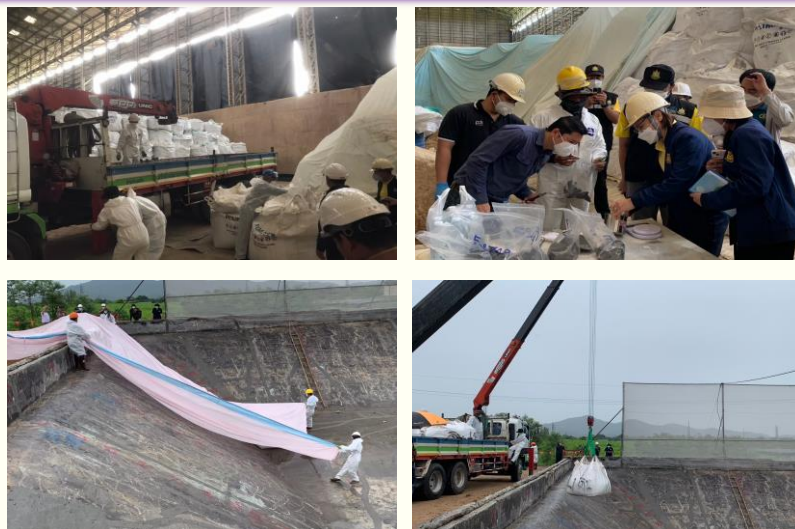
กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 4 จังหวัด เสนอคณะทำงานฯ เป็นระยะ ซึ่งเป็นข้อมูลการประเมินจุดที่มีการปนเปื้อนแคดเมียมสูง และใช้ประกอบการวางแผนนำกากตะกอนแคดเมียมจากนอกพื้นที่กลับไปยังจังหวัดตาก ทั้งนี้ การขนย้ายเริ่มจากกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2567 และเสร็จสิ้นในวันดังกล่าว จังหวัดชลบุรีเริ่มขนย้ายเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม - 23 มิถุนายน 2567 และจังหวัดสมุทรสาคร เริ่มขนย้ายเมื่อวันที่ 29 เมษายน - 30 มิถุนายน 2567 รวมทั้งสิ้น 12,973.45 ตัน โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายหลังการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมออกนอกพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ครั้ง ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดตากร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 3 (พิษณุโลก) พื้นที่บริษัท เจ แอนด์ บี เมททอล จำกัด (มหาชน) จำนวน 1 ครั้ง ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาครร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 5 (นครปฐม) พื้นที่บริษัท เจ แอนด์ บี เมททอล จำกัด (มหาชน) จำนวน 3 ครั้ง บริษัท ชิน หงส์ เฉิง จิวเวลรี่ จำกัด จำนวน 1 ครั้ง และโกดังไม้ทราบซื่อ ตำบลคลองมะเดื่อ จำนวน 2 ครั้ง ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรีร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 (ชลบุรี) พื้นที่บริษัท อีฟง จำกัด จำนวน 2 ครั้ง ซึ่งได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขจนกว่าบริเวณพื้นที่ดังกล่าวไม่พบการปนเปื้อนแคดเมียมและเข้าสู่ภาวะปกติ

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 3 (พิษณุโลก) เข้าร่วมการตรวจสอบ สังเกตการณ์ และให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบและซ่อมแซมบ่อฝังกลบภายในบริษัทว่าสามารถใช้การได้หรือไม่ และวันที่ 9 กันยายน 2567 เข้าร่วมการชักซ้อมการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมจากโรงพักคอยไปยังบ่อฝังกลบ การตรวจวัดค่าความเป็นกรด-ด่าง ของตัวอย่างก่อนนำไปฝังกลบ และวิธีการปิดคลุมกากตะกอนแคดเมียมในบ่อฝังกลบกรณีที่เกิดฝนตก ซึ่งภายหลังที่มีการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมจากโรงพักคอยไปยังบ่อฝังกลบบ่อที่ 5 และขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมจากโกดังสินค้า (Warehouse) ไปยังบ่อฝังกลบบ่อที่ 4 ก่อนการปิดบ่อฝังกลบทั้ง 2 บ่อ โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 3 (พิษณุโลก) ได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2567 และวันที่ 3 ธันวาคม 2567 ตามลำดับ โดยได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคดเมียมก่อนจะมีการปิดบ่อฝังกลบต่อไป

ทั้งนี้ กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 3 (พิษณุโลก) มีแผนจะติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดิน ตะกอนดิน น้ำผิวดิน น้ำทิ้งในโรงงาน และน้ำใต้ดิน ภายหลังการปิดบ่อฝังกลบแล้วเสร็จในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2568 ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน

การตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบและซ่อมแซมบ่อฝังกลบ

การสาธิตการขนย้ายกากตะกอนแคดเมียมจากโรงพักคอยไปยังบ่อฝังกลบ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาพื้นที่ปนเปื้อน จากการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม

จักรพันธ์ หมอยาดี นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกรมควบคุมมลพิษได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมอยู่เป็นประจำ เนื่องจากเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจและเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ได้แก่ ปัญหากลิ่นเหม็น การแพร่กระจายของมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำผิวดิน น้ำใต้ดินและพื้นที่เกษตรกรรม เป็นต้น โดยพบว่าพื้นที่จังหวัดที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระบุรี กาญจนบุรี สมุทรสาคร ชลบุรี สมุทรปราการ และราชบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดกากของเสีย และมีสถานประกอบการโรงงานประเภท 105 และ 106 ที่รับคัดแยกและกำจัดกากของเสียตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก

สาเหตุหลักของการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นมีมากเกินความสามารถในการรองรับของระบบกำจัดที่มีอยู่ ซึ่งในแต่ละปีมีปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นอันตรายและไม่เป็นอันตรายเกิดขึ้นประมาณ 30 ล้านตัน แต่ระบบกำจัดที่มีอยู่สามารถรองรับได้เพียง 3-4 แสนตัน หรือคิดเป็น 1 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรมทั้งระบบ รวมทั้งความต้องการลดค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ เนื่องจากค่ากำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมค่อนข้างสูง เฉลี่ย 10,000 บาทต่อตัน จึงทำให้มีผู้รับจ้างขนส่งและรับกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมอย่างผิดกฎหมายเกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการลักลอบนำกากของเสียไปทิ้งในพื้นที่บ่อดินเก่าหรือเหมืองร้าง พื้นที่ว่างเปล่าข้างถนน แหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรและพื้นที่สาธารณะที่ลับตาผู้คน โดยส่วนใหญ่ไม่มีการบำบัดหรือกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่าย ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง และเป็นภาระที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาในการบำบัดและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ รวมถึงการติดตามเพื่อฟ้องร้องและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดกากของเสีย และการกำกับผู้รับจ้างขนส่ง และผู้รับกำจัดกากของเสียที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ข้อยกเว้นเกี่ยวกับบทลงโทษ

จากการร้องเรียนกรณีปัญหาน้ำเสียและกลิ่นเหม็นจากการประกอบกิจการโรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลบางบุตร อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมและประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ตั้งแต่ปี 2560 โดยบริเวณพื้นที่โดยรอบบริษัทฯ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมสวนยางพารา และมีแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ สระหนองพะวา ซึ่งประชาชนใช้น้ำสำหรับการเกษตรอยู่บริเวณใกล้เคียง บริษัท วิน โพรเซส จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จำนวน 3 ใบ ได้แก่ 1) ใบอนุญาตประกอบกิจการ

โรงงานประเภท 40(1), 64(11) ประกอบกิจการอัดเศษกระดาษ เศษโลหะ เศษพลาสติก คัดแยกของใช้แล้วทิ้งไป 2) ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท 60 ประกอบกิจการหล่อและหลอมโลหะ และ 3) ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท 106 ประกอบกิจการคั้นสภาพกรดหรือด่าง ทำเชื้อเพลิงผสมและล้างภาชนะบรรจุภัณฑ์ ด้วยตัวทำละลาย และเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2563 บริษัท วิน โพรเซส จำกัด ได้แจ้งยกเลิกการประกอบกิจการโรงงานทั้ง 3 โรงงาน แต่เนื่องจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ได้ดำเนินการสั่งการตามมาตรา 28 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ให้บริษัท วิน โพรเซส จำกัด แก้ไขโรงงานให้เป็นที่เรียบร้อยก่อนการเลิกประกอบกิจการโรงงานทั้ง 3 โรงงาน ทำให้สถานะของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด ยังมีฐานะเสมือนเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงานจนกว่าจะดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วเสร็จ ของเสียที่มีการกักเก็บไว้ในบริษัทฯ ได้แก่ ของเสียประเภทของแข็งที่มีการปนเปื้อนของโลหะหนัก ของเสียประเภทของเหลวที่เป็นของผสมระหว่างน้ำมันกับน้ำ หรือไฮโดรคาร์บอนกับน้ำ หรืออยู่ในรูปอิมัลชัน สารละลายกรด สารละลายด่าง และตัวทำละลาย (Solvent)

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายลงพื้นที่ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณภายในโรงงาน และใกล้เคียงโรงงานของบริษัทฯ พบว่า บ่อน้ำของโรงงานมีลักษณะเป็นน้ำเสีย โดยมีสภาพเป็นกรดและปนเปื้อนโลหะหนัก และยังตรวจพบการรั่วไหลจากบ่อน้ำภายในโรงงานออกสู่ภายนอก ส่งผลให้น้ำผิวดินบริเวณใกล้เคียงโรงงานได้รับผลกระทบ มีค่าความเป็นกรดสูงและปนเปื้อนโลหะหนัก และตรวจพบค่าสารอินทรีย์ระเหยง่ายสูงบริเวณด้านข้างโรงงาน บ่งชี้ว่ามีของเสียจากโรงงานระบายออกสู่ภายนอก ซึ่งอาจเกิดจากการรั่วไหลจากบ่อเก็บของเสียที่ชำรุดหรือการชะล้างของเสียภายในโรงงานออกสู่ภายนอก กรณีดังกล่าวผู้ประกอบการไม่สามารถนำของเสียปริมาณมากในโรงงานไปกำจัดอย่างถูกต้องได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถระงับการรั่วไหลของของเสียออกสู่ภายนอกได้ จึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน พื้นที่เกษตร และแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมากมาย นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2567 เกิดเหตุเพลิงไหม้ภายในโกดังจัดเก็บกากสารเคมีของ บริษัท วิน โพรเซส จำกัด (ประกอบกิจการขยะรีไซเคิล) โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศบริเวณภายนอกโรงงานและพื้นที่ชุมชน ซึ่งได้แจ้งข้อมูลผ่านศูนย์บัญชาการของจังหวัดระยอง เพื่อเตือนประชาชนให้ทราบเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์เพลิงไหม้จะยุติ

ของเสียที่กักเก็บไว้ในบริษัท วิน โพรเซส จำกัด

ผลกระทบจากการรั่วไหลของสารเคมี

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมทรัพยากรธรณี และ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้หารือและจัดทำแผนการดำเนินงานป้องกัน แก้ไขปัญหาสารเคมีรั่วไหล และการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด ประกอบด้วย การกำจัดของเสียทั้งของแข็งและของเหลว การเบี่ยงทางน้ำหลากจากภายนอกในช่วงฤดูฝน เพื่อไม่ให้น้ำหลากไหลผ่านพื้นที่ปนเปื้อน และการฟื้นฟูดินและน้ำใต้ดิน โดยได้นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการแพร่กระจายมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมในวงกว้างมากขึ้น และเสนอของบประมาณในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไป

การประชุมคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2.3

**การสนับสนุนการบริหารจัดการ
ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย**

ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

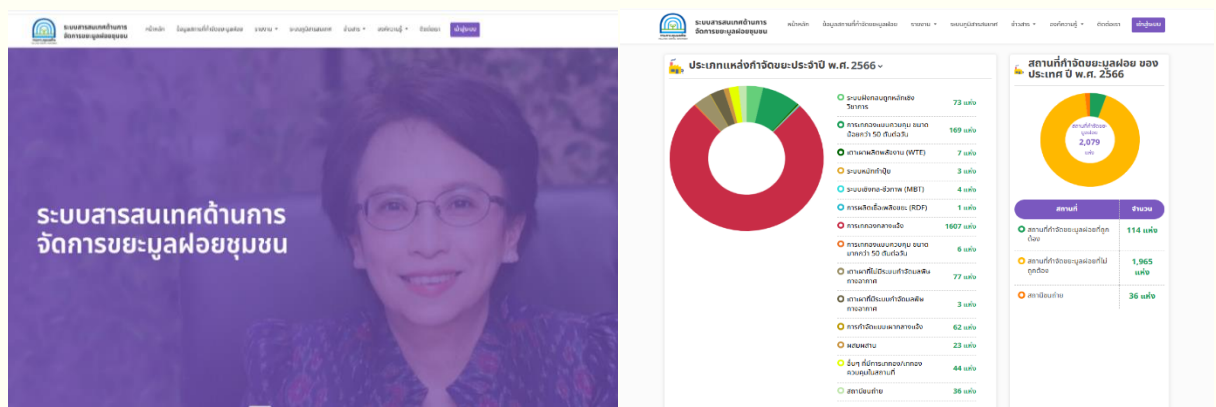

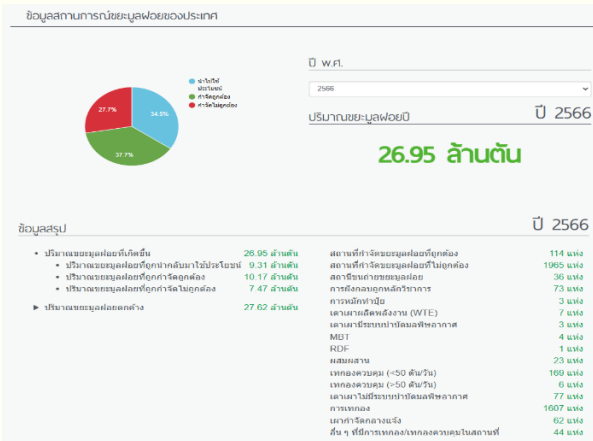
สุพจิต สุขกันตะ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ปภาวรินทร์ ปราบทุกข์ ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม
ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

ตามภารกิจของกรมควบคุมมลพิษต้องดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมลพิษของประเทศไทย ซึ่งข้อมูลด้านขยะมูลฝอยชุมชนถือเป็นหนึ่งในข้อมูลด้านมลพิษที่สำคัญของประเทศ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้จัดทำระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (<https://thaimsw.pcd.go.th>) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลกลางให้หน่วยงานราชการ เอกชน และประชาชนทั่วไป สำหรับอ้างอิงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งระบบสารสนเทศฯ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของประเทศไทยที่มีการปรับปรุงชุดข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุกปี นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์เพื่อสะท้อนปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และใช้ในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ดำเนินการกำจัดได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย

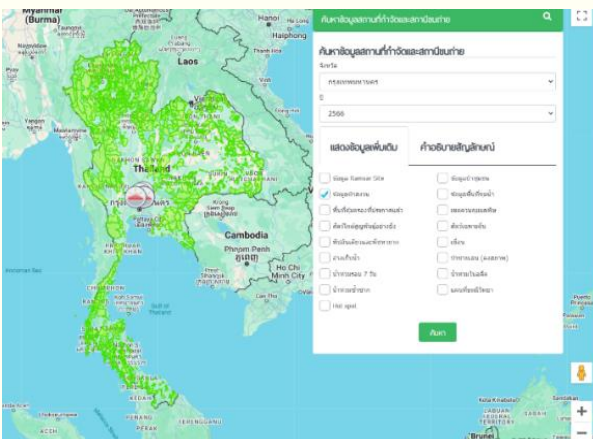
ปัจจุบันระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้นำเสนอข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ ข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ปริมาณขยะมูลฝอย ประเภทของแหล่งกำจัดขยะ รายงานข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอย ระบบภูมิสารสนเทศ ข่าวสารและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอยชุมชน

ข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทยที่จัดทำขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง (Data Quality Assurance and Control) หลายขั้นตอน ทำให้มั่นใจได้ว่าเป็นฐานข้อมูลกลางที่มีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน และกำหนดความเร่งด่วนของการดำเนินงานในเชิงพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การออกแบบมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ปริมาณขยะมูลฝอยจำแนกตามจังหวัด				
จังหวัด	ขยะมูลฝอยรวม (ตัน/ปี)	ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัด ตามแผน (ตัน/ปี) (ตัน/ปี)	ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัด นอกแผน (ตัน/ปี) (ตัน/ปี)	ขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัด นอกแผน (ตัน/ปี) (ตัน/ปี)
กระบี่	523.00	170.00	150.00	203.00
กรุงเทพมหานคร	12,748.00	3,940.00	8,808.00	0.00
กาญจนบุรี	688.00	317.00	204.00	177.00
กาฬสินธุ์	670.00	290.00	110.00	310.00
กำแพงเพชร	463.00	220.00	131.00	112.00
จันทบุรี	1,402.00	400.00	560.00	442.00
ฉะเชิงเทรา	527.00	114.00	105.00	308.00
เชียงใหม่	683.00	160.00	315.00	208.00
ยโสธร	3,374.00	230.00	2,533.00	611.00
อุบลราชธานี	332.00	150.00	77.00	105.00
อุดรธานี	1,028.00	230.00	19.00	479.00
อุตรดิตถ์	507.00	50.00	51.00	236.00
อุทัย	516.00	180.00	114.00	221.00
อุ้มผาง	206.00	50.00	82.00	47.00
อุบลราชธานี	653.00	379.00	172.00	102.00
พิจิตร	247.00	117.00	10.00	115.00
พิจิตร	1,239.00	260.00	615.00	474.00
พิจิตร	463.00	400.00	55.00	208.00
พิจิตร	2,588.00	1,053.00	678.00	857.00
พิจิตร	1,163.00	476.00	33.00	654.00
พิจิตร	817.00	399.00	305.00	147.00
พิจิตร	2,065.00	465.00	1,600.00	0.00
พิจิตร	772.00	404.00	112.00	256.00
พิจิตร	550.00	136.00	60.00	45.00

ค้นหา

ตำแหน่งการค้นหา :

วิธีการเข้าถึง : ☐ ทำข้อสอบก่อน ☐ ทำข้อสอบทีละข้อ

☐ ใช้การ

สถานะการแจ้งเตือนการแจ้งเตือน :

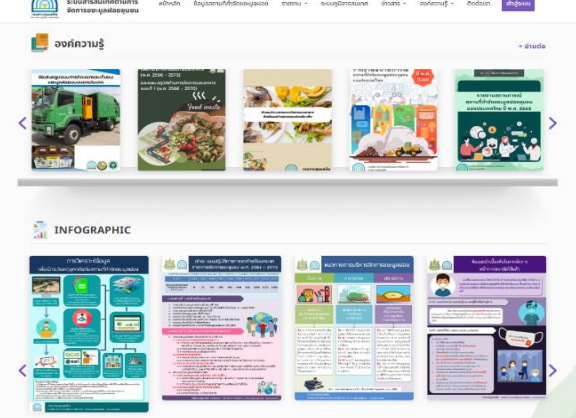
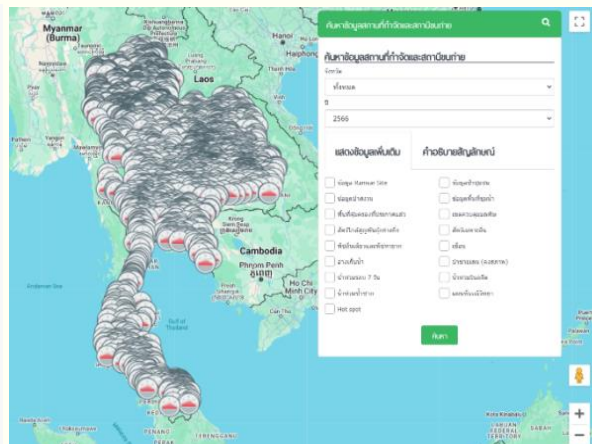
จำนวนข้อ :

สถานที่กำจัดขยะ

ข้อมูล ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2567

พว 64 แห่ง ทำจัดถูถด็อง 3 แห่ง ทำจัดไปถูถด็อง 57 แห่ง สถานีเบี่ยง (Transfer Station) 4 แห่ง

Show 100 entries

[illegible]

หน้าต่าง (Web page) นำเสนอข้อมูลสถิติภาพรวม สถิติรายจังหวัด แผนที่ภูมิสารสนเทศ
ข้อมูล Infographic และเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบในเว็บไซต์ <https://thaimsw.pcd.go.th>

การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

ภัทรกร ศรีขำนิ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

ส่วนแผนงานและประมวลผล

การจัดการขยะมูลฝอยและกากของเสียอันตรายต่าง ๆ ที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้น และส่งผลกระทบต่อในวงกว้างในหลายมิติทั้งในด้านระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน และเศรษฐกิจ-สังคมโดยรวม ภายใต้บทบาทภารกิจของกรมควบคุมมลพิษ ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะในทุกประเภท ได้แก่ ขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ของเสียอันตรายชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และซากผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อาทิ ซากโซล่าเซลล์ ซากรถยนต์ และซากแบตเตอรี่รถยนต์ไฟฟ้า ต้องอาศัยข้อมูลเชิงวิชาการ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว

ปี 2565 กรมควบคุมมลพิษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอนามัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตกลงทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการบูรณาการงานด้านมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และในปี 2566 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย รับผิดชอบหน้าที่เป็น Focal point ในการเสนอกรอบการวิจัย ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2566 - 2568) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการขยะของประเทศตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) ซึ่งสำนักงานการวิจัยแห่งชาติได้อนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2566 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มเรื่องขยะและ Zero Waste จำนวน 2 โครงการ คือ

1. การศึกษาผลกระทบจากการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบเชิงลึกจากการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจและสังคม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟู เพื่อให้มีการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการ รวมทั้งเสนอแนวทางรูปแบบการบริหารจัดการขยะที่ถูกต้องเหมาะสมของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง จำนวน 1,965 แห่ง ซึ่งจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายพร้อมการบริหารจัดการร่วมกับเทคโนโลยีที่เป็นรูปธรรม

2. การศึกษาการใช้ประโยชน์จาก RDF เพื่อเป็นเชื้อเพลิงทดแทนในภาคอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการผลิต RDF จากขยะพลาสติก ทั้งจากหลุมฝังกลบแล้วและยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการฝังกลบ เช่น จากขยะบ้านเรือน เพื่อให้ได้คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมในภาคอุตสาหกรรมต่อไป ศึกษาหาสัดส่วนการใช้ชีวมวลร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกและเทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อพัฒนาเป็น RDF ที่เหมาะสมกับภาคอุตสาหกรรม และศึกษาประเภทอุตสาหกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์จริง รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้จริงจาก RDF ที่วิจัยและพัฒนาขึ้น และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

และศึกษาความเป็นไปได้ทางกฎหมาย ประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ และรูปแบบการดำเนินทางธุรกิจ และการผลิต RDF ที่เหมาะสมเพื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก

ในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้เสนอโจทย์ประเด็นวิจัยด้านการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายเพิ่มเติม เรื่อง การประเมินปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอยโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนอัตราการประเมินสัดส่วน/ปริมาณ/อัตราการเกิดครอบคลุมขยะมูลฝอยทั้ง 4 ประเภท ศึกษาวิจัยแนวทางในการประเมินปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอยโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematic models) ที่พัฒนาขึ้น ที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความน่าเชื่อถือ รวมทั้งทำนายและคาดการณ์ปริมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้เท่าทันกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป (Dynamic) และสามารถประเมินสัดส่วน/ปริมาณ/อัตราการเกิดครอบคลุมขยะมูลฝอยทั้ง 4 ประเภทที่เกิดขึ้นได้

ความร่วมมือในการวิจัยดังกล่าวจะช่วยขับเคลื่อนการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการขยะมูลฝอย ก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงนโยบายในการกำหนดแผน มาตรการ ค่าเป้าหมายในการขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยทุกประเภท เพื่อนำไปสู่การเสนองบประมาณสนับสนุน การลดและขจัดปัญหาอุปสรรคด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐและเอกชน ในการผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยทุกประเภทในทุกมิติ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการลงทุนของภาคเอกชน ตามแนวนโยบาย BCG ของรัฐบาล ซึ่งกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจะคงดำเนินการวิจัยร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง

การประชุมคณะกรรมการกำกับการศึกษาและติดตามโครงการวิจัย

ทส. ตันแบบการลดและคัดแยกขยะ ปี 2567

สาริณีย์ ตรีรัตน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

การบริหารจัดการขยะเป็นเป้าหมายสำคัญของประเทศไทยในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566–2570) มุ่งลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภคผ่านมาตรการสำคัญ ได้แก่ การเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในห้างสรรพสินค้า ร้านค้า และร้านสะดวกซื้อ ส่งเสริมการใช้ภาชนะที่นำกลับมาใช้ซ้ำ สนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ลดใช้พลาสติก และการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐเป็นต้นแบบในด้านนี้ รวมถึงส่งเสริมการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล

ในส่วนของ ทส. ได้มีการดำเนินการลดและคัดแยกขยะ เพื่อให้เป็นหน่วยงานต้นแบบของภาครัฐ ซึ่งกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดประชุม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2567 เพื่อแจ้งให้ทุกส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินกิจกรรมลดและจัดการขยะมูลฝอยในหน่วยงาน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนและภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายในปี 2567 ดังนี้

1. ปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัด ลดลงร้อยละ 55
2. ไม่มีการใช้โฟมบรรจุอาหารภายในหน่วยงาน
3. พลาสติกเป้าหมายที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 70

หน่วยงานในสังกัด ทส. ทั้ง 15 หน่วยงาน มีการดำเนินการดังนี้

1) มีการคัดแยกขยะเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะอันตราย และของเสียอันตราย ทั้งนี้ ในส่วนของอาคารกรมควบคุมมลพิษ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็น 9 ประเภท ได้แก่ ขยะอาหาร พลาสติกแข็ง พลาสติกยืด อะลูมิเนียม กล่องเครื่องดื่มยูเอชที ผลิตภัณฑ์ประเภทกระดาษ ขวดแก้วและกระป๋องเหล็ก ขยะอันตราย และขยะทั่วไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์

2) กำหนดให้ลดการใช้ถุงพลาสติกหิ้วและแก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียว งดการใช้โฟมบรรจุอาหาร ซึ่งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ยาก รณรงค์ให้ใช้ถุงผ้า กระเป๋ารีไซเคิล แทนการใช้ถุงพลาสติกแบบหิ้ว พกแก้วส่วนตัวและใช้ปิ่นโตหรือกล่องข้าวแทนการใช้โฟมบรรจุอาหาร ภายในโรงอาหารของหน่วยงานไม่ให้ผู้ประกอบการร้านค้าใช้ถุงพลาสติกหิ้ว แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียว และโฟมบรรจุอาหาร รวมทั้งมีการนำขยะอันตรายไปใช้ประโยชน์ต่อ เช่น เป็นอาหารสัตว์ และทำปุ๋ย

จากผลสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมลดและจัดการขยะในปี 2567 หน่วยงานในสังกัด ทส. ทั้ง 15 หน่วยงาน สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดลงได้มากกว่า 55% ไม่มีการใช้โฟมบรรจุอาหาร และสามารถนำพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า 70% นอกจากนี้ ผลสำเร็จตามตัวชี้วัดมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในสำนักงานของกรมควบคุมมลพิษ และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 - 16 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดลดลงร้อยละ 86.92 ไม่มีการใช้โฟมบรรจุอาหาร และมีพลาสติกเป้าหมายที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100 และเป็นจุดรับบริจาคพลาสติกประเภทยืดและแข็ง เพื่อเข้าร่วมโครงการพลาสติกเป็นบุญเมื่อคุณหมุนเวียน นอกจากนี้ มีการคัดแยกอะลูมิเนียมเพื่อเข้าร่วมโครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทาน และส่งกล่องเครื่องดื่ม UHT เข้าสู่โครงการหลังคาเขียว ซึ่งจากการดำเนินการเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมควบคุมมลพิษได้มีส่วนร่วมในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เพื่อเป็นหน่วยงานต้นแบบในการดำเนินงานลด และคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานที่สนใจ ทั้งนี้ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย จะดำเนินการขับเคลื่อนให้หน่วยงานในสังกัด ทส. ทั้ง 15 หน่วย และหน่วยงานราชการทั่วประเทศลดปริมาณขยะอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล และการแปรรูปเป็นพลังงาน เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด

การลงพื้นที่ติดตามการดำเนินกิจกรรมลดและจัดการขยะ
หน่วยงานในสังกัด ทส. ทั้ง 15 หน่วยงาน ปี 2567

เปลี่ยนอะลูมิเนียมเก่าเป็นก๊าวใหม่

โครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทานปี 2567

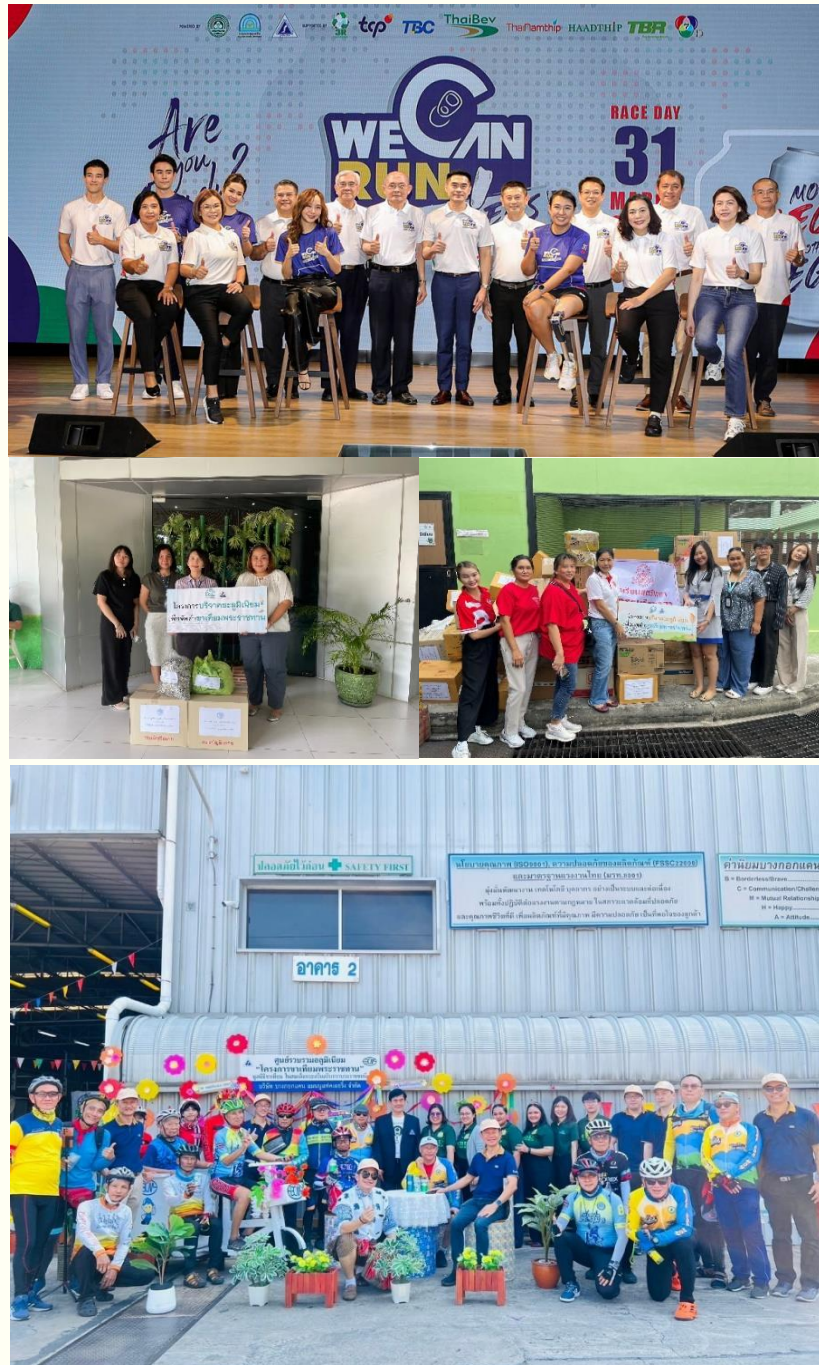

เบญจพร ยังวิเศษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับมูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้จัดโครงการบริจาคอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำขาเทียมพระราชทานขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นประชาชน หน่วยงานเอกชน หรือภาคราชการ ในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่มีส่วนประกอบของอะลูมิเนียม เพื่อส่งต่อไปใช้ในการสนับสนุนการจัดทำอุปกรณ์ขาเทียมให้แก่ผู้พิการและผู้สูงอายุ

ปัจจุบันคุณภาพของอะลูมิเนียมที่ได้รับบริจาคอาจไม่เหมาะสมกับมาตรฐาน ISO 10328 ซึ่งเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับการผลิตขาเทียมที่มีความแข็งแรงและปลอดภัย วัสดุที่ใช้ในการทำขาเทียมจึงต้องเป็นอะลูมิเนียมเกรดสูงหรือเหล็กกล้าไร้สนิมแทน อย่างไรก็ตาม อะลูมิเนียมบริจาค่นั้นยังคงมีคุณค่า เพราะมูลนิธิได้นำไปส่งต่อให้โรงงานหรือร้านรีไซเคิลเพื่อนำเงินที่ได้มาสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น การจัดหาอุปกรณ์ขาเทียม ค่าอาหาร และที่พักสำหรับผู้มารับบริการ นอกจากนี้ บางส่วนของอะลูมิเนียมยังสามารถนำไปรีไซเคิลเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตชิ้นส่วนขาเทียมได้อีกด้วย ผู้ที่ประสงค์จะสนับสนุนสามารถนำอะลูมิเนียมไปขายและนำเงินบริจาคให้แก่มูลนิธิ ผ่านบัญชีออมทรัพย์ในชื่อ “มูลนิธิขาเทียม” แม้จะไม่ได้ใช้สำหรับทำขาเทียมโดยตรง แต่อะลูมิเนียมทุกชิ้นยังคงเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ผู้พิการ ที่เติมเต็มโอกาสและความหวังแก่พวกเขาอย่างยิ่ง ในกรณีที่ประชาชนไม่สะดวกที่จะขายอะลูมิเนียมให้กับร้านรับซื้อของเก่า สามารถบริจาคได้ที่มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือจุดรับบริจาคต่าง ๆ โดยตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการเป็นจุดรับบริจาค ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานครทั้ง 50 เขต สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 - 16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด อีกทั้งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในกรณีที่ประชาชนไม่สะดวกที่จะขายอะลูมิเนียมให้กับร้านรับซื้อของเก่าและไม่สะดวกที่จะนำมาบริจาคในจุดรับบริจาค ซึ่งสามารถบริจาคผ่านทางไปรษณีย์ โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด รับขนส่งอะลูมิเนียมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพียงทำความสะอาด บรรจุกล่อง ชั่งน้ำหนักแล้วไม่เกิน 5 กิโลกรัมต่อกล่องพัสดุ

การดำเนินงานในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม “We can run: Fund for legs” ขยับขาเพื่อ 100 ขาเทียม ส่งต่อคุณภาพชีวิตผู้พิการ สร้างสังคมไร้ขีดจำกัด สู่เป้าหมาย Net Zero เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2567 รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์และรับบริจาคอะลูมิเนียม กิจกรรม “ปั่นจักรยานบริจาควัสดุอะลูมิเนียม ครั้งที่ 10” และออกบูทกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับอะลูมิเนียมจากการบริจาคอย่างต่อเนื่อง

การรับบริจาคอะลูมิเนียมจากหน่วยงานภายนอกที่มีการรวบรวมและนำมาบริจาคผ่านกรมควบคุมมลพิษ

2.4

การดำเนินงานพันธกรณี และความร่วมมือระหว่างประเทศ

การดำเนินงานระหว่างสมัยประชุมของศูนย์ประสานงานระดับชาติ (National Focal Points) ในความร่วมมือพหุภาคี ด้านการจัดการของเสียและสารเคมีอันตราย

ประไพศรี อาสนรัตนจินดา นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ศิรินาถ ผ่องญาติ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนของเสียอันตราย

อร่าม พันธุ์วรรณ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นภาพร ตั้งถิ่นไท นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ปิยนันท์ อุดมแดง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ส่วนสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้ปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ประสานงานระดับชาติ (National Focal Points : NFPs) และปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการของความร่วมมือพหุภาคีด้านการจัดการสารเคมีและของเสียอันตราย จำนวน 4 ฉบับ คือ 1) อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal) 2) อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade) 3) อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants) และ 4) อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury) ปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย มีการดำเนินการในแต่ละอนุสัญญาฯ ดังนี้

1. อนุสัญญาบาเซล

อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal) มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบอันเกิดจากของเสียอันตราย โดยการลดการเกิดของเสียอันตรายและส่งเสริมการจัดการของเสียอันตรายอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำกัดการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย และมีระบบกฎหมายที่ใช้ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายข้ามแดน ปัจจุบันอนุสัญญาบาเซลฯ มีภาคีสมาชิก 191 ประเทศ (ข้อมูล ณ เดือน

ธันวาคม 2567) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาบาเซลฯ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2540 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา

ในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้ดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลฯ ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การประชุม Open-ended Working Group of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal สมัยที่ 14 (OEWG-14)

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้เข้าร่วมการประชุม Open-ended Working Group of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal สมัยที่ 14 (OEWG-14) ระหว่างวันที่ 25 – 28 มิถุนายน 2567 ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยมีสาระสำคัญของการประชุมฯ ดังนี้

1) ประเด็นด้านยุทธศาสตร์ ได้พิจารณาทบทวนและปรับปรุงร่างกรอบแผนงานยุทธศาสตร์ ฉบับปรับปรุงใหม่ และปรับแก้ไขร่างรายงานความท้าทายในการดำเนินการตามขั้นตอนการขอความยินยอมล่วงหน้าและแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด แนวคิดและความเป็นไปได้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ตลอดจนแนวทางการดำเนินการต่อไป ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะทำงานย่อยระหว่างสมัยประชุม (SIWG)

2) ประเด็นด้านเทคนิควิชาการและวิทยาศาสตร์ ได้พิจารณาทบทวนและปรับปรุงแนวทางด้านเทคนิควิชาการ จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้ (1) แนวทางด้านเทคนิควิชาการเกี่ยวกับ “การจัดการของเสียที่ประกอบด้วย มีหรือปนเปื้อนด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” (2) แนวทางด้านเทคนิควิชาการเกี่ยวกับ “การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว โดยเน้นที่การแยกความแตกต่างระหว่างของเสีย (waste) และที่ไม่ใช่ของเสีย (non-waste) ภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ” (3) แนวทางด้านเทคนิควิชาการเกี่ยวกับ “การจัดการของเสียประเภทแบตเตอรี่ตะกั่ว-กรด และแบตเตอรี่อื่น อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” และ (4) แนวทางด้านเทคนิควิชาการเกี่ยวกับ “การจัดการยางรถยนต์ที่ใช้แล้ว และของเสียประเภทยางนอกชนิดอัดลม (waste pneumatic tyres) อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

3) ประเด็นด้านกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการกำกับดูแล ร้องขอให้คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนภาคผนวก ดำเนินการต่อเนื่องในการพัฒนาข้อเสนอการแก้ไขเพิ่มเติมของภาคผนวก 4 และร่างคำแนะนำเกี่ยวกับการทบทวนภาคผนวก 1 และภาคผนวก 3

4) ประเด็นด้านความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการตาม (1) แผนการดำเนินงานของคณะทำงานของหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อดำเนินการกับความท้าทายเกี่ยวกับของเสียประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างปี 2567 – 2568 (2) แผนการดำเนินงานของคณะทำงานของหุ้นส่วนความร่วมมือเกี่ยวกับของเสียจากบ้านเรือน ระหว่างปี 2567 – 2568 และ (3) แผนการดำเนินงานของหุ้นส่วนความร่วมมือเกี่ยวกับขยะพลาสติก ระหว่างปี 2567 – 2568

2. การดำเนินงานที่เป็นผลสืบเนื่องจากการแก้ไขภาคผนวกที่ 2 ภาคผนวกที่ 8 และภาคผนวกที่ 9 ภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับของเสียพลาสติก

การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ สมัยที่ 14 ได้รับรองการแก้ไขภาคผนวกที่ 2 ภาคผนวกที่ 8 และภาคผนวกที่ 9 ภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับของเสียพลาสติก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียพลาสติก และสร้างความกระจ่างเกี่ยวกับการควบคุมของเสียพลาสติกภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาบาเซลฯ ซึ่งการแก้ไขภาคผนวกดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับรัฐภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แก้ไขภาคผนวกที่ 2 (ของเสียที่ต้องการการพิจารณาเป็นพิเศษ อยู่ภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการแจ้งขอความยินยอมล่วงหน้า) โดยเพิ่มประเภทของเสีย Y48 ซึ่งครอบคลุมของเสียพลาสติกทุกประเภทรวมถึงของเสียพลาสติกที่ปะปนกัน

2) แก้ไขภาคผนวกที่ 8 (ของเสียที่สันนิษฐานว่ามีความเป็นอันตราย อยู่ภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการแจ้งขอความยินยอมล่วงหน้า) โดยเพิ่มรายการของเสียใหม่ A3210 ซึ่งครอบคลุมของเสียพลาสติกที่เป็นอันตราย

3) แก้ไขภาคผนวกที่ 9 (ของเสียที่สันนิษฐานว่าไม่มีความเป็นอันตราย และไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการแจ้งขอความยินยอมล่วงหน้า) โดยให้เพิ่มรายการของเสียใหม่ B3011 ซึ่งเป็นการแทนที่รายการของเสียเดิม B3010

ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอันเป็นผลสืบเนื่องจากการแก้ไขภาคผนวกฯ ดังกล่าว กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะศูนย์ประสานงานอนุสัญญาบาเซลฯ จึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติ “การควบคุมของเสียพลาสติก ภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ ในประเด็นการแยกความแตกต่างระหว่าง Y48 และ B3011 ในบริบทของประเทศไทย” และนโยบายในการกำหนดมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย A3210 และของเสียพลาสติกที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ Y48 ภายใต้อนุสัญญาบาเซลฯ และนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซลฯ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2567 และในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 ซึ่งที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบต่อแนวทางการปฏิบัติฯ และนโยบายในการกำหนดมาตรการฯ พร้อมทั้งมอบหมายให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมบรรจุของเสียพลาสติกที่เป็นอันตรายรายการ A3210 ในบัญชี 5.2 ของพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษนำประเด็นการกำหนดเงื่อนไขการส่งออก Y48 เข้าสู่การพิจารณาของคณะทำงานปรับปรุงบัญชีรายชื่อพิกัดอัตราศุลกากร เพื่อพิจารณาพิกัดอัตราศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับของเสียพลาสติกประเภท Y48 รวมทั้งรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำประเด็นที่ได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี ตามลำดับ เพื่อบริหารจัดการให้กระทรวงพาณิชย์ออกประกาศเพิ่มเติมต่อไป

3. การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาบาเซลฯ

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายได้จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจำแนกควบคุม และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย รุ่นที่ 20” ระหว่างวันที่ 21 – 22 สิงหาคม 2567 ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง และโรงแรมพูลแมน พญา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ขีดความสามารถ และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการจำแนก ควบคุม และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย และการทำงานอันเป็นผลสืบเนื่องจากข้อแก้ไขต่าง ๆ ของ

อนุสัญญาบาเซลฯ ในบริบทของกฎหมายไทย รวมทั้งสร้างความกระจ่างและความเข้าใจในการแจ้งข้อมูลล่วงหน้าในการขออนุญาตนำเข้า – ส่งออกของของเสียอันตรายภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กรมศุลกากร กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมการค้าต่างประเทศ กรมเจ้าท่า กรมสอบสวนคดีพิเศษ การท่าเรือแห่งประเทศไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรมควบคุมมลพิษ รวมทั้งสิ้น 53 คน

การประชุม OEWG สมัยที่ 14

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การจำแนก ควบคุม และตรวจสอบ
การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย รุ่นที่ 20”
ระหว่างวันที่ 21 – 22 สิงหาคม 2567

2. อนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ

อนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมการนำเข้าและการส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด รวมถึงสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง โดยประเทศไทยได้ให้ภาคยานุวัติหรือเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545 และอนุสัญญาได้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 เป็นต้นมา กล่าวคือ ประเทศไทยต้องดำเนินการตามพันธกรณีหรือข้อกำหนดตามทีอนุสัญญาฯ ระบุไว้ โดยในปี 2567 ประเทศไทยได้ดำเนินงาน ดังนี้

1. แจ้งข้อตัดสินใจในการนำเข้าสาร Terbufos การประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า สมัยที่ 11 ระหว่างวันที่ 1-12 พฤษภาคม 2566 ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ได้มีข้อตัดสินใจในการกำหนด Terbufos เป็นสารเคมีในกระบวนการแจ้งข้อมูลล่วงหน้า หรือ สารเคมีในภาคผนวก III ประเภทสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ โดยให้มีผลบังคับใช้กับทุกภาคีตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม 2566 กรมวิชาการเกษตร ในฐานะหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐของอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า ด้านสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ได้แจ้งข้อตัดสินใจชั่วคราวในการนำเข้าสาร Terbufos มายังประเทศไทยต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า คือ อนุญาตให้นำเข้าภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยต้องขึ้นทะเบียนและต้องได้รับใบอนุญาตก่อนการนำเข้า

2. ให้ข้อมูลแก่สำนักเลขาธิการอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า โดยตอบแบบสอบถาม 2 เรื่อง ดังนี้

1) ข้อมูลการดำเนินงานของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ในรอบปี 2566 ได้แก่ 1) ข้อมูลการส่งออกสารเคมีในภาคผนวก III 2) ข้อมูลการแจ้งการส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศภาคีสมาชิกไปยังภาคีประเทศผู้นำเข้า 3) การดำเนินงานในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของอนุสัญญาฯ เป็นต้น

2) ข้อมูลการต้องการความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคฯ ให้ข้อมูลประเด็นความท้าทายในการดำเนินงานตามพันธกรณี หรือ ตามข้อบทของอนุสัญญาฯ และความต้องการความช่วยเหลือด้านเทคนิคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ

3. จัดประชุมคณะอนุกรรมการอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า เพื่อเตรียมกรอบเจรจาและท่าทีของประเทศไทยในการเข้าร่วมการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า สมัยที่ 12 ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 9 พฤษภาคม 2568 ณ กรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส อาทิ การเพิ่มบัญชีรายชื่อสารเคมีในภาคผนวกที่ III ของอนุสัญญาฯ หรือสารเคมีต้องห้ามหรือที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดที่อยู่ในกระบวนการแจ้งล่วงหน้า การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามพันธกรณี

4. จัดทำรายงานและเผยแพร่รายงานสรุปสถานการณ์การแจ้งส่งออก (Export Notification) สารเคมีต้องห้ามหรือที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด จากประเทศภาคีสมาชิกภายใต้อนุสัญญาารถเตอร์ดัมว่า มายังประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2566

3. อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน

อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการปกป้องคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบของสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (สาร POPs) ซึ่งเป็นกลุ่มสารประกอบอินทรีย์ที่ถูกย่อยสลายได้ยาก มีคุณสมบัติเป็นพิษสะสมในสิ่งมีชีวิตตกค้างยาวนาน และสามารถเคลื่อนย้ายได้ไกลในสิ่งแวดล้อม โดยมีการพิจารณาบรรจุสาร POPs ชนิดใหม่ ๆ ไว้ภายใต้อนุสัญญาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีสาร POPs ถูกบรรจุอยู่ภายใต้อนุสัญญา จำนวน 34 รายการ (<https://chm.pops.int>) พร้อมทั้งกำหนดบทบัญญัติของพันธกรณีต่าง ๆ สำหรับภาคีสมาชิกนำไปดำเนินการตามขีดความสามารถและศักยภาพของประเทศ เพื่อลดและ/หรือเลิกการปลดปล่อยสาร POPs จากการผลิตและการใช้ ซึ่งประเทศไทยลงนามแสดงเจตนารมณ์ในการปกป้องสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยและสิ่งแวดล้อมจากสาร POPs เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545 และให้สัตยาบันในอนุสัญญาเป็นภาคีสมาชิกโดยสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ส่งผลให้อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2548 เป็นต้นมา

การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เพื่อให้ประเทศไทยมีการอนุวัติการอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ที่สอดคล้องตามพันธกรณี ในปี พ.ศ. 2567 (1) ผลักดันการดำเนินมาตรการควบคุมสาร POPs ที่บรรจุในการประชุมรัฐภาคี สมัยที่ 11 ปี พ.ศ. 2566 เพิ่มเติมในภาคผนวก เอ (การเลิกใช้) จำนวน 3 ชนิด (Methoxychlor, DDT และ UV-328) โดยผ่านการพิจารณากลั่นกรองคณะกรรมการอนุกรรมการอนุสัญญาฯ และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 พิจารณาเห็นชอบการควบคุมเป็นวัตถุอันตรายภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมอบหมายให้กรมวิชาการเกษตร และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการ (2) เตรียมความพร้อมประเทศไทยเพื่อรองรับการพิจารณาการบรรจุสาร MCCPs และ Long-chain PFCAs, their salts and related compounds ในการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ สมัยที่ 12 ปี พ.ศ. 2568 โดยการสร้างความร่วมมือหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยวิจัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการบรรจุสาร POPs และการดำเนินงานภายใต้พันธกรณีของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นในการกำหนดมาตรการควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เพื่อจัดทำสถานการณ์ของประเทศไทย และเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายและการบริหารจัดการภายในประเทศเพื่อรองรับการพิจารณาบรรจุ (3) จัดทำแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมการพิจารณาบรรจุสาร POPs ชนิดใหม่ (New POPs) ภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมศุลกากร กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ และ (4) ดำเนินโครงการสำรวจ (Inventory) สาร SCCPs, MCCPs ในผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง (5) สร้างความร่วมมือกับภาคีอื่นของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ (กระทรวงสิ่งแวดล้อม ประเทศญี่ปุ่น) และหน่วยงานภายในประเทศ (กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และกรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช) เพื่อดำเนินการติดตามตรวจสอบสาร POPs ในบรรยากาศทั่วไป ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ต่อไป

4. อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท

“อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท” (Minamata Convention on Mercury) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสารเคมีมีฉบับล่าสุดที่มุ่งเน้นการควบคุมและลดการใช้ เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปลดปล่อยสู่บรรยากาศ และการปล่อยสู่ดินและน้ำของปรอทและสารประกอบปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งนี้ มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2560 เห็นชอบให้ประเทศไทยเข้าร่วมในข้อตกลงพหุภาคีด้านการจัดการสารเคมีให้ครบทุกอนุสัญญา จึงส่งผลให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญามินามาตะฯ ลำดับที่ 66 เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2560 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2560 เป็นต้นมา ปัจจุบันอนุสัญญามินามาตะฯ มีภาคีสมาชิก 151 ประเทศ (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2567) ในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะฯ ดังนี้

1. จัดประชุมชี้แจงความคืบหน้าการยกเลิกการผลิต นำเข้า และส่งออกผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท และการยกเลิกกระบวนการผลิตที่ใช้ปรอทหรือสารประกอบปรอทของประเทศไทย ภายใต้อนุสัญญามินามาตะฯ และแนวทางการดำเนินงานในอนาคต ต่อผู้ประกอบการ ภาคการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567 ผ่านระบบออนไลน์

2. ประสาน จัดทำ และแจ้งข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1) กรมควบคุมมลพิษร่วมแถลงข่าวเปิดตัว “โครงการเร่งรัดการดำเนินงานลดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมและเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท” ณ อาคารวายุภักษ์ เซ็นทารา ไทฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2567 และจัดส่งข้อมูลมาตรการด้านกฎหมายและนโยบายของกรมควบคุมมลพิษที่เกี่ยวกับการลดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรม เพื่อประกอบการดำเนินโครงการเร่งรัดการดำเนินงานลดการใช้อะมัลกัมทางทันตกรรมและเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้อนุสัญญามินามาตะฯ ต่อกรมอนามัย เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567

คพ. จัมมื่อ กรมอนามัย และภาคีเครือข่าย

แถลงข่าวเปิดตัว “โครงการ Phasing Down Dental Amalgam”
ภายใต้พันธกิจของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท

2) ความท้าทายในการป้องกันการผลิต นำเข้า และส่งออกเครื่องสำอาง สบู่ และครีมผิวขาว ตลอดจนมาตรการปัจจุบันที่ใช้จัดการความท้าทายดังกล่าวของประเทศไทย ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญามินามาตะ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2567

Challenges in preventing the manufacture, import and export of mercury-added cosmetics and measures for addressing these challenges:

INFORMATION SUBMISSION FORM

Note: This form is to be used for submission of information on challenges in preventing the manufacture, import and export of cosmetics listed in Part I of Annex A to the Minamata Convention on Mercury, as well as on current or proposed measures for addressing these challenges taken by Parties and others, pursuant to COP decision MC-55 (See Annex).

Parties and stakeholders are invited to submit information using this form and email it to the Secretariat (mea-minamatasecretariat@un.org) by 30 June 2024.

Should you have any specific questions for clarification, kindly send an email to mea-minamatasecretariat@un.org with a copy to Eisaku Toda at etoda@un.org.

Contact information	
Country/Organization	Thailand
Family Name	
Given Name	

Infographic เรื่อง ปรอทในเครื่องสำอาง และการจัดส่งข้อมูลความท้าทายในการป้องกันการผลิต นำเข้า และส่งออกเครื่องสำอาง สบู่ และครีมผิวขาวรวมทั้งมาตรการปัจจุบันที่ใช้ของประเทศไทย

3) การเสนอชื่อผู้แทนระดับภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิกของนายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มประเมินความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation Group : EEG) ซึ่งเป็นการดำเนินงานในเชิงนโยบาย และเสนอชื่อนางสาวเสมอแข จงธรรมานุกรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญระดับภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิกในคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์แบบเปิด (Open - ended Scientific Group : OESG) ซึ่งเป็นการดำเนินงานในเชิงวิทยาศาสตร์

แทนนายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2567

4) มาตรการจัดการของเสียปรอทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2566 ต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาไมนามาตะฯ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2567

3. ทหารือระหว่างฝ่ายเลขานุการร่วม (กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ และกองความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) ภายใต้คณะทำงานด้านเทคนิค เพื่อพัฒนาแนวทางการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากปรอท ในระหว่างกิจกรรมการรื้อถอนแท่นผลิตและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียม เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2567 ณ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เพื่อทำความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในการประชุมคณะทำงานฯ ภายในปี 2567

การหารือของฝ่ายเลขานุการร่วมภายใต้คณะทำงานด้านเทคนิคเพื่อพัฒนาแนวทางการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากปรอทในระหว่างกิจกรรมการรื้อถอนแท่นผลิตและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียม

4. เสนอวาระเพื่อพิจารณา เรื่อง ผลการประชุมและข้อเสนอการปฏิบัติตามการประชุมรัฐภาคีอนุสัญญาไมนามาตะฯ สมัยที่ 5 ต่อสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2567

5. จัดประชุมคณะอนุกรรมการอนุสัญญาไมนามาตะฯ ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2567 เพื่อพิจารณา (1) (ร่าง) คู่มือแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุด (Best Available Techniques :BAT) และแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด (Best Environmental Practices :BEP) สำหรับการจัดการปรอทและสารประกอบปรอท ภายใต้ข้อบทที่ 8 การปลดปล่อยปรอทสู่บรรยากาศ อนุสัญญาไมนามาตะฯ ซึ่งคณะอนุกรรมการอนุสัญญาไมนามาตะฯ เห็นชอบในหลักการ และอยู่ระหว่างการขอความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร่าง) คู่มือฯ ในเชิงเทคนิคและวิชาการจากกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง (2) แนวทางจัดทำข้อมูลประกอบการจัดทำคำร้องและเอกสาร

ประกอบการร้องขอข้อยกเว้น (Exemption) เพิ่มเติม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้า และส่งออกผลิตภัณฑ์ที่เติมปรอท 7 รายการ คือ สวิตช์ไฟฟ้าและรีเลย์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ สารระงับเชื้อใช้เฉพาะที่ และเครื่องมือวัดที่ไม่ใช่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) การเพิ่มองค์ประกอบคณะกรรมการด้านกฎหมายฯ คือ ผู้แทนกรมการค้าภายใน และนายประยูร เขียววัฒนา

การประชุมคณะกรรมการอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท ครั้งที่ 1/2567
เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2567

6. จัดทำคำสั่งคณะกรรมการอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท เรื่อง เพิ่มองค์ประกอบคณะกรรมการด้านกฎหมาย เพื่อรองรับพันธกรณีของอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอทแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการเตรียมข้อมูลประกอบการจัดทำคำร้องและเอกสารประกอบการร้องขอข้อยกเว้น (Exemption) เพิ่มเติม สำหรับการจัดประชุมคณะกรรมการด้านกฎหมายฯ ในอนาคตอันใกล้

การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 9 (The 9th Meeting of the ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: 9th AWGCW)

นภดล ศรีทริญญ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนสารอันตราย

คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย (ASEAN Working Group on Chemical and Waste: AWGCW) ได้รับการจัดตั้งขึ้นในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนว่าด้วยสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Officials on the Environment: ASOEN) ครั้งที่ 26 เมื่อปี 2558 เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกันนานาประเทศทั่วโลก และขยายความร่วมมือด้านการจัดการของเสียให้ครอบคลุมการจัดการของเสียทุกประเภท รวมทั้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในฐานะศูนย์ประสานงานคณะทำงาน AWGCW ได้เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 9 (The 9th Meeting of the ASEAN Working Group on Chemicals and Waste: 9th AWGCW) ณ เนการาบรูไนดารุสซาลาม และเข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนว่าด้วยสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 35 (ASEAN Senior Officials on the Environment: 35th ASOEN) ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การประชุม 9th AWGCW จัดการประชุมระหว่างวันที่ 14 – 15 พฤษภาคม 2567 ณ เนการาบรูไนดารุสซาลาม โดยมี Mr. Achmad Gunawan Widjacksono ผู้แทนจากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นประธานการประชุม เนการาบรูไนดารุสซาลาม เป็นรองประธานและเจ้าภาพ พร้อมด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 9 ประเทศ ยกเว้นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และผู้แทนจากคู่เจรจา/คู่ค้าเพื่อการพัฒนาและองค์กรอื่น ๆ โดยมีสรุปผลการประชุมดังนี้ 1) รับทราบความก้าวหน้าในประเด็นต่าง ๆ ที่ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของคณะทำงาน AWGCW (AWGCW Action Plan) โดยราชอาณาจักรไทยรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพในแผนปฏิบัติการที่ 6 Chemicals and Hazardous Wastes Accident Prevention, Preparedness and Emergency Responses และ 2) พิจารณาการจัดทำแถลงการณ์ร่วมอาเซียนด้านสารเคมีและของเสียของการประชุมรัฐภาคีของ 3 อนุสัญญา (BRS COPs) ปี 2568 ซึ่งราชอาณาจักรไทยได้แจ้งผลการพิจารณาตอบกลับแล้วเสร็จ เมื่อเดือนมิถุนายน 2567

การประชุม 35th ASOEN จัดการประชุมระหว่างวันที่ 29 กรกฎาคม – 2 สิงหาคม 2567 ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในช่วงการรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของ AWGCW สาธารณรัฐอินโดนีเซียในฐานะประธานการประชุม 9th AWGCW รายงานต่อที่ประชุมว่า แผนปฏิบัติการที่ 6 ราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นเจ้าภาพรับจะจัดทำแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการตอบโต้เหตุฉุกเฉินทางเคมีระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจะดำเนินการจัดทำวิดิทัศน์เพื่อเผยแพร่การตอบโต้เหตุฉุกเฉินของประเทศไทยและนำไปเสนอต่อที่ประชุม 10th AWGCW ในปี 2568 ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา ต่อไป

การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการสารเคมีและของเสีย ครั้งที่ 9
ระหว่างวันที่ 14 - 15 พฤษภาคม 2567 ณ เนการาบรูไนดารุสซาลาม

ผลการประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาล ในการจัดทำมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางทะเล ครั้งที่ 4

วาสนา แจ่มประจักษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ดนิตา อยู่สุขวรกุล นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

การประชุมสมัชชาสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 5 ช่วงที่ 2 (UNEA 5.2) เมื่อเดือนมีนาคม 2565 ได้รับรองข้อมติ “ยุติมลพิษจากพลาสติก : ด้วยมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ” และกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Negotiating Committee : INC) ในการจัดทำมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยพิจารณาตลอดวงจรชีวิตของพลาสติก และหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และให้คำนึงถึงหลักการของปฏิญญาโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ตลอดจนสภาพการณ์ และขีดความสามารถของประเทศ โดยกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลฯ 5 ครั้ง ให้แล้วเสร็จภายในปี 2567 และการประชุมทางการทูตเพื่อรับรองมาตรการ (Diplomatic Conference) ภายในปี 2568

การประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลฯ ที่ผ่านมา ในครั้งที่ 1 เมื่อปี 2565 ณ เมืองปุนตา เดล เอสเต สาธารณรัฐบุรพาอูรุกวัย ได้มีการกำหนดกรอบของมาตรการและให้ประเทศสมาชิกจัดส่งเอกสารข้อเสนอสำหรับองค์ประกอบที่เป็นไปได้ของมาตรการ จากนั้นก็มีการอภิปรายเอกสารข้อเสนอจากประเทศสมาชิกในการประชุมครั้งที่ 2 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส และให้สำนักเลขาธิการรวบรวมความเห็นและจัดทำเป็นเอกสาร “ร่างศูนย์” หรือ Zero draft ของมาตรการ เพื่อนำมาหารือกันในการประชุมครั้งที่ 3 ณ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา ซึ่งมีการหารือและถกเถียงกันในหลายประเด็น โดยเฉพาะการตีความจำกัดการจัดการตลอดวงจรชีวิตของพลาสติกว่าจะครอบคลุมหรือเริ่มจากขั้นตอนใด บ้างก็ว่าควรพิจารณาเมื่อบริโภคผลิตภัณฑ์พลาสติกแล้วกลายเป็นขยะ บ้างก็ว่าควรพิจารณาตั้งแต่การนำพอลิเมอร์มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นั้นก็จะไปเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ที่เรา ๆ ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวมีส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศถึงร้อยละ 8 - 9 การพิจารณาประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งกับประเทศกำลังพัฒนา ที่จะต้องสร้างความสมดุลทั้งเรื่องสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

ในการประชุมครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 21 - 30 เมษายน 2567 ณ กรุงฮอนกอนก แคนาดา ที่ประชุมพิจารณาเอกสารร่างมาตรการ (ฉบับปรับปรุง) ประกอบด้วย บทนำ บทบัญญัติหลัก 13 หัวข้อ วิธีการดำเนินงาน มาตรการดำเนินงาน โครงสร้างการจัดการสถาบัน และบทบัญญัติสุดท้าย และมีบทบัญญัติหลักที่ยังไม่มีข้อยุติ ดังนี้

1. พอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิ ซึ่งหลายประเทศไม่ต้องการให้มีบทบาทในข้อนี้ เนื่องจากไม่ต้องการให้มีการจำกัดเขตการผลิตพอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิ แต่เน้นการผลิตพอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิอย่างยั่งยืน และจำกัดการนำไปใช้ในลักษณะงานที่เหมาะสมและสามารถจัดการกับของเสียที่เกิดขึ้นจากการนำไปใช้งานนั้นได้ เพื่อป้องกันการเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัญหาและควรหลีกเลี่ยง ขณะที่หลายประเทศต้องการให้คงบทบาทในข้อนี้ไว้เพื่อให้ภาคีร่วมกันดำเนินมาตรการในการป้องกันและขจัดปัญหามลพิษพลาสติกจากกระบวนการผลิตพอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิ รวมถึงการลดการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เกิดขึ้นจากพอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและเปลี่ยนผ่านไปสู่การผลิตการบริโภคพลาสติกและเปลี่ยนไปสู่ทางเลือกอื่น เพื่อลดมลพิษต้นทาง อย่างไรก็ตาม มีความเห็นร่วมกันว่าต้องการให้บทบาทที่กำหนดให้ภาคีมีมาตรการกำกับการผลิตและการบริโภคพอลิเมอร์พลาสติกปฐมภูมิอย่างยั่งยืน ช่วงท้ายของการประชุมจึงได้เกิดข้อเสนอปฏิญญาสะพานสู่ชุมชนในเรื่องนี้ นำโดยสหพันธ์รัฐไมโครนีเซียและเชิญชวนประเทศสมาชิกร่วมลงนาม

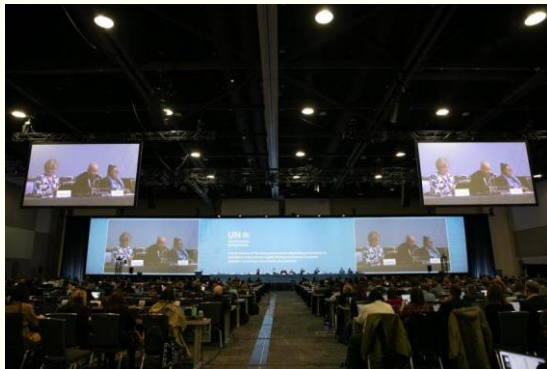
2. สารเคมีและพอลิเมอร์ที่หวั่งกังวล โดยให้พิจารณาเกณฑ์กลางกำหนดกลุ่ม/สารเคมีในการบังคับใช้ตามระดับความพร้อมของแต่ละประเทศ และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรให้ประเทศต้องดำเนินเป็นมาตรการยกเลิก/ห้ามผลิต/ห้ามนำมาใช้งาน หรือมาตรการจำกัดการผลิต/การนำมาใช้งาน

3. ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นปัญหาและควรหลีกเลี่ยง รวมถึงผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีอายุสั้นและใช้ครั้งเดียว และไม่โครพลาสติกที่เติมโดยเจตนา โดยพิจารณาให้มีเกณฑ์กลางในการบังคับใช้ตามระดับความพร้อมของแต่ละประเทศ และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าให้ประเทศต้องดำเนินเป็นมาตรการยกเลิก/ห้ามผลิต/ห้ามนำมาใช้งาน หรือมาตรการจำกัดการผลิต/การนำมาใช้งาน

4. การออกแบบผลิตภัณฑ์พลาสติก องค์ประกอบ และสมรรถนะการใช้งาน โดยให้มีเกณฑ์กลางและบังคับใช้กับแต่ละประเทศ และไม่ควรถูกกำหนดให้มีบทบาทในข้อนี้

ประเด็นที่ยังไม่มีข้อยุติ เนื่องจากยังขาดข้อมูลสนับสนุนในด้านเทคนิควิชาการและหลักเกณฑ์แนวทางในการพิจารณาที่จะเป็นข้อมูลประกอบในภาคผนวก รวมไปถึงแหล่งเงินงบประมาณในการดำเนินงาน หากมาตรการนี้มีการบังคับใช้ เมื่อมีความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นหลักเช่นนี้ สำนักเลขาธิการของคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลฯ จึงได้จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจระหว่างสมัยประชุม (ad hoc intersessional open-ended expert groups) 2 กลุ่ม เมื่อเดือนสิงหาคม 2567 ณ ศูนย์ประชุมแห่งสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาเรื่องกลไกทางการเงิน และเกณฑ์/แนวทางที่ไม่ใช่เกณฑ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติกและสารเคมีที่เกี่ยวข้องในผลิตภัณฑ์พลาสติก การออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยกลุ่มที่พิจารณาเรื่องกลไกทางการเงิน ก็มีการพูดคุยถึงเรื่องการนำแนวทางทางการเงินที่มีอยู่เดิมมาใช้ดำเนินการ และบางส่วนก็เสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนหรือแนวทางทางการเงินใหม่ เพื่อรองรับการลดมลพิษพลาสติกโดยตรง ในส่วนของการพิจารณาเกณฑ์/แนวทางที่ไม่ใช่เกณฑ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พลาสติกและสารเคมีที่เกี่ยวข้องในผลิตภัณฑ์พลาสติก การออกแบบผลิตภัณฑ์ ก็มีการหารือในรายละเอียดของเกณฑ์/แนวทางที่ไม่ใช่เกณฑ์ ที่อ้างอิงจากข้อตกลงพหุภาคีที่มีอยู่เดิมและการพิจารณาจัดทำเป็นเกณฑ์กลางระดับโลกและให้มีการบังคับใช้ตามระดับความพร้อมของแต่ละประเทศ และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าควรให้ประเทศต้องดำเนินเป็นมาตรการยกเลิก/ห้ามผลิต/ห้ามนำมาใช้งาน หรือมาตรการจำกัดการผลิต/การนำมาใช้งาน ซึ่งจะต้องมีการหารือในรายละเอียดของแต่ละเกณฑ์ต่อไป

การประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลฯ ครั้งที่ 5 ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2567 จะเป็นการประชุมเพื่อสรุปการจัดทำเป็นมาตรการที่มีผลบังคับใช้ ซึ่งอาจจะเป็นในรูปแบบของอนุสัญญาและมีภาคผนวกที่เกี่ยวข้องแนบท้าย หรือรูปแบบอื่นใด ก็ต้องรอผลการประชุมครั้งที่ 5 แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าผลการประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลฯ ครั้งที่ 5 จะออกมาเป็นรูปแบบใด ประเทศไทยก็ต้องนำมาตรการดังกล่าวมาดำเนินการในประเทศร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการลดมลพิษจากพลาสติกตลอดวงจรชีวิต ด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน และสร้างสมดุลของการผลิตและบริโภคพลาสติกอย่างยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Negotiating Committee : INC) ในการจัดทำมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางทะเล ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 21 - 30 เมษายน 2567 ณ กรุงออตตาวา แคนาดา

การประชุมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจระหว่างสมัยประชุม
(ad hoc intersessional open-ended expert groups) 2 กลุ่ม ระหว่างวันที่ 24 - 28 สิงหาคม 2567
ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

การเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมิน และฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ

อรณิชา นิตยโรจน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ มีพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษในความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหามาจากการประกอบกิจการต่าง ๆ อาทิ การปนเปื้อนตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี การแพร่กระจายของของเสียและกลิ่นเหม็นฟุ้งกระจายจากโรงงานกำจัดกากของเสียจากอุตสาหกรรม จังหวัดราชบุรี การปนเปื้อนโซเดียมไนต์และโลหะหนักจากกิจการเหมืองแร่ทองคำ จังหวัดเลย การแพร่กระจายมลพิษจากการประกอบกิจการโรงงาน จังหวัดระยอง การปนเปื้อนสารอันตรายจากการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมที่กลางดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา การปนเปื้อนกากอุตสาหกรรมในอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ 16 จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในบริเวณที่ได้รับผลกระทบโดยตรง สามารถปนเปื้อนลงสู่ชั้นดินและน้ำใต้ดิน รวมถึงแพร่กระจายสู่แหล่งน้ำผิวดิน พื้นที่เกษตรกรรม ปศุสัตว์ และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำให้เกิดการปนเปื้อนอย่างกว้างขวางและยากต่อการควบคุม จากสถิติการลักลอบทิ้งในช่วงปี พ.ศ. 2565 – 2567 พบว่ามีเหตุการณ์ลักลอบทิ้งกากของเสียและสารอันตราย จำนวน 22 ครั้ง เหตุการณ์เหล่านี้สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยและการดำรงชีวิตของประชาชน ในปี 2566 กรมควบคุมมลพิษ จึงได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญกับองค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Environmental Protection Agency; US.EPA.) และกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งไต้หวัน (Taiwan Ministry of Environment; TWMoENV) ดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการประเมินและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษขึ้นระหว่าง องค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา กระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งไต้หวัน และกรมควบคุมมลพิษ (Trilateral Site Remediation Collaboration between US.EPA, TWMoENV and Thailand Pollution Control Department on Capacity Building on Contaminated Site Assessment, Remediation and Management) ขึ้น

ในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายร่วมกับกองตรวจมลพิษและกองจัดการคุณภาพน้ำ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ฯ การเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมินและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ ให้แก่เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษส่วนกลาง สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 – 16 และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และกรมพัฒนาที่ดิน รวมทั้งสิ้น 159 คน ผ่านระบบแอปพลิเคชันซูม (Zoom Application) ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2566 โดยหลักสูตรการฝึกอบรมฯ แบ่งเป็น การอบรมภาคทฤษฎี และลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงาน ณ บริษัท วิน โพรเซส จำกัด จังหวัดระยอง และอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ 16 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยวิทยากรบรรยายภาคทฤษฎีจากกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งไต้หวัน (TWMoENV)

และองค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา (US.EPA.) โดยหัวข้อการบรรยายเน้นถึงความท้าทายในการจัดการพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษในประเทศไทยและได้วันที่เผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งในด้านสถานการณ์ปัจจุบัน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการมลพิษที่ซับซ้อน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้การจัดการพื้นที่ปนเปื้อนต้องอาศัยกรอบแนวคิดที่ครอบคลุม ทั้งในด้านการเข้าถึงของชุมชนและการสนับสนุนจากกฎหมาย ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความจำเป็นในการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เพื่อให้การฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนบรรลุผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ซึ่งความร่วมมือการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษให้แก่เจ้าหน้าที่การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ขององค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา และกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งไต้หวัน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวประเมินและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและไต้หวัน เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการจัดการพื้นที่ปนเปื้อนที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และกรมควบคุมมลพิษจะได้มีโครงการความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้ต่อเนื่องต่อไป

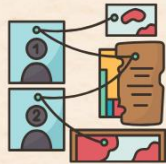
การเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมินและฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนมลพิษ
ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2566 ณ กรมควบคุมมลพิษ

การลงพื้นที่ ทัศนศึกษา บริษัท วิน โพรเซส จำกัด จังหวัดระยอง

การลงพื้นที่ ทัศนศึกษา อ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ 16 จังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนที่ 3

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายใน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

การสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร (Knowledge Management: KM) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภัทรกร ศรีขำนิ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
มลิวัลย์ จันทโรจน์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ส่วนแผนงานและประมวลผล

การพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และกฎหมาย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสียและสารอันตราย รวมทั้งมลพิษต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้ผ่านทางกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในหน่วยงาน (Knowledge Management: KM) ซึ่งจะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร นำมาพัฒนาและถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรสามารถรวบรวม ถ่ายทอดและใช้ประโยชน์องค์ความรู้ได้อย่างสูงสุด ซึ่งการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กรเป็นการนำความรู้มาใช้พัฒนาขีดความสามารถขององค์กรให้ได้มากที่สุด โดยมีกระบวนการในการสรรหาความรู้เพื่อถ่ายทอดและแบ่งปันไปยังบุคลากรเป้าหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและมีผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น พัฒนาค้นหรือผู้ปฏิบัติงานตลอดจนพัฒนาฐานความรู้ขององค์กร

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาองค์ความรู้หรือกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในหน่วยงาน และกำหนดเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ และพัฒนาฐานความรู้ภายในหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและบังเกิดผลต่อการปฏิบัติงานพัฒนาองค์กร และเพื่อให้การปฏิบัติราชการของกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงได้จัดทำกิจกรรมการสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในหน่วยงาน (Knowledge Management: KM) ของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย เป็นประจำทุกปี โดยในปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้ดำเนินการจัดการสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร จำนวน 5 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมมากกว่าร้อยละ 90

ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567 เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานประเด็น “แนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 และขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า” โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 181 Users ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจมากกว่าร้อยละ 95 และมีสาระสำคัญในการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 และขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1 - 16 ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้ง 76 จังหวัด ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยน ระดมความคิดเห็น และแบ่งปันข้อมูล รวมถึงประสบการณ์ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 แนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทย การดำเนินโครงการกำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงการกำจัดขยะเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขั้นตอนการพิจารณาโครงการกำจัดขยะเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า

News กรมควบคุมมลพิษ

กรมตรวจพิจารณาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Pollution Control Department

การสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กรฯ ครั้งที่ 4/2567

(เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 และขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า)

วันที่ 25 กรกฎาคม 2567 นายสุวัฒน์ ธัญญ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมการทางหลวงและสารอำนวยการ เป็นประธานกล่าวต้อนรับ และจัดพิธีประกาศการสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร (Knowledge Management: KM) ครั้งที่ 4/2567

(เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567 และขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า) โดย นาย ภูมิพัฒน์ ต่ำม่อม หัวหน้าสำนักงานสิ่งแวดล้อม กองสิ่งแวดล้อมชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานในพิธี กล่าวต้อนรับ และกล่าวเปิดงาน กรมควบคุมมลพิษ เป็นเกียรติกร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทางานที่ได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน และนำความรู้ไปใช้ในการทางานที่ได้รับมอบหมายต่อไป โดยมีผู้ลงชื่อต่อกรและประกาศต่อไป ซึ่งได้แก่ นาย ศพ. และ นาย โกวิทย์ มาศนามี เป็นผู้ร่วมพิธีกร รวม จำนวน 181 ท่าน

หัวข้อการนำเสนอ

- 1. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567
- 2. แนวทางการดำเนินงานตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2567
- 3. ขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า
- 4. ขั้นตอนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการแปรสภาพเป็นพลังงานไฟฟ้า

การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

- 1. บทบาทหน้าที่ของกรมการทางหลวงในการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 2. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 3. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 4. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 5. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 6. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 7. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 8. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 9. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย
- 10. แนวทางการจัดการมูลฝอยและขยะมูลฝอย

www.pcd.go.th 0 2 298 2000

กองจัดการกากของเสียและสารอันตรายจะได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการสื่อสารถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับองค์กร ให้ความสอดคล้องเท่าทันต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของประเทศและในระดับสากล เพื่อให้การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมแบ่งปันประสบการณ์ในการทำงานให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ เพื่อมุ่งหวังให้เจ้าหน้าที่พัฒนาความรู้ความสามารถ ปรับเปลี่ยนมุมมองหรือแนวคิดให้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และนำความรู้ไปปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและประชาชนต่อไป

ส่วนที่ 4

เอกสารเผยแพร่

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566

นำเสนอข้อมูลสถานการณ์และสภาพของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีนินถายขยะมูลฝอยชุมชนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน กำหนดนโยบาย และแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2086

โทรสาร 0-2298-5398

แผนที่นำทางการจัดการขยะอาหาร (พ.ศ. 2566 – 2573) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570)

นำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการและขับเคลื่อนการจัดการขยะอาหารของประเทศ การจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการส่งเสริมให้เกิดการจัดการขยะอาหารของประเทศอย่างเป็นระบบและครบวงจร และให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการดำเนินงานในระดับปฏิบัติและเป้าหมายที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะอาหารของประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2087

โทรสาร 0-2298-5398

ข้อเสนอการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

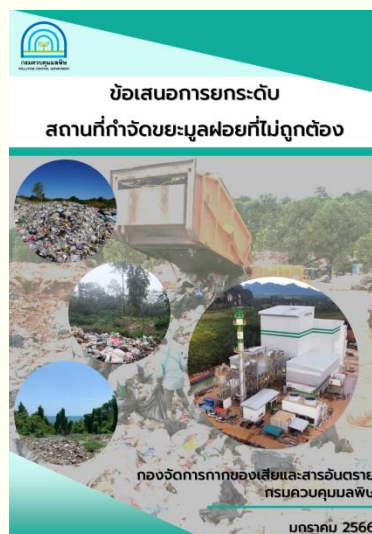
นำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นกรอบอ้างอิงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องและเป็นทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมขับเคลื่อนและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2086

โทรสาร 0-2298-5398

ข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท

นำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นกรอบอ้างอิงการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท และเป็นทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดระบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2084

โทรสาร 0-2298-5398

คำแนะนำแนวทางการจัดการขยะอาหาร สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นำเสนอแนวทางการจัดการขยะอาหาร โดยมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมาย 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) บ้านเรือน 2) ศูนย์ราชการ/อาคารสำนักงาน/โรงเรียน 3) ศูนย์อาหาร/ร้านอาหาร/ภัตตาคาร 4) ซูเปอร์มาร์เก็ต/ร้านสะดวกซื้อ 5) ตลาด 6) วัด 7) คอนโดมิเนียม/อาคารสูง และ 8) โรงแรม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานจัดการขยะอาหารได้อย่างเหมาะสม และเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนขยะมูลฝอยชุมชน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2087

โทรสาร 0-2298-5398

Infographic องค์ความรู้ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตราย ในปี พ.ศ. 2567

นำเสนอองค์ความรู้ด้านการจัดการกากของเสียและสารอันตรายเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่

<https://drive.google.com/drive/folders/1vizSAC6SCMvGEtgNLUpyhamtdRa93Mu?usp=sharing>
หรือสามารถติดต่อได้ที่ส่วนแผนงานและประมวลผล

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2068

โทรสาร 0-2298-5393

รายงานประจำปี 2566 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปได้รับทราบผลการดำเนินงานของกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย และสามารถใช้ประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ สู่สารไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ต่อไป

สามารถติดต่อได้ที่ส่วนแผนงานและประมวลผล

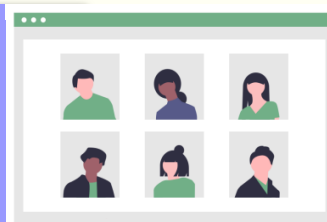
กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

โทรศัพท์ 0-2298-2068

โทรสาร 0-2298-5393

ที่ปรึกษาและคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี 2567 กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ที่ปรึกษา

1. นางสาวผานิต รัตสุข	ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย
2. นางสาววานิช สาวาโย	ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย
3. นายทวีชัย เจียรนัยขจร	ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย
4. นายวิจารณ์ อินทรกำแหง	ผู้อำนวยการส่วนขยะมูลฝอยชุมชน
5. นายมนรัตน์ ฤทธิ์เต็ม	ผู้อำนวยการส่วนมลพิษจากกากของเสียและสารอันตราย
6. นายอร่าม พันธุ์วรรณ	รักษาการผู้อำนวยการส่วนสารอันตราย
7. นางสาวรัฐา กวักหิรัญ	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

คณะกรรมการ

1. นายไชยา บุญชิต	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและประมวลผล/ประธานคณะกรรมการ
2. นางสาวประไพศรี อาสนรัตน์จินดา	คณะกรรมการ
3. นางสาวนภาพร ตั้งถิ่นไท	คณะกรรมการ
4. นางสุนันทา พลทวงษ์	คณะกรรมการ
5. นายสุพจิต สุขกันตะ	คณะกรรมการ
6. นายจักรพันธ์ หมอยาดี	คณะกรรมการ
7. นางสาวนฤมล ศรีวิเศษ	คณะกรรมการ
8. นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ	คณะกรรมการและเลขานุการ
9. นางสาวสุภาวดี บัวสระ	ผู้ออกแบบและจัดทำ Artwork
10. นางสาวรวิสดี สุขเจริญ	ผู้ช่วยจัดทำเล่มรายงาน

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร 0-2298 2066-70
www.pcd.go.th

รายงานประจำปี 2567
กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย